

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 88 korona. Félévre 44 korona.
Negyedévre 22 korona. Egy hónapra 8 korona 40 fillér.
Egyes szám hatáiban és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő: **Dr. PAP ZOLTÁN**
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Bőtve-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 700.
Kiadóhivatal: 700.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Bőtve-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 700.
Kiadóhivatal: 700.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

A veradó.

Budapest, január 17.

Nem megy simán a dolog. Azt lehetett remélni, hogy a képviselőház rövid egy ülésen végez a betervezett ujonczjavaslatokkal, de nem így történt. Napokba kerül, amíg a parlament beveszi ezt a keserű diót, már a mai ülést is javarészen ellenzéki szellemű fölszólalások töltötték ki. Az adott körülmények között ez nem is történhetett másképp. A hadügyi kormányzat czukor helyett még epével hintette be a nekünk szánt keserű diót s a nemzet közvéleményével dacolva, tovább halmozta egyre-másra a katonai sérelmeket. Ha lehet, az armádia ma osztrákbabb, mint valaha, semmi nyoma annak, hogy nemzeti követeléseink bécsi körökben, bár csak a paritás mértékéig is, méltánylásra találnának.

Természetes, hogy ilyen körülmények között a képviselőház nem nagy előzékenységgel siet a veradó megszavazásával. A lelkekből önként s elemi erővel tör ki ismét a sok esztendő óta halmozódó keserűség. A hadügyi vezetőség így a lehető legkellemetlenebb helyzetbe hozta a magyar kormányt, mert ez, ami-

dőn az ellenzéki szónokok halomra hordják a töméntelen katonai sérelmet, az ujonczjavaslat elfogadása mellett egyetlen támogató érvet sem tud fölhozni az állami háztartás parancsoló szükségén kívül.

A Bécs címére adresszált sok kemény igazságot azonban két külön csoportra kell osztanunk, mert csak így ítéltjük meg az elhangzott fölszólalások értékét.

A magyar disszidensek teljes fegyvertetben vonultak föl az ujonczjavaslatok ellen. Egy szál ujonczot sem adnak Bécsnek s hogymiért nem adnak, annak az indoklására elősorolják az ismert katonai gravamenek és közjogi sérelmek egész listáját.

Nincs érv, amit a kérdés lényegét illetőleg ezeknek az érveknek ellene szeghetnénk. Csakugyan igaz, hogy sokkal precízebb volna, hogyha a törvénytörvényekben a „közös hadsereg“ kifejezés helyett a „magyar hadsereg, mint az összes hadsereg kiegészítő része“ szerepelne. Az is igaz, hogy a magyar alkotmány a valóságban mindaddig nem ér semmit, amíg önálló magyar haderő nem áll mögötte. Dunába hord vizet, aki éppen a mai többséget akarja meggyőzni ezekről az igazságokról, hiszen ez a többség, amelyik azt az emlékezetes nemzeti küzdelmet végig vivta, nem változtatott meg annyira, hogy a katonai kérdésekkel szemben minden érzékét elveszítse.

A magyar disszidenseknek azonban

— bárha már indítványt is nyújtottak be az önálló magyar hadsereg föllállítására — ennek daczára sincsen igazuk. Mert tudvalevő, hogy a paktum az átmeneti idő tartamára az összes katonai kérdéseket kikapcsolta a napi aktualitások közül. Ez a megállapodás arra kötelezi a hadügyi kormányt, hogy a létszámemelést ne erőszakolja, a koalíciót pedig arra, hogy egyelőre szüntesse be a katonai követelések forszírozását. A közbékesség kedvéért ezt a megállapodást mind a két részről be kell tartani. Könnyebb oldalát fogja meg a hazafiságnak az, aki a gravamen-politikák egymásra licitálásából akar győztesen kikerülni, mert nevetéses volna azt hinni, hogy az ilyen keserű panaszkodásnak ma valami gyakorlati haszna is lehetne s hogy egy egyszerű indítvány egyszerre nyélbe üsse azt az önálló hadsereget, amibe az évekre nyúló nemzeti küzdelem bicskaja bele-törött.

A disszidens fölszólalók tehát népszerű, de helytelen nyomra tévedtek. A helyes utat azok a szónokok találták el, akik kellő mérsékletet tanúsítottak a kritikában s olyan pontokon támadták a hadvezetőséget, ahol az joggal támadható. A paktum nevezetesen nem azt teszi, hogy a statuszkvón belül a hadvezetőség tovább folytathassa azt a politikát, amivel a közös armádiát Magyarországon gyűlöletessé tették. Ebben a tekintetben Kmety Károly tanúsította itt a legkorrektebb magatartást, aki bár

Leszámolás

Irtá: Rítóók Emma.

Mikor kilépett az előszoba aifakán, még halotta, ahogy a felesége a szobaleánynak mondta:

— Dobja be ezt a levelet a postaszekrénybe.

Egy percig várt s mikor a leány kijött, megszólította:

— Hova megy?

— Egy levelet viszek le.

— Adjá ide, majd én bedobom.

A leány egy pillanatig habozott, aztán odaadta a levelet. Lőrinczy betette a kabátja zsebébe és csak a lépcső alján vette megint elő, hogy megnézze, kinek szól. Nem csalódott, a levél Holcs Pálnak volt címezve.

Mi lehet benne? Nos hát legfeljebb meghívja vacsorára, vagy arra kéri, hogy hozzon egy színházi jegyet... Ez még nem bizonyíték. De ha fejbontaná és bizonyítékot találna...? Nem, nem teszi meg; tisztességes ember nem bontja fel a másnak szóló levelet.

Abban a perczben, mikor bedobta, már megbánta, hogy nem olvasta el. De hátha megint csak félbizonyosság lett volna! Az az utálatos félbizonyosság, ami mostanában egészen megrontotta az életét. És a gyanúja, mintha minden nap új anyagot talált volna, amivel meggyőzze. De ő félve kerülte ki ezt a meggyőzést, ami tönkre tenné nyugodt, boldog életét. Voltak pillanatok, mikor azt kívánta, hogy ha a felesége megcsalja, sohase tudjon meg róla semmit.

— Irma, mit irt tegnap Pálnak? — kérdezte

a reggelinél. A kiflimorzskákat nézte az asztalon, nem a feleségét és titkon kívánta, hogy az asszony zavarba ne jöjjön.

— Mit irtam? Irtam tegnap neki? — kérdezte az asszony habozva és elsápadt.

— Igen, én dobtam be a levelet a szobaleány helyett.

Ha elolvasta! — gondolta az asszony és a vesztély közeledtére merész lett.

— Miért nem olvasta el, ha kíváncsi rá?

— Jó, jó, ne haragudjék, hiszen csak kérdeztem.

A felesége ingerült hangja minden idegét tulfeszítette. Csak jelenet ne legyen, ettől iszonyodott. A nap olyan szépen süttött be az ablakon, olyan barátságos, otthonias volt minden, olyan szép asszony a felesége!... Erőt vett magán és lerázott mindent, ami megronthatná ezt a nyugalmas hangulatot.

Annyi küzdelem árán érte el ezt az ideális életet, hogy mindentől félt, ami megbolygathatná. Még azt sem bánta, hogy gyermekük nincs, legalább nem zavarta meg ezt az egyfiformaságot.

Éleget küzködött fiatal korában a mindennapi bizonytalansággal; hányan előzték meg, nem a tudással, — hanem csak a modoruk határozottságával, a fellépésük biztonságával addig, míg ő vérszegény szerénységével oda tudott jutni a hivatalos lajtorján, hogy magának és egy szép asszonynak nyugalmas otthoni biztosíthatott. És igyekezett a féltékenységet lerázni magáról.

Az asszony féloldalról nézte a férjét, aki látszólag elmerült az újságot olvasásba. Elhatározta, hogy óvatosabb lesz.

Tavaszi vége felé Lőrinczy egy vasárnap délután sétálni ment. Jókodvüen kószált Budán, ismeretlen kis utcákon és bájos, vidékies szépségeket fedezett fel bennük; elhatározta, hogy át tognak költözni ide, valami szép kilátást keres a hegyek felé vagy a Dunára.

A nap már lemenőben volt, de a meleg szinte bágyasztó. Előradt és betért egy kis kávéházba sört inni. Az ablak mellé ült, de nagyon is kevés látnivaló volt odakint, az utca teljesen csendes, ha egy ember végigment, tisztán behalatszott a lépése.

Egyszerre egy elegáns asszony fordult be a szegleten és sietve ment végig a tulsó oldalon. Lőrinczy hirtelen letette a poharat. Nem látta az asszony arcát, de a járása, az alakja, a sötét-kék ruhája — éppen olyan, mint a felesége... bizonyosan a felesége...

Utána nézett. Az asszony eltűnt egy kapuban. A keze reszketett, mikor újra a pohár után nyúlt és mégis olyan nehéz volt, mint az álom.

Hátha mégsem ő volt? Minden harmadik asszony sötét-kék ruhában jár. Ha megvárná, míg visszajön — megbizonyosodnék. Egy újság mögé rejtözve nézte a gázlámpát a szoba közepén, melynek rudja gyűrött, sötétzöld tüllbe volt begöngyölve.

Ha csakugyan nem Irma volt, akkor örökre megszabadul kintöz gyanújától.

Megpróbált olvasni, hogy az idő teljen. Valami édeskés szerelmi történetet kezdett el a tárczában, de nem tudta végig olvasni. Türelmetlenül nézegetett ki az utcára, a kapu sötét nyílása felé. Hátha ott lakik az az asszony és ő most hiába vár, pedig az idő olyan lassan telik.

megszavazta az ujonczjutalékokat, ehhez azt is hozzátette, hogy nehéz szívvel cselekedte ezt s mindjárt meg is magyarázta, hogy a szive milyen keserüségektől, milyen katonai sérelmekről nehezedik.

A Kmety fejtegetései körülbelül fedezik a többség álláspontját is. A hadügyi vezetőség megkapja a maga ujonczait, de abban a kommentárban, ami ezt az adományt kíséri, aligha találja örömet. Talán megéri ebből a kommentárból, hogy mi lenne a kötelessége, talán nem. Ha nincs ehhez elegendő belátás benne, végeredményben annak sem a nemzet fogja kárát vallani.

Izgalom a házszabályrevízió miatt.

— Módosítják a tervezetet.

Budapest, január 17.

A házszabályrevízió tervezetének publikálása nagy izgalmat keltett a politikai világban. A koalíción kívül álló képviselők ma délelőtt a képviselőház folyosóján igen élesen nyilatkoztak a módosítás terve ellen és nemsokára a függetlenségi párt tagjai közül is számosan hasonló véleménynek adtak kifejezést. Este pedig a függetlenségi pártkörben, mialatt a vezetőpolitikuskok a képviselőház elnökénél folytatták a tanácskozást, valóságos forrongás támadt e miatt a dolog miatt.

A pártok vezetőpolitikuskainak mai folytatolagos tanácskozása különben igen lényeges változtatásokat eszközölt a tervezeten. Így első sorban a permanens ülések tervét elejtették és e helyett tizenhat órás ülésekben állapodtak meg. A tanácskozást különben ma sem fejezték be, mert a katonai kérdéseknek és a közös ügyeknek a módosítás hatálya alól való kivétele miatt olyan vita támadt, hogy a döntést el kellett halasztani.

Mai jelentésünk a következő:

Értekezet az elnöknel.

A szövetség pártok intéző bizottsági tagjai ma délután négy órakor folytatták a tanácskozást a házszabályok módosításáról szóló ter-

A pinczér ott járkált az asztala körül: felnézett rá: álmos, ostoba képű, kifent bajuszu ember volt, koczkás, zsiros kabátban. Vajjon mit gondol, miért ül ő itt olyan soká. Még egy pohár sört és másik ujságot hozatott. Több ember jött be és beszélgetni kezdtek. Igyekezett rájuk figyelni, de minduntalan elvesztette a beszéd fonalát és az idő nem telt, csak nem telt.

A szoba homályosodni kezdett, mintha köd szállt volna bele, de kint még egészen világos volt, olyan szintelen szürkületi világosság. Ujra olvasni kezdett, hosszú politikai cikliket, de az egyik szót elfelejtette, mire a másikat elolvasta.

Egyszerre egy árnyék jelent meg a kapuban, mely abban a pillanatban asszonyi alakká vált. Kissé körülnézett mielőtt kilépett, aztán gyorsan elindult az utca másik vége felé. Irma volt, most már kétségtelenül látta.

Lőrinczy összehajította az ujságot és ilye maradt. Miért ül ott, miért nem megy utána?

Nagynehezen felállt és fizetett. Lassan ment az ajtóig, aztán visszafordult, mert a botját ott felejtette. Mikor újra a kilincsre tette a kezét, látta, hogy ugyanabból a kapuból Pál lép ki és nyugodtan szivarozva a másik irányba fordul, mint amerre az asszony ment.

Hát itt volt a bizonyosság, a teljes bizonyosság. Megvárta, míg Pál elment és ő is kilépett. Az utcán még mindig meleg volt; gyerekek hancuroztak mindenfelé, ahol elment, nagy ritkán egy kocsit vert fel apró porgomolyagokat.

— Jól van, hát elválnak, — csak minél gyorsabban és egyszerűbben, jelenetek és perlekedés nélkül. Párba? Minek? Nevetséges, hogy még több ember sajnálkozzék rajta. Aztán megint

vezetéről. A konferencián Justh Gyula elnök, résztvevők: Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula, Günther Antal, Darányi Ignác, gróf Zichy Aladár és Jekelfalussy Lajos miniszterek, Mezössy Béla, Meskó László, Bolgár Ferencz és gróf Hadik János államtitkárok, Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, Leszkay Gyula házsnagy, továbbá a függetlenségi párt részéről: Thaly Kálmán, Hoitsy Pál, Ugron Gábor, Holló Lajos, Szentiványi Árpád, Kmety Károly, Sággy Gyula, Földes Béla, Szatmári Mór, Thaly Ferencz, Bizony Ákos, Gaál Gaszton, Visontai Soma, Babó Mihály, gróf Bethlen István, az alkotmánypárt részéről: Széll Kálmán, gróf Eszterházy Móricz, Szilassy Zoltán, a néppárt részéről: Rakovszky Béla, Darányi Ferencz, Hentz Károly, Ernst Sándor, Simonyi-Semadam Sándor és Szmracsányi György.

Miután Justh Gyula az értekezletet megnyitotta, elsőnek Szentiványi Árpád kért szót. Kijelentette, hogy általánosságban szükségesnek tartja a házszabálymódosítást, amelyhez való hozzájárulás azonban nagy áldozatkészség a függetlenségi párt részéről. Rossz vért szül a pártban, hogy mindent, ami népszerűtlen és az országra terhes, a függetlenségi párttal intézzenek el. A revíziót ilyen mértékben nem fogadhatja el a párt, mert ennek megszavazása alkalmas arra, hogy elveszítse minden népszerűségét és a többséget is. Ugy veszi észre, hogy éppen a koalícióhoz tartozó többi pártok részéről van is ilyen szándék, pedig ez megzavarná a koalíció egységét.

Kmety Károly indítványt tesz, hogy a közös ügyek, az ujonczjavaslatok és a katonai kérdések vételessen ki mindenkorra a módosítás hatálya alól.

Széll Kálmán kifejti, hogy nagy nemzeti érdekek vannak veszélyben, ha egy előreláthatólag igen erős kisebbséggel szemben nem tudunk védekezni. A függetlenségi párttal szemben megjegyzi, hogy az alkotmánypárt is nagy áldozatot hoz.

Sággy Gyula kéri, hogy a permanens ülések tervét ejtsék el. Különben a javaslatot elfogadják.

Thaly Kálmán szintén elfogadja a javaslatot, de hozzájárul Sággy kérelméhez. Szentiványinak megjegyzi, hogy a koalícióban az egyetértés nincs megzavarva.

Gaál Gaszton határozottan ellene van a permanens üléseknek. Szerinte a tízórás ülések elegendők, de esetleg tizenhat órás üléseket is elfogad.

Szmracsányi György a választói reform kérdését veti föl és kérdi Andrássytól, hogy Kossuth tegnapi adatai után is elég erős-

nek érzi-e magát arra, hogy a választói törvényben a magyar nemzeti érdeket megvédelmezze?

Földes Béla külföldi példákkal igazolja, hogy a tervezet nem megy túl a megengedett határokon.

Gróf Andrássy Gyula hosszabb beszédben behatóan czáfolja a fölhozott ellenvetéseket. Csodálkozásának ad kifejezést, hogy éppen olyan ember aggodalmaskodik, aki annak idején még november tizenhétedikénél is védelmezte a szabadelvű-pártot. Kéri a permanens ülések fenntartását, bár elfogadja a tizenhatórás ülések tervét is, olyan feltétellel, hogy az esetleges szüneteket nem számítják be, hanem a tizenhat órát tisztán tárgyalásra fordítják. A katonai és a közös ügyek kikapcsolását nem tartja lehetségesnek. Az egész izgatottságot nem érti a tegnapi ülés után, a mikor mindenki a revízió mellett volt.

Hencz Károly szölt még a javaslat mellett és azután Justh Gyula berekesztette az általános vitát. Hosszabb beszédben rekapitulálta a fejszólalásokat és utalt arra, hogy a házszabályrevízió nagy nemzeti érdek.

A részletes vitát Bizony Ákos indította meg, egész sereg stiláris módosítást nyujtva be, a melyeket mind elvetettek.

Visontai Soma indítványára az ötödik szakaszt, amely a kérdések mikénti feltevéséről szölt, a másodikhoz csatolják.

Hosszabb vita indult afölött a kérdés fölött, hogy a sürgösséget hány képviselő kérhesse.

Gaál Gaszton és Leszkay Gyula kétszázötven képviselőt ajánlottak, de végül az eredeti szöveget fogadták el.

A permanens ülések ellen Gaál Gaszton, Szatmári Mór, Sággy Gyula és Thaly Kálmán szöltak föl, majd gróf Apponyi Albert és gróf Andrássy Gyula beszédei után tizenhat órás ülésekben állapodtak meg.

Gaál Gaszton garanciákat kér, hogy a nemzeti ellenállást nem török le.

Simonyi-Semadam Sándor az életbeléptetésre vonatkozólag helyesebbnek tartaná, ha a módosítás még a jelen országgyűlésben érvénybe lépne, de a katonai kérdésekre nem terjedne ki.

Kmety Károly az ülés elején jelzett indítványát formászerint benyújtja.

Gaál Gaszton melegen szölt emel Kmety indítványa mellett.

Wekerle Sándor miniszterelnök kéri, sorolják föl taxative mindazokat a kérdéseket, amelyekre a módosítást nem kívánják kiterjeszteni.

Thaly Ferencz, Visontai Soma és mások fölszólalása után Justh Gyula elnök az előrehaladt időre való tekintettel a tanácskozást félbeszakítja

egyedül lesz, egészen nyugodtan, valamivel kevesebb kényelemben. — nem tartja meg ezt a nagy lakást, — ha elválnak, minek?

Egyszerre ökölbe szorult a keze, aztán lassan, tétován nyitak szét az ujjai.

Mikor hazaért, már otthon volt az asszony. Valaki ismerőse volt nála, kihallatszott a beszélgetés hangja és az Irma friss nevetése. Lőrinczy a mellékajton a saját szobájába ment be és megint várt. Egyszerre kinyit az ajtó és Irma bedugta a fejét.

— Jöjjön már, Feri, elhül a tea.

Lőrinczy bement. Az asszony már az asztalnál ült, egy csomó fehér narezisz eltakarta az arcát előle. Már átöltözött a világos otthoni ruhájába.

— Hátha mégsem ő volt, — villant át a férfi gondolatán. Leült. Minden olyan volt, mint máskor, nyugalom, jólét, jó izlés — az asszony fehér keze cseppet sem reszketett, mikor a teáját kitöltötte. Mit mondjon neki? Hogy mondja meg? Durván, egyenesen? Felkiáltson, hogy az ezüst kanná megzörrenjen az asztalon, hátra dobja a széklet, ledöntse a csészét, hogy az illatos tea lefolyjon a szőnyegre? Csak a rendetlenséget látta, amit okozni fog. Aztán az asszony sirni fog vagy kiabálni . . . nem, nem, most nem volt elég ereje, hogy elviselje.

Inkább kerülő uton, lassanként fogja megmondani, hogy mindent tud; akkor meg végig kell hallgatnia az asszony apró hazugságait, kitéréseit, mentegetőzéseit . . . utálatos! Bár sohase jött volna rá!

Mindennap elfogta egyszer-egyszer a kísértés, hogy rákiáltson és az igazsággal megrémítse,

mindenféle jelenetet elképzelt, amit az asszony előadhat, csak azt nem tudta soha, hogy ő mit fog felelni. Néha megtörtént, hogy úgy elhalaványodott az egész emlék benne, mintha csak álmodta volna.

A következő vasárnap délután Irma kék ruhájában és fátyolos kalapjában ment keresztül az ebédlőn.

— Maga nem ment sétálni? — kérdezte a férjétől.

Lőrinczy egy karosszékben ült és nem felelt. Egyszerre világosan maga előtt látta a kis utcát, amelyen az asszony egy negyedóra mulva végig fog sétálni. A vér a fejébe ment.

— Odamegy, — gondolta, — tudom, hogy odamegy . . .

És olyan élénk lett ez a gondolat, hogy akarat ellenére szavakká vált és felkiáltott:

— Tudom, hogy odamegy . . .!

Az asszony leejtette a kilincsről a kezét és visszafordult.

Lőrinczy már mellette állott és a karjára tette a kezét. Most rajta, már nem lehet kikerülni, itt a leszámolás pillanata.

— Ne is tagadja! Láttam ma egy hete, mikor kijött Budán abból a házból.

Az asszony lerázta a válláról a kezét, gunyosan nézett a szemébe:

— Egy hete és csak most szölt? Gyáva!

Kiment az ajtón és otthagya a férfit.

Lőrinczy nagyot sóhajtvá esett bele egy karosszékbe. Csakhogy túl volt rajta! Sohase hitte volna, hogy ilyen egyszerűen fog menni.

Mégegyszer megkönnyebbülten felsóhajtott.

és kimondja, hogy az értekezlet a tervezetet az utolsó bekezdés kivételével letárgyalta.

Az értekezlet fél kilencz órakor ért véget. A legközelebbi ülés hétfőn délután négy órakor lesz.

Kormánykörökből eredő értesülés szerint a házszabályrevízió tervezete csak a delegációs ülés után kerül a képviselőház elé.

Izzalom a függetlenségi pártban.

A házszabálymódosítás tervezetének publikálása a függetlenségi párt tagjai között nagy forrongást eredményezett. Már délelőtt a képviselőház folyosóján észlelhető volt, hogy a függetlenségi képviselők körében forrongás van keletkezében. Gróf Batthyány Tivadar, Éber Antal, Hoffmann Ottó és mások nyíltan megmondták, hogy a javaslatot nem fogadják el és inkább kilépnek a függetlenségi pártból, ha pártkérdéssé tennék a dolgot. A nemzeti ellenállást tenné lehetetlenné az ilyen módon módosított házszabály, amelynek hatálya alól a katonai kérdéseket és a közös ügyeket föltétlenül ki kell venni.

Ez a hangulat még erősebben nyert kifejezést az este a pártkörben. A képviselők szokatlannul nagy számban gyűltek össze és a társalgóteremben csakhamar igen zajos vitatkozás indult meg. A miniszterek és a párt vezető tagjai a házszabály-értekezleten voltak s így a tagok között könnyen terjedt az izzalom. Egymásután alakultak csoportok, amelyekben ugyancsak hangosan hirdették, hogy ennek a tervezetnek elfogadása teljesen tönkre teszi a függetlenségi pártot. Nyomatékosan követelték, hogy a katonai kérdéseket vegyék ki a módosítás hatálya alól, mert különben nem fogadják el.

Az izzalom tetőpontra hágott, amikor megjelent a pártkörben Tóth János államtitkár és a javaslatot védelmezni kezdte. Szavainak azonban nem igen volt eredménye, mert a fölizgatott kedélyeket nem sikerült lecsillapítania. Az izzagottság egész este nem szűnt meg és a képviselők nagyon fölindultan oszlottak szét.

Az éjjeli órákban híre járt, hogy a pártból számos kiválás várható.

A disszidensek állásfoglalása.

A függetlenségi pártból a kvóta miatt kitépelt képviselők ma délután hat órakor egy Andrassy-uti vendéglőben értekezletre gyűltek össze, amelyen Szappanos István elnökle alatt résztvettek az összes Budapesten időző disszidensek, a két Polónyi kivételével. Az értekezleten behatóan megvitatták a házszabályrevízió tervezetét és ezzel kapcsolatban a politikai helyzetet. A követendő eljárás és taktika dolgában teljes egyetértésre jutottak, amennyiben elhatározták, hogy a házszabálymódosítás eme tervezetének keresztülvitelét minden erejükkel megakadályozzák. Az értekezlet végén már értesültek arról, hogy a függetlenségi párt a permanens ülések ellen foglalt állást, de a disszidensek a tizenhatórás üléseket sem fogadják el. Holnap délután ismét tartanak értekezletet, amelyre meghívták az összes párton kívül álló képviselőket s így összesen harminczöt meghívót bocsátottak ki.

Itt említjük meg, hogy a pártközi értekezletre Justh Gyula, a Ház elnöke meghívta Polónyi Gézát is, aki ma Justh-nak levelet írt. Levelében megköszöni a meghívást, de mivel, ugymond, úgy látja, hogy itt befejezett dologgal áll szemben, a pártközi értekezleten nem vesz részt.

A nemzetiségiek a házszabályrevízió ellen.

A nemzetiségiek klubja vasárnap értekezletet tart, melyre a klub minden egyes tagját meghívták. Az értekezlet a házszabályok tervezett módosításával és a klubnak azzal szemben elfogaladó magatartásával fog foglalkozni. Az értekezletet megelőzőleg a román nemzeti párt vezető bizottsága fog gyűlést tartani, melyben ugyancsak a házszabályrevíziót és a politikai helyzetet fogja megvitatni.

Budapest, január 17.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt tíz órakor ülést tart. Napirend: Az unjoneziavaslatok, az erdélyi birtokrendezési törvény, gróf Andrassy Gyula belügyminiszter válasza

Vlád Aurél interpellációjára és az esetleges interpellációk.

A főrendiház szerdán, 22-én, délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen a képviselőház által letárgyalt összes törvényjavaslatokat és jelentéseket tárgyalja.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház egyesült pénzügyi és közgazdasági bizottsága, Pallavicini Ede ögrói elnökle alatt tartott ülésében tárgyalta az összes kiegyezési törvényjavaslatokat, továbbá a czukoradóról szóló pótegyezmény beczikelyezéséről szóló törvényjavaslatot; több viczinális vasutról szóló törvényjavaslatot és jelentést, továbbá a pénzügyminiszternek köszöntelepek megszerzésére vonatkozó jelentését és több nemzetközi egyezmény beczikelyezésére vonatkozó törvényjavaslatot. A kiegyezési törvényjavaslatok előadója részben Miklós Ödön, részben pedig Hertelendy Ferenc volt s az utóbbi referálta a többi törvényjavaslatokat is. A kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Stetina kereskedelmi miniszteri tanácsos, Ottlik földmívelésügyi miniszteri tanácsos és Lers Vilmos kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsos voltak jelen. A vitában, amely meglehetősen sokáig tartott, Matlekovics Sándor, gróf Zselenszky Róbert bizottsági tagok, továbbá az elnök és előadók vettek részt. A kívánt felvilágosításokat a miniszterelnök, Darányi miniszter és Stetina miniszteri tanácsos adták meg. A bizottságok elfogadták az összes törvényjavaslatokat és jelentéseket és hozzájárultak az előadók által felolvasott jelentéstervezetekhez, melyeknek hitelesítésével az ülés véget ért.

Megtámadott mandátum. A képviselőház IV. bíráló-bizottsága Havivár Dániel elnöklésével ülést tartott a Lukács László képviselővé választása ellen beadott panasz tárgyában. A bizottság a védő kérelme folytán a tárgyalást elhalasztotta és annak határidejét február hó 7-ikének délutáni 4 órájára tűzte ki.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután 4 órakor ülést tartott, amelyen tárgyalták Lázár Pál, Farkasházy Zsigmond (párbajvétség), Hajdu Frigyes és Polónyi Dezső (párbajvétség), Ajtay Aladár (párbajvétség), Rakovszky István (párbajvétség), továbbá Hencz Károly (párbajvétség), Bene István, Csontos Andor, Lovassy Andor, Melcer Géza, valamennyi becsületsértés vétsége, Hodzsa Milán kétfélebeli lázítás, Szikcsák Ferenc ötrédbeli lázítás és Blachi Pál kihágás miatt bejelentett kiadási ügyét. Az előadói tisztelet Hédervári Lehel, Balogh Ernő és Kovácsi biz. tagok töltötték be. A bizottság Lázár Pál ügyében a mentelmi jog megsértését nem látja fenforogni, ezért megtagadja kiadását. Farkasházy Zsigmond ügyében zaklatás esetét látja fenforogni a bizottság, ezért a kiadását megtagadja. Hajdu Frigyes, Polónyi Dezső, Ajtay Aladár, Rakovszky István, Hencz Károly ügyében a bizottság a kiadás mellett döntött. Bene István ügyében szintén zaklatást lát fenforogni, valamint Melcer Géza ügyében is, ezért a kiadását megtagadta. Csontos Andor képviselő kiadatik, valamint Hodzsa Milán, Szikcsák Ferenc és Blachi Pál is kiadatik. Az ülés ezzel véget ért.

A választói reform. A M. T. I. a következőket jelenti: A „Népszava” január 17-iki számában egy választói reformtervezetet ismertet, statisztikai kimutatások kíséretében. Ezt a közleményt a nevezett lap azzal a megjegyzéssel kíséri, hogy „föltétlenül hiteles forrásból van módjában közölni a választói reformjának azt a tervezetét, melyet Andrassy belügyminiszter megvalósítani szándékozik”. A „M. T. I.” illetékes helyről arról értesül, hogy a „Népszava” itt említett közleménye teljesen önkényes kombináció. A közleménybe a hitelesség létszátának fokozására foglalt statisztikai táblázatok adatait részben a Kristóffy által 1905-ben közzétett választói reformtervezet tervéhez mellékelte statisztikai kimutatásokból, részben más, közközen forgó statisztikai kiadványokból vette át a közlemény írója és dolgozta fel a maga önkényesen megalkotott tervezetének megfelelően Andrassy belügyminisztert az ilyen nyilvánvaló ezélatu közlemények nem térítik el attól az ismételt kijelentett elhatározásától, hogy a választói reform tervezetét kellő időben és illetékes helyen hozza nyilvánosságra.

Az általános polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő állandó bizottság e hónap 15-én és 16-án Imling Kourád államtitkár elnöklésével folytatta tanácskozásait az igazságügyi minisztériumban. A bizottság ezáltal ezt a két kérdést tárgyalta: 1. Hogyan szabályoztassék a birtokvédelem ely személyeknek egymásközötti és harmadik személyekhez való viszonyában, akiknek egyike a másik nevében annak háztartásában, vagy mint meghatalmazott, vagy mint törvényes képviselő gyakorolja a dolog feletti

tényleges hatalmat. 2. Szerezzen-e tulajdont a fel dolgozó (specificáns) és ha igen, mily feltételek alatt? A tanácskozásban résztvettek: Ádám András és Gottl Agost kuriai tanácselnökök, Nagy Ferenc, Ságly Gyula és Schwarz Gusztáv egyetemi tanárok, Thirring Lajos kuriai bíró, Sípocz László székesfővárosi árvaszéki elnök, Baracs Marcell, Menyhárt Gáspár, Molecz Dani és Schreyer Jakab ügyvédek; a jegyzőkönyvet Szladits Károly és Bartha Richárd törvényszéki bírák vezették. A bizottság szerdán, e hónap 22-én délután 5 órakor folytatta tanácskozásait.

A bírói és ügyészi szervezet reformja. A képviselőház holnapi ülésére Bródy Ernő interpellációt jelentett be a bírói és ügyészi szervezetről szóló törvényjavaslat ügyében. Az interpelláló azt kívánja, hogy e javaslatot sürgősen tárgyalja a képviselőház.

A horvát helyzet.

Zágráb, január 17.

A bán programja az 1868-iki kiegyezés valamennyi hívének nagyon jó hatást tett. A volt nemzeti párt, amelynek maradványai ma ülést tartanak, nem fognak állást foglalni e program ellen. A Starcevičs-párti körök természetesen nincsenek megelégedve a bán nyilatkozatának unionista tendenciájával, de elismerik, hogy a program a kiegyezés szempontjából nézve közjogi tekintetben Horvátország irányában becsületes, pénzügyi-politikai tekintetben pedig nagy haladásról tanuskodik. Báró Rauch Pál horvát bán ma fogadta a Szent Márk-téri báni palota dísztermében a tisztelgő küldöttségeket. Az érseki egyház megye küldöttségét dr. Gropac Iván vikárius vezette a bán elé, míg a szerb egyház köztség küldöttsége élén Pavlovics Ambro pápa üdvözölte a bánat. Mind a két küldöttséget biztosította a bán jóindulatáról. A hétszemélyes tábla küldöttsége is tisztelgett a bánnál Lorisics József alelnök vezetésével, míg a báni tábla alelnökének, dr. Mazurancics Vladimirknak vezetésével jelent meg a bán üdvözlésére. Zágráb város nevében Kalkics városi tanácsnok üdvözölte a bánat, az egyetemi tanács nevében pedig Maurovits rektor intézett a bánhoz üdvözlő szavakat, amelyekben az egyetem kibővítését kérte. A bán válaszában figyelmeztette az egyetemi tanácsot, hogy atyailag vezessék az ifjúságot, nehogy az olyan botrányos módon viselkedjék, mint azt az ő fogadásánál tette. Üdvözölték ezeken kívül a bánat a középiskolák képviselői, az erdészeti hivatal, a pénzügyigazgatóság és a zeneintézet küldöttségei.

A nemzeti-párt végrehajtó-bizottsága ma délután dr. Tomasics Miklós elnökleivel tartott ülésén, amelyen gróf Erdődy István és Rezső, v. b. t. tanácsosok, Kovacevics volt miniszter, Gyurgyevics Vaso volt tartománygyűlési elnök, Chavrak Levin nyug. osztályfőnök, Spevec Ferenc és Rohrauer Gyula egyetemi tanárok, Neubauer és Schwarz ügyvédek és még számosan vettek részt: elhatározták a következő kommuniké kiadását: A nemzeti párt végrehajtó-bizottsága mai ülésén Tomasics elnök kijelenti, hogy személyesen megjelent Rauch bánnál, kinek programját helyeselve, az ország autonómiáját illetőleg közölte vele, hogy mily javaslatokat fog a párt végrehajtó-bizottsága elő terjeszteni. E javaslatok értelmében egyhangulag elhatározták, hogy a nemzeti párt a jövőben is az e hó 3-án hozott deklarációban a vasúti alkalmazottak pragmatikája ügyében elfoglalt álláspontjához ragaszkodik. Ennek következtében e pontban nem járulhat hozzá báró Rauch bán programjához, mely egyébként különösen az autonómia kibővítése tekintetében olyképpen, hogy Horvátország kölcsönök kontrolálására jogosíthatnék fel, — a nemzeti párt teljes elismerését vívta ki. A bizottság továbbá elhatározta, hogy a nemzeti párt, mint olyan, a legközelebbi választásoknál hivatalos jelöltet nem állít fel, de tagjaira bizza, hogy a párt álláspontjának alapján tetszésük szerint részt vegyenek a választáson. Dr. Neubauer indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a párt szervezését keresztülvizsik, hogy ily módon a nemzeti párt feunállását és pártprogramjának keresztülvitelét a jövőre nézve biztosítsák.

Katonát kérnek.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 17.

Sok-sok katonát kérnek a képviselőháztól; más szóval arra kérik, hogy szavazza meg az ujoncz-javaslatokat. A véderő-bizottság nevében Moskovitz Iván előadó formulázta meg azt a kérdést s hogy olyan nagyon keserü ne legyen, még hozzáfűzte, hogy a bizottságnak nagyon nem tetszik már a „közös hadsereg” kifejezés.

Lengyel Zoltán itt is hozzá akart szólni a javaslatokhoz (az ülés végén hozzá is szólt), de egyelőre azt vitatta a házszabályokból, hogy nem lehet még őket most tárgyalni. Vitatta ezt oly hevesen, hogy az elnök végül megvonta tőle a szót. Az incidens után a miniszterelnök tette oda a pontot, amennyiben kijelentette, hogy a javaslatok tárgyalása nem ütközik bele a házszabályokba.

Sorjában jelentkeztek is a szónokok, különösen az új ellenzék kis táboraiból. Nagy Györgynek azért nem kellett a javaslatok, mert azok még mindig közös hadseregről beszélnek. Brediceanu Korjolánnak pedig azért nem, mert a nemzetiségi szempontok nincsenek benne kellőképpen kidomborítva. Bozóky Árpád pedig se többet, se kevesebbet nem kívánt, mint hogy a kormány azonnal állítsa fel az önálló hadsereget. Ugron Gábor ráreccsentett ezekre a heves kuruczkodásokra, a mi nagy fölháborodást keltett a neo-kuruczok között. Csak az elnök tudta lecsendesíteni a lármát.

Bíráló, magas államférfiúi szempontokat figyelembe vevő beszédét mondott Kmety Károly. Nem kerülte el tekintetét a közös hadseregben lévő egyetlen visszaélés sem. Mindegyikről elmondotta, hogyan lehetne lenyenesni és mivel lehetne helyettesíteni. A véradó arányának megállapítására egy új, eredeti kulcsot ajánlott. Beszédének ezt a részét különös nagy figyelemmel hallgatta a Ház. De nem csappant meg ez a figyelem szempillanatra sem. Végigkísérte minden fejtetéjét és amikor befejezte beszédét, élénk helyeslés töltötte be a tanácskozás termét.

Kmety nyugodt, higgadt, tudományos beszédét Lengyel Zoltán tüzes, hánykolódó felszólalása követte. Támadott mindent és mindenkit. A kormány minden cselekedetébe belerökölt. Persze, a közbeszólások nem maradtak el, Lengyel Zoltánnak pedig majdnem mindegyikre volt replikája. Ebből heves, izgalmas párbeszédek keletkeztek és az ülés vége határozottan érdekes színezetű volt.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Ez a részletes tudósításunk:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Návay Lajos.
Jegyzők: Vertán Endre és Zlinszky István.
Az elnök: Az ülést megnyitja.

Harmadszori olvasásban elfogadja a Ház a brüsszeli czukoregyezményről szóló törvényjavaslatot s aztán áttér az ujonczjavaslatok tárgyalására.

Az ujonczlétszám megállapítása.

Moskovitz Iván előadó a véderő-bizottság részéről elfogadásra ajánlja az ujonczlétszám megállapításáról szóló törvényjavaslatot. A létszám a tavalyihoz képest van megállapítva s a bizottság hangsúlyozza, hogy addig létszámemelés nem is lehet, míg a katonai kérdéseket nem rendezik.

A bizottság hangsúlyozza, hogy a törvényjavaslatban szabatos magyar közjogi kifejezéseknek kell felváltani az eddigi homályos és helytelen kifejezéseket; így a „közös hadsereg” kifejezés helyett, ami csak idők során csuszott be a törvényekbe, mindenütt „összes hadsereg”, majd „kiegészítő, magyar hadsereg” teendő.

Sürgeti aztán a bizottság a magyar zászló térfoglalását s azt, hogy a magyar csapatok tisztikarát magyar honos tisztekből alkossák meg. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Házszabály-vita.

Lengyel Zoltán a házszabályokhoz kér szót s helytelennek mondja, hogy ily gyorsan tárgyalásra tüzték az ujonczjavaslatokat.

Az elnök: Tegnap a Ház már határozott ebben a kérdésben, a határozatot pedig kritika tárgyává tenni nem lehet. (Helyeslés.)

Lengyel Zoltán az elnökkel vitatkozik.

Az elnök: A Ház meghozott határozatáról semmi czímen sem enged meg új vitát.

Lengyel Zoltán tovább kritizálja a Ház tegnapi határozatát.

Az elnök: Figyelmezteti, hogy renitens viselkedése esetén megvonja tőle a szót.

Lengyel Zoltán tovább folytatja a bírálatot s kéri a miniszterelnököt, hogy vegye vissza az ujonczjavaslatokat s hétfőn terjeszse újból elő.

Az elnök: Figyelmezteti Lengyelt, hogy ez nem házszabálykérdés.

Lengyel Zoltán: A távollevő képviselők nem is tudják, hogy milyen fontos javaslatok kerültek napirendre. (Zaj.)

Az elnök: Lengyel Zoltántól megvonja a szót. (Helyeslés.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: A kormánynak nem volt módjában, hogy ezeket a javaslatokat előbb betervezhesse. A múlt év utolsó napjái a kiegyezési javaslatok foglalkoztatták a Házat, aztán szünet után azonnal előterjesztették a javaslatokat. Tegnap már jelezte, hogy a javaslatok szóról-szóra megegyeznek az előző évekkel és a sürgősséget is megokolta. Kívánatos, hogy a javaslatokat még e hónap 27-dike, a delegáció-tárgyalások előtt a főrendiházban is letárgyalják, hogy a sorozásokat a kellő időben megkezdhessék. (Élénk helyeslés.)

Kifogások.

Nagy György a javaslat ellen beszél, amelyet nem fogad el. Indítványozza, hogy a „közös hadsereg” kifejezés helyett a törvényjavaslat címébe ez tételessé: „A magyar hadsereg, mint az összes hadsereg kiegészítő része.”

Brediceanu Korjolán szintén a javaslat ellen beszél.

Bozóky Árpád: A magyar alkotmány a valóságban nem ér semmit, amíg mögötte magyar haderő nincs. Addig az alkotmány csak rongy marad, mint Mohács óta mindmáig az is. Hibáztatja, hogy a véderő-bizottság kárhóztatja a közjogellenes kifejezéseket s mégis azokkal együtt ajánlja elfogadásra a javaslatot. Ez bizantinizmus. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a Ház a javaslat visszavételével utasítja a kormányt, hogy az önálló magyar hadsereg felállítására terjeszsen elő javaslatot.

Ugron Gábor: A függetlenségi párt híve volt az önálló hadseregnek s híve ma is. A párt erős harezot is vívott ezért a célért, gonosz tanácsadók azonban odavitték a dolgot, hogy az országgyűlést fegyveres erővel szétoszlatták. Békét kellett kötni s a béke létrejött azon az alapon, hogy a vita legforróbb kérdését, a hadsereg ügyét, kikapcsolták. Megállapították, hogy míg a kérdés felfüggesztve van, sem a hatalom nem fog nagyobb létszámot követelni, sem a nemzet nem követeli a kérdések megoldását. Tehát a hadsereg dolgában a nagy követeléseket ez az országgyűlés nem horgatja, de a párt azokról nem mond le, érvényesítésükre szabadságát fentartja. Ez volt a megegyezés s ehhez Nagy György és Bozóky is hozzájárult. (Nagy Györgyék folyton közbeszólnak.) Ne tessék orditozni. (Zaj.)

Szappanos István (felugrik): Ez nem való parlamentbe. Micsoda beszéd ez?

Nagy György folytonosan kiáltoz.

Az elnök: Szappanosot rendre inti, Nagy Györgyöt pedig rendreutasítja.

Ugron Gábor: Hogy mért beszélek most, azt mindenki tudja. A függetlenségi párt állja az egyezséget; megszavazza az eddigi létszámot, de viszont gondoskodni fog róla, hogy annak idején nagy követeléseit is érvényesítse. Elfogadja a javaslatot. (Élénk ellenzés és taps.)

Kmety beszéde.

Kmety Károly Nagy Györgynek egy öt aposztrofáló megjegyzésre felel. Nem érdemli meg, hogy öt kuruczkodónak nevezze Nagy György.

— Az nem szégyen! — szolt Nagy György.

Kmety Károly: De ehhez a kifejezéshez kint azt a magyarázatot fűzik, hogy „forradalmi”.

Pető Sándor: Az sem szégyen!

Kmety Károly: Az nem érdem, hogy a nemzeti érdekeket megvédi.

Nagy György: Ez ma érdem!

Az elnök: Kérem Nagy képviselő urat, maradjon csendben, mert különben erősebb rendszabályokat leszek kénytelen alkalmazni.

Hódy Gyula: Le kell nyírni a haját. (Nagy derűtlenség.)

Kmety Károly: Az Ugron által kifejtett okokból fájó szívvel szavazza meg a javaslatot. Kifogásolja,

hogy a hadseregben nem érvényesül a magyar álam joga. Nem érvényesül a czimer és a zászló kérdése.

Markos Gyula: Magyar czimer és zászló a jogos. **Kmety Károly** kifogásolja azt is, hogy nemcsak magyar honos tisztek vannak a hadsereg magyar részénél.

Figyelmeibe ajánlja a honvédelmi miniszternek, hogy az 1867:XII. t.-cz. alapján az ujonczokat nem a közös hadseregnek kell megajánlani, hanem a hadsereg magyar részének. Örömmel veszi a honvédelmi miniszter ígérését, hogy a jövő évben ez már így lesz. Ujabb és igazságosabb kulcsot óhajt az ujonczszolgáltatás megállapítására. Ne a népesség számaránya, hanem a védképes polgárok száma adja a kulcsot. Deák nem akarta feladni az „exercitus hungaricus” eszméjét, csupán elismerte, hogy adminisztratív és taktikailag magasabb egységben legyen.

Azt fejtette ezután, hogy az új véderőtörvényben gondoskodásnak kell történnie, hogy magyar honosokból önálló csapatok állíttassanak fel a közös hadseregben. A haditengerészetnél is jogunk van, hogy 42 százalék legénységgel szerepeljünk. Pedig ugy tisztikara, mint legénysége majdnem kizárólag osztrák. Ezeket azért hozza szóba, mert a hadkiegészítés ide tartozik s nem a delegáció elé. Abban a reményben, hogy a nemzeti jelleg megóvatik az alap-törvényt megfélemlen, a javaslatot megszavazza.

Lengyel felszólalása.

Lengyel Zoltán: A magyar nemzetnek az 1867. törvény szerint joga van követelni a magyar vezényleti nyelvet, magyar tiszteket és legénységet. Foglalkozik Kmety felszólalásával. A jogi helyzet és a tényálladék más, mert ez a hadsereg nem magyar, nem közös, hanem tisztára osztrák. A delegációnál szolgáló módon szavazó fiókparlamentie még az orosz czárnak sincs . . .

Az elnök ezért a kifejezésért rendreutasítja és figyelmezteti Lengyelt, maradjon a tárgynál. (Helyeslés.)

Lengyel Zoltán: Különösnek tartja, hogy itt az torkol le mást, orditozással vádolva, aki valaha legjobban orditozott. (Szünetet kér.)

Az elnök öt percze felfüggeszti az ülést.

Szünet után.

Lengyel Zoltán folytatja beszédét. Főlemli a honvédorvosok sérelmét képező türhetetlen előléptési viszonyokat . . .

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Csak egy nevet kérek!

Lengyel Zoltán: Megbízható forrásaim vannak.

Jekelfalussy Lajos: Nem érnek semmit azok a források!

Lengyel Zoltán: Magyar hadsereg úgy lesz, ha magyar tiszteket nevelünk s azokat a közös hadseregbe helyezük el. Az ujonczok megszavazását bizonyos követelmények teljesítéséhez kellene kötni, például ahhoz, hogy a nagyszabású és temesvári hadtesteket Szegedre és Kolozsvárra helyezték át, hogy tisztjei megmagyarosodjanak. A hadsereg sohasem lesz magyar, ha folyton a lojalitás alapjára helyezkedik a nemzet. Rátér a tiszti fizetésemelés kérdésére. Kérdés, mi szükségesebb, a katonatiszteknek, vagy az éhező napidíjasoknak fizetését emelni, vagy nagy kulturális intézményeinket istápolni?! A hadsereg hadikészletének forrása Ausztriában van . . .

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: A készlet magyar városokban van!

Lengyel Zoltán: Igen, de csak a napi készletek!

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Méltó-tassék egyszer velem jönni, hogy ad oculos demonstrálhassam!

Lengyel Zoltán: Én is voltam katoná! Jó minősítésem volt, tudom ezeket!

Förster Ottó: De mi már „genügend” vagyunk! (Derűtlenség.)

Jekelfalussy Lajos: Milyen katonai raktárakat értett?!

Az elnök csenget és csendet kér.

Lengyel Zoltán: A haditengerészetünk nem magyar, csupa horvátokból áll. (Felkiáltások: Azok is magyar honosok!)

A katonai büntetőtörvény reformja is késik. A honvédség főparancsnoka horvát, ellenben a közös hadseregben egy magyar hadtestparancsnok sincs! . . .

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Csak mindenki olyan jó magyar lenne, mint Klobocsár!

Lengyel Zoltán: Ezt elismeri. A vezérkar is Bécsben van. A magyarság az egész vezérkarban alig van képviselve . . . De most tovább megyek! . . .

Förster Ottó: Isten veled! (Élénk derűtlenség.)

Lengyel Zoltán: A hadsereg olyan, mint a vezérkar. Ezt pedig teljesen áthatja a birodalmi szellem. A főtisztek lapjukban, az „Armeé Zeitung”-ban megtámadják a magyar politikusokat, mégsem tiltja ki az országból a kormány. Ilyen körülmények közt még a létszámemelés veszélye is fenyeget. Szeretné tudni, mi igaz a keringő hírekről; amely létszámemeléssel a miniszterelnök is beszélt, Holló Lajos is . . . A tervezett házszabályrevízió nem a választói reform, hanem a létszámemelés és Bécs kedvéért fog keresztülvitni. Ha az ellenzék nem harcolt volna, a miniszterelnök most is a közigazgatási bíróság elnöki székében ülne . . .

Wekerle Sándor miniszterelnök: Bár ott ülnek! (Derűtlenség.)

Lengyel Zoltán végül kijelenti, hogy Bozóky határozati javaslatát fogadja el.

Az elnök ezután megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét és az ülést negyed háromkor bezárja.

A t. Házból.

I. Játsszunk zavarosdít!

A politika üstjében a házszabályrevízió meg a választási reform fő. A párolgó keverékbe mindenki szeretne bedobni valamit. Egyik azért, hogy izletesebbé tegye, amit főznek, a másik ellenben a körülállók étvágát akarja elrontani azáltal, ha megmutatja, hogy miket főznek össze egy ilyen vegyes lében. Korán reggel plakátok hirdetik, hogy a nemzetközi szocialisták megszereztek a választói reformjavaslat szövegét s abból kitérnek, hogy nagy igazságtalanságok lesznek. Pár óra múlva a kormány félhivatalosan közli, hogy a legnagyobb igazságtalanság ilyenféle híreket világgá bocsáítani, mert majd csak az lesz a választói reform, amit a miniszter a képviselőházban nyújt be és nem az, amit az utcasarkokon plakátíroznak. Együttal azonban minden reszkető és nyavalyatörős mandátumbirtokost megnyugtatnak, hogyha lesz is választói reform, csak úgy lesz, hogy két évig még érvényben marad ez a nagyszerű mandátumlevél, melyet a nemzeti érzés túlaradó folyama sodort boldognak és boldogtalannak a lábához. Leginkább elhíz a házszabályrevízió feltételeit. Nehogy a revízió, amiként a beszédek hosszúságát, akként a képviselőség életét is meg rövidítse.

A parlamenti folyosó intim szögleteiben komoly tanácskozások esnek e kérdések felől. Andrassy itt, Justh Gyula ott. Návay Lajos egyik csoporttól a másikhoz jár. Rakovszky távol van. Az imént intéztek el egy lovagias ügyet becsülettel. A házszabályok dolgában ő már egyébként is eleget nyilatkozott. Hogy mennyire szigorítani akarja, eléggé bizonyította. Nagyobb baj lesz a disszidensekkel, akik külön csoportosulnak s akik közül Nagy György előlépve, így szól:

— Házszabályrevízió? Majd ha fagy!

És Farkasházy Zsigmond megtoldja:

— Házszabályrevízió? Ez kóstál nekem egy kokas-nevetést.

Ugy beszélnek felőle, mintha már születése előtt Szentpéteri Sára lenne. Holott Polónyi Géza a revizionális bizottságban való részvételt azzal utasította vissza, hogy már úgy is „befejezett tény.” (Pedig Polónyi is disszidens volna, vagy mi a Lengyel, szakála volt kender s egyszer volt egy ember.)

Mig kiint a tanácskozások folynak, bent az elnöki emelvényen Návay Lajos csengeti, csengeti . . . az ülést csengeti az elnöki emelvényen. És elősorakozik Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, valamint hideg eleganciával az államtitkár, Bolgár Ferencz. Az előadói emelvényre pedig fellép Moskovitz Iván, az alkotmánypárt kedvence, a fiatalág egyik vezére, kit az idősebb Moskovitz hallgat a karzaton örömmel. A véderő-javaslatokat ajánlja Moskovitz Iván behatóan, honvédelmileg és közjogilag egyaránt, hogy Jekelfalussy is bólintgat, meg Kmety Károly is ugyanígy tesz és a függetlenségiek a hatvanhetesekkel együtt szolgálhatják a kart, harmónikusán dudolgtatván:

Mindent, mindent, ami jó,
Mindent egyformán csinálunk!

Eláll azonban Lengyel Zoltán és azt kiáltja:

— Ne pozvolim!

Most már Justh ül az elnöki pulpituson, miként a haragos Jupiter, kiált:

— Hogy mondja ezt ön?

— A házszabályok szerint három nap múlva lehetne csak tárgyalni a javaslatot, mert a jelentés benyújtása után három napot kellett volna adni a tanulmányozásra.

— Oh, — feleli Justh, — ön téved. A Ház már tegnap elhatározta, hogy ma tárgyalja az ujonczijavaslatokat és tetszett volna egy nappal korábban felkelni, ha ellene tiltakozni akart.

— Én a házszabályokhoz szólók — viszonozta Lengyel — s ha az elnök ur azt veszi észre, hogy eltérek, akkor leültethet.

— Le is ültetem, — erősködött az elnök.

És úgy tett, amiként beszéle.

Abban a pillanatban ültette le, amikor Lengyel azt panaszkolta, hogy a vidékiek nem jöhetnek fel a tárgyalásra.

— A vidékiek? — haragudott Justh Gyula.

— Hát ki nem vidéki itt? Hisz éppen egyetlen fővárosi képviselő sincs jelen, hanem mind vidéki: Lengyel is vidéki, Ugron is vidéki, sőt mi több: én is vidéki vagyok: — megvonom a szót.

Jekelfalussy Lajos nyugtalanul járt le-fel a bársonyszéke előtt. Ő azt hitte, hogy tíz perc alatt letárgyalják a javaslatait s most megijedt.

— Mit akarnak? — kérdezi Bolgár Ferencz. — Tán csak nem akarják a javaslataimat megbuktatni. Te parlamentibb vagy, ugyan mondd csak: meg akarnak buktatni?

— Dehogy, kérlek. Isten ments, kérlek.

— Hát mit akarnak?

— Zavarosdít játszanak, — feleli teljes tájékozódottsággal Bolgár.

— Oh, oh . . . sóhajtzott a miniszter. — Ezt a játékot a kaszárnyában nem játszzák, hanem csak a hadgyakorlatokon és ott is csak előre megállapított tervek szerint.

— Hát hiszen tervük talán nekik is van . . .

* * *

II. Leordított ügyek.

Az ujonczijavaslatok vitáját ma Nagy György kezdte. Tele volt kétségeskedéssel, gyanuval, haraggal és mélabuval, mely olyan, mint az őszi eső: szomorú és idegességet okozó.

Hát azt mondja: nagy dolog az, hogy a magyar nemzeti hadseregért küzdöttünk s most kvótát emelnek és Barabás Béla is csak úgy szedi-veszi a német szót. Brediceanu Korjolának, az oláhnak, viszont azért nem tetszenek a honvédelmi ügyek, mert kevés benne az oláh szó. Bozóky Árpád visszatereli a vita folyamát a magyar mederbe és határozati javaslatot akar benyújtani az önálló hadsereg felállítására. Mikor azonban elkövetkezik, hogy benyújtsa, hát nincs sehol. Elvbarátai sugják:

— Csak beszélj még. Mindjárt hozzuk a határozati javaslatot, csak egy deputáció elvitte a folyosóra Pető Sándor demokrata fővezér ő exczellenziájához, hogy aláírassa vele.

Behozták, benyújtották. Mindamellettt valószínűleg csalódnak, ha azt hiszik, hogy most már a függetlenségiek nem fogják leszavazni a határozati javaslatot, miután az a függetlenségi párt alapprogrammjából van véve és miután Pető Sándor ő exczellenziája is aláírta. Meg is magyarázta rögtön Ugron Gábor maga, hogy miért fogják leszavazni. Elbeszélte rendben a nemzeti küzdelem indokait, körülményeit, színes, plasztikus és zengzetes szónoki beszédben, melyben, mintha egy hivatalos akta lenne, aképen helyezkedett el a meghatározás, hogy a nemzet és a király között „egy háboru volt folyamatba téve”. Persze az ilyen háborunak csak egyféle vége lehet: a békekötés. S a békekötés egyik feltétele volt a katonai kérdések kikapcsolása. Következésképen most csak a

régi formák közt lévő ujonczijavaslatokat lehet megszavazni s ezekhez nem lehet hozzácsapni semmit, de még az önálló külön hadsereget se lehet megszavazni. A Ház odaadó figyelemmel hallgatta a beszédet s a karzatok gyönyörködtek benne. Azonban Nagy György, a székelyek Góliáthja ül vala az ősz patriarcha mellett, nemzetes Szappanos István uram mellett és folytonosan „közbevélí” a maga „ellenigazát” az Ugron beszédébe. Hangosan nyilatkozik Nagy György szigorú kifejezésekkel, amíg Ugron egyszer a fejét rázza, egyszer csak az ajaka szélével kicsinyli, egyszer a kezével legyint, de a végén megunja és ekként kiált haraggal:

— Ne tessék orditozni!

Egy percze elhalt a szó az ifju székely ajakán, míg az öreg Szappanos felel vissza az idősebb székelynek, már mint Ugron Gábornak:

— Mi nem szoktunk, kéröm alássan, orditozni.

— Aki pedig orditozik, az orditozik, — viszonozá Ugron.

— Nem parlamentáris a szó, kéröm alássan.

Egyik szó a másikba fűződik, azonban a végén csak csend léssen és aztán, mint ellenzéki szónok, Lengyel Zoltán következik. Végig beszél az egész ülést, közbe szünettel pihen és csiklandós beszédekkel felüti a fáradt hallgatóságot. Leginkább szintén az orditozásról tart disszertációt, hogy különös, amikor az orditozást panasolja, aki őket ordítani tanította volt és hogy olyik ember a hazáért ordit, más a hasáért. A végén a versfaragók megcsinálták rájuk a kádenciát:

Oly orditók vagyunk,

Mik egymást kergetik

S nem érik el egymást sohasem;

Minek is van a szánk

S a szánkban (hon) szerelem . . .

Az ujonczijavaslatok tárgyalását azonban nem fejezheték be ma.

KÜLFÖLD.

Muley-Hafid proklamálta a szent háborút.

Budapest, január 17.

Muley-Hafid követte a fezi proklamáció határozványait és kihirdette a szent háborút Franciaország ellen. Ezzel ellentétbe helyezkedett az algezirászi aktával, melynek Marokkóban Franciaország a végrehajtója. Tegnapelőtti számunkban megírtuk, hogy a francia minisztertanács utasította D'Amade tábornokot operációinak kiterjesztésére és az elfoglalt erődöknek a szultáni csapatoknak való átadására. Ezzel — mint már jeleztük — Franciaország, ha burkoltan is, Abdul-Azisz pártjára állt.

Ennek bizonyossága, hogy D'Amade tábornok már érzékeny csapást mért Muley-Hafidra, amennyiben ostrommal bevette Zettát, melyet Muley-Resid hadereje védett, ugyanaz mely nemrégiben Buchta-ben-Bagdadi seregét megverte.

Zettát bevételére már azért is nagy fontossággal bír, mert Muley-Hafidnak a városon keresztül kellett volna Fezbe vonulnia.

A francia csapatokkal úgy látszik kooperáltak Abdul-Azisz csapatjai is, mert több marokkói távirat azt jelenti, hogy Muley-Resid seregét Buchta-ben-Bagdadi tette tönkre. E hír ebben a formában nem felelhet meg a valóságnak, miután D'Amade tábornok sürgönye kétségkívül megállapítja, hogy Muley-Rasid a francia csapatok üzték ki Zettából. A valószínűség az, hogy Buchta-ben-Bagdadi összeszedte ismét szétszórt hadseregét és Zettát ostromában a francia csapatok oldalán vett részt.

Franciaországnak ez a lépése, végleg elkeserítette Muley-Hafidot, ki most emberei révén nyíltan hirdeti a szent háborút. Ily körülmények között most már Franciaország nem

tehet egyebet, mint hogy most már komoly lépésre szánja magát.

Mai távirataink a következők:

Egy drótnélküli táviratban D'Amade tábornok jelentést tesz Zettat elfoglalásáról. A jelentés szerint Muley Resid a harc folyamán többször ellentámadást kísérelt meg. Miután a zettati pozíció a hadműveleti terepen kívül esett, D'Amade hadcsapata azt éjjelkor elhagyta. Muley Resid meghallja szét van robbantva és immár nem tarthatja megszállva azt az utat, amelyen Muley Hafid csapatai Fez felé mehetnek.

A táborok jelentése így hangzik:

A hosszú harc végén elfoglaltam Zettat városát, amelyet Muley Hafid meghallja védett, Resid vezérlete alatt. A meghalláshoz a saoja-törzsek csatlakoztak, amelyek a legutóbbi megszállásokon is résztvettek. Resid tábora el van pusztítva. Részünkről egy tiszt, egy altiszt és 18 katoná megsebesült. Az ellenség veszteségei igen jelentékenyek. A vereség igen mély benyomást tett a törzsekre.

E csatában ugylászik részt vett Abdul-Azisz serege is, mert Marabásból azt jelentik, hogy Buchta Ben Bagdadi teljesen megsemmisítette Muley Resid (Muley Hafid veje) seregét és zsákmányul eittette annak minden hadszerét, sátorát és ágyuját.

Muley Hafid elhagyta Elkenazerben levő táborát és csapataival a Saoja-törzs területe felé indult, hogy a francziákkal megütközzék. Daczára annak, hogy hírnökökkel hirdetteti a szent háborút, katonáinak száma a zsoldok kifizetésének elmaradása miatt folyton apadt. Tegnap Marakásban az összes mecsetekben telolvasták Muley Hafidnak levelét, amelyben felszólítja a hatóságot, hogy kövesse őt a Saoja-törzs területére a francziák ellen indított szent háborúba. Muley Hafid kifejezi azt a reményét, hogy Kazablanka és Meduina Kasbah nemsokára ismét a marokkóiak birtokába jutnak és hogy egy keresztény sem marad Marokkó területén. Kikiáltók vonultak végig a városon és felszólították a lakosságot, hogy kövesse a szultánt a szent háborúba. Megbízható forrásból vett adatok alapján a „Petit Parisien” kijelenti, hogy az illetékes tényezők távolról sem gondolnak újabb marokkói konferencia egybehívására. Ami Franciaországot illeti, a maga részéről egyáltalában nincs szándéka, hogy Marokkóra vonatkozó mandátumának kiszélesítését kérje, vagy elfogadjá. Az algezirászi aktában nyert mandátum kielégíti főrekvéseit.

A Zettat melletti harc alkalmából Jaurés a kamara mai ülésén új interpellációt fog benyújtani s annak azonnali tárgyalását fogja kérni. Jaurés kérni fogja, hogy a kormány felvilágosításokat adjon a kamarának a Damade tábornoknak adott utasítások jellegéről és horderejéről. A kormány javasolni fogja, hogy a Ház ezen interpelláció tárgyalását is e hó 24-re tűzze ki.

A német birodalmi gyűlés. A Ház folytatta a bányamunkásügy rendezésére vonatkozó interpellációk tárgyalását. Giessbert centrumpartii interpellációjának megokolásában Schiffer centrumpartii kijelenti, hogy az ügy nemcsak 200.000 ruhrvidéki szénbányászt, hanem a birodalom összes szénbányáiban alkalmazott munkásokat érdekli. Sem a porosz kormány, sem a birodalmi gyűlés 1845-től 1905-ig semmiféle hathatós intézkedést sem tett a bányások védelmére. Hue megokolja a szociáldemokratáknak az ügyben benyújtott interpellációját.

Monarchiánk és Szerbia kereskedelmi szerződése. Az osztrák-magyar monarchia és Szerbia között folyó kiegyezési tárgyalásokról az hírlik, hogy az új kereskedelmi szerződés március elseje előtt alig fog életbelépni, mert a szerb pénzügyi év március 1-én kezdődik. Szerb kereskedők mozgalmat indítottak, hogy amennyiben a szerződési tárgyalások sikerrel bíznak, azok nyomban léptessenek életbe, mert már most intézkedni kell, hogy a szükséges tavaszi textilárak idejekorán megérkezzenek, mert a most érvényben lévő vámtételek teljesen lehetetlenné teszik az importot.

Lázadás Haiti szigetén. Port au Princeből érkezett táviratok szerint ott lázadásszerű zavargások törtek ki. A lázadókat, akikhez a száműzöttek közül is sokan csatlakoztak, Jean Juleau vezérli. Eddig Gonaïvest és Saint Marcot foglalták el és utban vannak Port au Prince felé. A kormány intézkedéseket

tett, hogy a hadügyminiszter vezérlete alatt csapatokat vonjon össze és a lázadók további előnyomulását megakadályozza.

Oroszország pénzügyi helyzete.

Budapest, január 17.

A múlt hónapokban gyakran találkoztunk különféle orosz félhivatalos lapnyilatkozatokkal, amelyek nyilvánvalóan Kocovcevez pénzügyminiszter sugalmazására minden hiradást arról, hogy Oroszország pénzügyi helyzetében leledzik, hogy új kölcsön felvételét tervezi, vagy hogy el akarja adni államvasutait, koholmányokat és az európai tőzsdéspekuláció agyrémének minősítették. Ezeknek az ünnepies biztatásoknak nem is lehetett többé ellenmondani, ha csak az ember nem akart oly színben feltűnni, mintha rosszakaratból terjesztene hamis híreket Oroszország államhiteléről. A kedvező hangulatot még megerősítette az, hogy az orosz pénzügyminiszter 1908. évről elég jó költségvetést mutatott fel, az utolsó választások is jó eredménnyel végződtek, szóval minden jóra fordult és az orosz pénzügyminisztert Európában bizonyára sok kollégája megirigyelte idillikus pénzügyi helyzetéért. Most egyszerre bomba ütött bele ebbe az idillikus állapotba a félhivatalos „Rosszja” képeben, amely úgy elmékedik Oroszország gazdasági helyzetéről, mintha maga is rágalmazni akarná az orosz államhitelt és szolgálatába szegődött volna valami idegen, oroszellenes tőzsdéspekulációnak. Mintegy varázslátra szétfoszott a rózsaszínű tündérlapel, amelybe a kormány beburkolta az orosz pénzügyi helyzetről készített képet és most azt kell következtetni, hogy az orosz pénzügyminiszternek pénze, még pedig sok pénze van szüksége, mert az említett félhivatalos lap eképpen ír: „A háború öröksége fokozottabb követeléseket emel a birodalmi kincstárral szemben. Nem kevés fáradságot okoz nekünk, hogy a „rövidzárlatot” elkerülhessük a rendes költségvetésben és félünk tőle, hogy aranyunk külső adósságaink fedezésére fog külföldre özönlenni.”

Tehát veszélyben fog az aranyvaluta. És mit szándékozik tenni a pénzügyminiszter e veszélynek eltávolítására? A „Rosszja” ugyanis két eszközt ajánl, az egyik az, hogy engedjék át az orosz bányakincseket az idegen tőkepénznek, így könnyű szerrel lehetne pár száz milliót az országba beédesgetni. Oroszország talaja Európában és Ázsiában dús gazdag szén- és ásványkincsekkel bír, csak hogy ez a vagyon paragon hever, mert az orosz nép ezt a munkáját nem szereti művelni, meg nem is érti hozzá. Ha most az orosz kormány arra határozná el magát, hogy azokat az elrejtett kincseket átengedje külföldi vállalkozóknak, vétkeznék ugyan az ellen az orosz nemzeti szűkkeblűség ellen, amely iszonyuan idegenkedik a külföldi emberek és külföldi szokások beözönlésétől, de nagy lendületet adna a pénzügyi helyzetnek és a munkának és azzal jó szolgálatot tenne az európai életviszonyoknak is. Mindennek természetesen azzal a feltétellel kell járnia, hogy a hosszú időre való bérbeadás rendszere ne legyen alávetve az Oroszországban annyira szokásos bürokratikus tudatlanságnak és hitlen sáfákosodásnak. A második eszköz a pénzügyi helyzet fellegítésére az volna, hogy adják bérbe az orosz államvasutakat a külföldi tőkének, vagy legalább „a vasúti hálózatnak” egyik darabját” mint a félhivatalos mondja, engedjék át haszonbérbe.

Csak hogy a félhivatalosnak e tanácsadása felkelte azt az aggodalmát, hogy az orosz pénzügyi kormányzat, midőn az államvagyonnak ilyen legfontosabb részét elidegeníti, úgy tesz, mint a szegény orosz paraszt az inséges tartományokban, aki eladja házi jószágát és szántószerszámát és így a pillanatnyi segélyért megfosztja magát a gazdasági boldogulás alapfeltételeitől hosszú időre. A bérbeadásnak pénzügyi haszna itt másodsorba esik. Itt előtérbe tődül az a politikai szempont, hogy végtelenül lealázó volna az orosz nagyhatalmi pöffeszkedésnek, ha kénytelen volna a pénzügyi katasztrófa elől az idegen tőkének járma alá menekülni. És most elképzelhető, milyen szorulatban lehet az orosz pénzügyi kormányzat, ha az aggódo közvéleményt nem tudja mással csillapítani, mint az állambirtok elidegenítésének eshetőségére való kitalálásával.

A delegátusok Fiumében.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 17.

A magyar és osztrák delegátusok ma visszatértek a tengerről Fiumébe, hogy bucsut mondva a hadi flottának, tengeri dicsőségünk jövődjé színes álmával térjenek haza. A látottakat Barabás Béla ítélte meg leghelyesebben bucsubeszédében, amikor szomorú tényként említette, hogy seholsem látott magyar zászlót, seholsem hallott hadihajóinkon magyar szót. Ez az igazi kritikája a magyar delegátusok tengeri kirándulásának s a mi egész flottánknak is.

A magyar és osztrák delegátusokat vívő hajóraj pontban tizenegy órakor Fiuméba érkezett. Fél-tizenkét óra az összes csatahajók és torpedók elhelyezkedtek a fieme kikötőben. Délelőtt fél-tizenkét órakor Montecuccoli tengernagy villásreggelit adott, amelyen távirati meghívás folytán résztvett gróf Nádkó Sándor fiemei kormányzó is, akit dicsőnőnek várt; amikor a hajóra ért, kurtijelekkel „Vigyázz!”-t vezényelték. A villásreggelin résztvettek: dr. Barabás Béla, a magyar delegáció elnöke, dr. Fuchs Viktor, az osztrák delegáció elnöke, továbbá gróf Zichy Tivadar alelnök, gróf Majláth Géza, Ziegler ellentengernagy. A delegátusok másik része a Thádián villásreggelizett.

Délben a Lakroma hadiyachtton gróf Montecuccoli tengernagy ebédet adott, amelyen részt vett a két országos bizottság elnöke, a magyar bizottság alelnöke, a tengerészeti költségvetés két előadója és gróf Nádkó Sándor fiemei kormányzó. Ebéd után az egész társaság csónakokon indult Bergudiba, a Danubius hajógyár meglátogatására. A vendégeket Tolnay Lajos, a Danubius hajógyár elnöke, Ullmann Adolf alelnök, Baumgarten vezérigazgató, továbbá Weiss Manfréd, Egyedy Lajos, dr. Pekár Imre és Kaplanek gyárigazgató fogadták. Tolnay Lajos elnök hosszabb beszédben üdvözölte a delegátusokat, megköszönve a bizottság szíves érdeklődését és felhívta azt a most még csirájában levő, de nagy reményekre jogosító egyetlen magyar tengeri hajógyárra.

Barabás Béla, a magyar delegáció elnöke kijelentette válaszában, hogy jól esik magyar lelkeknek a magyar tenger partján az egyetlen magyar hajógyár igazgatóságának üdvözlését fogadni. Kötelességének fogja tekinteni az országos bizottság, hogy tőle telhetőleg iparkodjék azon, hogy a magyar vállalkozás méltó helyét elfoglalhassa és a magyar munkának és vállalkozásnak becsületet szerezzen.

Ezután dr. Fuchs, az osztrák delegáció elnöke, köszönetét fejezte ki a szíves üdvözlésért.

Utána gróf Montecuccoli Rudolf szólaft fel és a következőket mondta:

Mikor a torpedójárművek és torpedónaszádók építését az önök hajógyárára bíztuk, azon meggyőződésben tettük ezt, hogy önök igyekezni fognak az önöktől telhető legjobb munkát nyújtani. Fiatal vállalatuk ezzel merész munkát vállalt magára, mert ezen hajókkal szemben anyag, pontos kivitel és exakt működés tekintetben a legmesszebbmenő követelések támasztanak. Önök elismerésre méltó bátorsággal fogtak hozzá ehhez a fontos és nehéz speciális munkához és remélem, hogy hajógyárunk olyan járműveket fog szállítani, amelyek tökéletességükkel a közös haditengerészetnek becsületére válnak. Ezért azt kívánom önöknek, hogy munkájukat siker koronázza.

A társaság ezután Tolnay elnök és Ullmann alelnök vezetésével megtekintette a gyártelep egyes műhelyeit. A rajzteremben Mazurka főmérnök érdekes előadást tartott az épülőfélben lévő torpedóhajók konstrukciójáról a delegátusoknak.

A delegátusok látogatást tettek a Whitehead-féle torpedógyárban, ahol gróf Hoyos igazgató fogadta őket s bemutatta a delegátusoknak három torpedó lancirozását.

E látogatás után az egész társaság a tengerészeti akadémiára vonult, ahol az akadémia parancsnoka és a tanári kar kalauzolta a delegátusokat, akik megtekintették a tantermeket, meghallgatták a megszakítás nélkül folytatott tanítást és végezetül az akadémia nagytermébe vonultak, ahol gróf Montecuccoli tengernagy a következő bucsubeszédet intézte a delegátusokhoz:

Igen tisztelt uraim! Kirándulásunk véget érve, engedjék meg, hogy szívből jövő köszönetemet fejezzem ki azért, hogy nem sajnálták a hosszú utazást és eljöttek hozzánk a tenger partjára. Bocssásanak meg azért t. uraim, ha oly nagy követeléseket támasztottam önökkel szemben. Hogy reggeltől estig igénybevettem önöket és hogy esetleg azáltal, hogy önöknek minél többet szándékoztam megmutatni, talán némileg túl löttem a célon. Több, mint természetesnek tartottam, hogy a delegátus urak, akik évenként oly nagy összegeket szavaznak meg a haditengerészet részére, látni óhajtsák, szükségünk van-e ezen nagy összegekre és hogy hogyan használjuk fel azokat. Amennyire a rövid idő engedte, láthatták, hogy létezik valami, amit haditengerészetnek lehet nevezni. Alkalmuk volt önöknek megismerni azon intézményeket, amelyek a tengerészet szolgálatában állanak. Első sorban felkeresték önök a Stabilimento Technico, azt a hajógyárat, amelyből ugyszólván egész tengerészetünk kikerült és amely méltán állja meg a helyét a külföldi elsőrangú hajógyárai között. Látták önök Pólát is, amely kisded faluból fejlődött virágzó várossá és egy napot flottánk fedélzetén is töltöttek. Haditengerészetünknek a flotta a magva, minden egyéb csak járulék. Benyomást szerezhettek önök arról is, hogy kevéssel bírnunk, de amink van, az jó állapotban van. (Bravó! Bravó!) A flotta most legerősebb hadihajóinkból van összeállítva, de még ezek is a csatahajók legkisebb típusait képezik. Meggyőződhetek önök arról, hogy mi dolgozunk s nem vagyunk tétlenek, hogy a flottára fordított összegeket czél szerűen használjuk fel és azon hajókat, amelyek már szolgálatba vannak helyezve, harczrakész állapotban tartjuk. Megtekintették a Danubius hajógyárat is, amelyről már mondtam, hogy bátran oly hajók építésére vállalkozott, amelyek mondhatni precíziós fegyverek és amelyeknek anyagát és kiépítését illetően a legmagasabb igényekkel kell fellépni. E gyár munkaképességét illetően csak akkor mondhatok ítéletet, ha az első hajók elkészülnek.

Mindazok után azonban, amit eddig láttam, hogy mindenki eleget tesz kötelességének, és hogy minden fáradozás odairányul, hogy a legjobbat mutassuk fel, miért is indokolt az a remény, hogy ez intézmény megfelel majd a beléje helyezett bizalomnak és a hozzáfűzött várakozásoknak. A szükséges hajókat meg kell építeni oly gyorsan, amennyire csak lehet és annyit kell készentartani, amennyit csak lehet. Ezek azok a célok, amelyekre töreksem és amelyek elérésében az önök segítségére van szükségem. Azok a követelések, a melyeket a haditengerészet vezetésége támasztott, nem messzemenők, hanem egyenesen mérsékelték. Támogassanak uraim törekvésünk elérésében, ezzel hazafias munkát teljesítenek. Ismételtén köszönöm az uraknak látogatását az egész haditengerészet nevében, tölem kezdve le az utolsó matrózig. (Hosszantartó élénk tetszés.)

A tengerészeti parancsnok végül sajnálkozását fejezte ki a felett, hogy nem tud magyarul.

Ezután Lucich sorhajóhadnagy a tengerészeti parancsnok német nyelven elmondott beszédét magyarul tolmácsolta.

A tengerészeti parancsnok beszédére dr. Fuchs, az osztrák delegáció elnöke válaszolt.

Barabás Béla, a magyar delegáció elnöke, Montecuccoli tengernagy bucsubeszédére német beszédben válaszolt, a melyben a következőket mondotta:

A magyar delegatusok kötelességszerűen vállalkoztak a tengernagy ur szíves meghívása folytán a tanulmányutra. Köszönettel tartoznak azért, hogy a fáradságos napok alatt alkalmuk volt a haditengerészet intézményét, felszerelését és gyakorlatait közvetlenül megismerni. A tapasztaltak feletti észrevételeiket majd annak idején a delegációk teljes ülésén és a bizottsági tanácskozások folyamán fogják teljes őszinteséggel és nyíltsággal elmondani, de már most is szívesen elismerik a tengernagy ur kezelése alatt elért kétségtelen haladást, a melyet az adott viszonyok között tökéletesnek mondhatnak. Köszönettel tartoznak másodsorban azért, hogy a birodalmi tanácsban képviselt országok kiküldöttjeivel társadalmilag érintkezhetvén, alkalmuk adatott arra, hogy a két állam közös ügyei a jogok kölcsönös tiszteletben tartása mellett könnyebben irányíttassanak és a félreértések eloszlatassanak. Megköszöni a páratlan vendégszeretetet és azt a kedves figyelmet, amelyet velük szemben oly szeretetreméltóan tanúsított a tengernagy törzskarával, tisztjeivel és a nehéz munkákat végző legénységgel együtt. Kijelenti végül a magyar ember közérzetének nyíltságával, hogy tapasztalataiknak szomorú hatása is maradt lelkükben, mert nem találkoztak seholsem a magyar nemzeti érzés nagy erkölcsi erejével, zászlójával, jelvényeivel, nyelvével, a melyek mindenestre még becsesebbé tennék hadi intézményeinket.

Reméljük, hogy most, mikor az ellentétek eloszlottak, a magyar nemzet ideái helyet fognak találni a téren is és nem fogják tapasztalni az eddigi ridéz

magatartást. Mert az erőnkön felül hozott anyagi és erkölcsi áldozatokkal mi is megadjuk közös fejedelmünknek azt, ami őt illeti, de mi is elvárhatjuk, hogy adassék meg nekünk is minden, a mi a nemzetet megilleti.

Barabás nagy tetszéssel fogadott beszéde után dr. Fuchs, az osztrák delegáció elnöke beszélt, majd gróf Montecuccoli a következőképpen válaszolt: A tiszték nevében meleg és szíves köszönetet mondok e barátságos szavakért.

A kirándulás ezzel hivatalos befejezését nyerte. A delegátusok ezután a tengerészeti akadémiából csoportokban távoztak el. Néhányan már a délutáni gyorsvonattal Triestben át utaztak el, nagy részük azonban Fiumében maradt.

Gróf Ná k ó Sándor fiumei kormányzó ma este estélyt adott a magyar és osztrák delegáció tisztelőire, amelyen a delegátusokon és a tengerésztiszteken kívül jelen voltak a polgári és katonai hatóságok fejei és számos előkelőség.

A delegátusok holnap reggel a Thália-gözsön indulnak vissza Triestbe.

Mozgó képek.

Sikos világ.

Az égiek megirigyelték honatyáinkat és szintén elkezdtek darálni. Ma egész nap hullottak azok a fagyott szemcsék, amelyek se nem hópelylek, se nem jégszemek, se nem esőcseppek. Ugy ropogtak a lépések alatt, szinte gyönyörűség volt hallgatni.

Estére aztán megenyhült az idő, a dara olvadozni kezdett, de csak azért, hogy a hőmérő újabb süllyedésére ismét megfagyjanak. Nem tudom, így készül-e a tél, de hogy a főváros aszfaltja most tükörhöz hasonlít, az bizonyos.

Az erdélyiek ilyenkor azt mondják:

— Ma nagy sikság van!

Ami némi félreértésekre ad alkalmat, amennyiben egészen másra gondolunk, amikor Blaháné bűvös alkán megcsendül a dal:

„Mi piroslik ott a sikon, távolban?”

De mindenesetre kevésbé frivol hangzásnak, mint amikor ezt mondjuk:

— Szeretem a sika mlós járdát.

Farsang van. Hamvazószerdára még sokáig kell várunk. Így gondolkoznak házmeztencink is, amikor nem szórják fel, nem hamvazzák be a gyalogjárót.

Mi ennek a következménye?

Hogy egymás után buknak el a járó-kelők. Nem csak a gyöngye leányzók és az ingatag ifjak, de az erkölcsösségekben megizmosodott agastyánok s matronák is.

A budapesti erkölcsökre mindez nagyon szomorú világitást vet. Nem csoda, hogy a kereskedővilág ma már be se várja a sikos aszfaltot, bukik télen-nyáron, ugy, hogy az már nem is bukás, hanem valóságos bukácsolás.

Ilyenkor, persze, vígan siklik a kocsi, meg a szán. Az a baj, hogy olykor ki is siklik, csak úgy, mint akárhány vasúti vonat, melynek ehhez fagyra sincs szüksége. Ezt a példát követi olykor egyik-másik miniszter is, midőn meginterpellálják: Úgyesen elsiklik a kérdés lényege fölött.

Aki manapság Budára tart — ha nem is Kont, a kemény vitéz — kénytelen tudomást venni a siklóról. Ez egy nagyon fura jármű: se nem sik — mert lejtőn halad; se nem ló — mert gőz hajtja; se nem kigyó, amelynek szintén sikló a neve. Abban hasonlítanak egymáshoz, hogy mind a kettő siklik: mások szerint — csuszik. Mert hát, így is nevezik.

Tehát akkor se tévedünk, ha azt mondjuk a mostani időben, hogy „csuszós az út”. A gyerekek öröme Minden járda nekik kész csusza. Hej, ha ebből jól lehetne lakni! De sajnos, nem lehet. Csak éppen a csuszáló kölykökkel lakunk jól, amikor levernek a lábunkról.

A csuszás művelete nem a serdületlen utcai ifjuság előjoga. A harisnyakötő például lecsuszik, a nyakkendő pedig felecsuszik. Ezekről lehet a nőt a férfítól legkönnyebben megkülönböztetni.

Az itt említett apró baleset éppen úgy előfordul a szűk sikkóban, mint a széles köruton s a lompos szatócsnéval csak úgy, mint a sikkes masamóddal, — aki nem is mindig sikolt, ha észreveszi.

És most elérkeztem oda, ahol a sikkes világ találkozik a sikossal. Minthogy azonban ez már nagyon is veszélyes terület, a folytatását egyszerűen — el-sikkasztom.

Rosta.

TÁVIRATOK.

Török-perzsa viszály.

Konstantinápoly, január 17. A perzsa diplomáciai ügyvivő csak egy táviratot kapott Perzsiából, amely közli vele Ferman herczeg taebrisi főkormányzó jelentését, amely szerint a törökök Szaudzbulakot körülzárták. Ferman herczeg hozzáteszi, hogy azért választotta ezt az irányt, hogy több törzset lecsillapítson. A távirat egyáltalában nem tesz jelentést fosztogatásokról. Az ügyvivő utasítást kapott, hogy a portánál ez ügyben lépéseket tegyen.

Közgazdasági táviratok.

New-York, jan. 17. Terménytozsza. Gyapot. New-Yorkban —, jan.-ra —, apr.-ra —. New-Orleansban —, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit-Balances of oil City 17. —, Zsir. Vestern Steam 8.30. Rohe testvérek 8.50. On —, Réz —. Csikagó, jan. 17. Gabonatozsza. Zárjat. Buza irányzata szilárd, májusra 104.75—103.75 K., júliusra 98.13—98.50 K. Fengeri állandó, máj-ra 61. — 60.62. Csikagó, jan. 17. Terménytozsza. Zsir januárra

A német birodalmi bank.

Berlin, jan. 17. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi bank kimutatása nem tüntet föl aránytalanul kedvezőbb helyzetet. A bank adóköteles állománya még mindig 117 millió márka a múlt év hasonló időszakának 89 millió márkányi adóköteles állományával szemben, a múlt héten pedig 386 millió volt az adóköteles állomány.

UJDONSÁGOK.

Az igazság és egyebek.

Szeretem a czirkuszi bohóczokat és élvezni tudom a groteszk tréfálkozást, mert sok-sok igaz emberi vonatkozás van benne.

Azok a lisztesképű, kifestett fiúk csaknem mindig magát az életet csinálják ott a porondon, s amikor egy-egy sikerült trükk után felharsan a tömeg féktelen kacagása, én azon mulatok, hogy a jókedvű tömeg önmagát kacagja.

A saját életének furcsaságait... Mert olyan az élet, mint az Augusztok tréfája. Olyan groteszk és olyan brutális.

Ha az ember a legnagyobb emberi fogalmakat keresi meg az élet gyakorlati vonatkozásaiban, a gigászt a kicsinyes érvényesülésben, akkor veszi csak észre, hogy milyen hitvány komikus semmiségek azok a célok, amelyekért az ádáz tülekedés folyik, s amelyeknek elérését vagy el nem érését nevezzük boldogságnak és boldogtalanságnak, diadalnak és legyőzetésnek, karriérnek és pályatévészítésnek, becsületnek és becstelenségnek, végzetnek és katasztrófának, nemesnek vagy nemtelenségnek, jónak és rossznak, erkölcsnek és hipokritaságnak, fognak és igazságnak...

Minden-minden, amit az ember magának kitalált, csak a forgalomban nagy és abszolút, a gyakorlati behelyettesítésben hitvány és alkalmazkodó. A gyémánt, gyémánt mindenkinék; az igazság, mint eszme, mint absztrakt fogalom, szintén abszolút valami; de nem az a gyakorlatban. Ami nekem igazság, az lehet másnak a legnagyobb injuria, a leginámisabb hazugság.

Hogyan érvényesül például odakint az utca sokadalmában az igazság?

Egyszer az életnek egy tragédiáját láttam. Tűzvész pusztított, s a tömeg tehetetlenül állta körül az óriási bérpalotát, amelynek legfelső emeletére veszendő embereket szoritott vissza az istenítélet. A rettenetes, idéltlen némaságban csak a megvadult elem bömbölt, harsogott félelmesen.

És az égő ház vérvörösen ásitó kapurésé-

ben egyszerre fölbukkant egy gigászi alak, egy óriás termetű ismeretlen, aki a legelső megmen-tett embert a vállára emelve hozta ki a friss le-vegőre, vissza az életnek.

És a szorongó tömegnek ajkán elementáris erővel dördült meg az éjlen. Pedig abban a komor, nagyszerű milieuban nem a hős jelent meg, nem a tömegek bálványa, hanem a tömegek hite, a hazugság.

Az a nagytestű legény ugyanis csak ott vette a vállára az elalált embert a biztonságos kapu alatt. Az igazi hőst, a kormosképi, izzadtan lihegő zömök tűzoltó-katonát, aki a szerencsétlent füstön, lángtengeren át levonszolta, azt nem látta senki, azt nem éljenezte senki.

Pedig az a kormosképi legény, aki mind-járt visza is indult a lángba, az volt maga az igazság.

(—vay.)

Naptár. Szombat, január 18. — Római katolikus: Piroška sz. vértanú. — Protestáns: Piroška. — Görög-ország: Teodozeus. — Zsidó: Teh. 15. Fák ünnepe. S. Besalakh. — A nap fél reggel 7 óra 34 perczkor, nyugszik délután 4 óra 36 perczkor. — A hold fél délután 3 óra 40 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 26 perczkor. — Holdfölte délután 2 óra 37 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — Az Uságkiadó Tisztviselők Egyesületének rendes közgyűlése esti 8 órakor Andrassy-ut 67. szám alatt. — A Dávid Ferencz Egyesület felolvasó ülése esti 6 órakor a Koháry-utcai unitárius épületben. — A Józsefvárosi Népkor felolvasó estélye 7 órakor Baross-utca 59. szám alatt. — A Magyar Pedagógiai Társaság nagygyűlése délután 5 órakor az Akadémiában. — A Magyar Műnők- és Építész-Pályát emlékmű-estélye délután 7 órakor. — Az Inarművészeti Múzeum felolvasó-estélye délután 5 órakor az Üllői-utcai palotában. — A Lipótvárosi Kaszinó hangversenye. — Az Aquinói Szent Tamás-Társaság felolvasó ülése délután 5 órakor Papp-utca 7. szám alatt. — A Szépművészeti Akadémia előadása. — A Rákosi Színiiskola növendékeinek előadása délután 3 órakor a Király-Színházban. — Bölcsész bál a Royalban. — A Budai Izraelita Nőegyesület kabaret-estélye a budai Vigadóban. — A Könyvnyomdászok Szakkörének táncmulatsága a Gutenberg-Orthonban. — A posta- és távirat-tisztviselők bálja a Vigadóban. — Jótékonykezelő táncmulatsága a Házintő Tisztviselők Egyesületében (Tisztviselő-Té-lep, Szarvay-utca 7. szám). — A Műcsarnok rendezés miatt zárva. — A M. I. E. N. K. rendezés miatt zárva. — Hoooy-ay tott Fyyl. — A M. I. E. N. K. kiállítása a Nemzeti Szalóban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Zombory Lajos gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán-műintézetben (Nagymező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalón (Keckse-méti-utca 3. szám) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Mü-hely kiállítása és a levelező-kiállítás az Uránia Kigő-téri szalón-jában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig és 3-7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Inarművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Törté-nelmi Képcsarnok zárva. — A Földtani Intézet múzeuma megte-kinthető 1 korona belépődíjjal. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-12-ig. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Inarmúzeum nyitva 9-1-ig. — Az Országos Ráth György-múzeum nyitva 10-4 óráig. — Az Erzsébet Királyné Ereklyemúzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyv-tár nyitva 9-12-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A Ped-a-gógiai Könyvtár nyitva 3-6-ig.

— **Udvari gyász.** A február 1-ére kitűzött udvari tánczestély Ferdinánd toszkánai nagyherczeg halá-lára való tekintettel elmarad.

— **A szultán apai öröme.** A konstantinápolyi la-pokban közzétett jelentések szerint a szultánnak teg-nap leánygyermekke született, aki a Samie szultane-nevet kapta. Az újszülött a szultán tizenötödik gyer-meke. A legutolsó gyermeke (leány) tavaly április-ban született. A szultánnak hét fiu- és nyolc leány-gyermekke van. A fiugyermekek a következők: Se-lim trónörökös, Abdul-Kadir, Ahmed, Burhaan-Eddin, Abdur-Rahim, Ahmed Nureddin, Mehemed effendik. A leányok: Zekie, Naiyme, Naiyle, Sadie, Ayise, René s Samie szultáné. A tavaly születet leány neve ismeretlen.

— **A pápa gyengékedik.** A pápának mult éjjel könnyebb csuszántalmi voltak, amelyek az év ha-sonló szakában rendszeren meg szokták támadni. Dr. Petacci házi orvos ma meglátogatta a pápát, aki ma elhagyta az ágyat és 11 és 1 óra között Mery del Vall államtitkárt, a major domust és több püspököt fogadott.

— **Lipót betegsége.** Brüsszelből érkezett tu-dósítások szerint az orvosoknak még nem sike-rült Lipót király lábsarkúszkét lokalizálni s attól félnek, hogy üszökhólyagok fognak tá-madni. Több orvos a baj elhárítására a beteg láb-rész megoperálását ajánlotta. Lipót király tegnap este Brüsszelből megint Párisba érke-zett, hogy kezeltesse magát Sonrell orvos-sal. A király állapotáról aggasztó hírek ke-ringenek.

— **Az olasz szenátus elnökének balesete.** Can-nonico, az olasz szenátus elnökét, súlyos baleset érte. Az agg elnök furdés közben tulságos sok meleg vizet eresztett a kádba és ennek következtében jobb-oldali szélhűdés érte. Orvosai azt ajánlják neki, hogy vonuljon vissza a magánéletbe.

— **A toszkánai nagyherczeg meghalt.** Ferdi-nánd toszkánai nagyherczeg, Wölfling Lipót és Tosellinének az apja, ma reggel hirtelen meg-halt. A nagyherczeg hetvenhárom esztendő volt; 1835-ben született, Firenzében. Haláláról az udvar-mesteri hivatal a következő jelentést adta ki:

Ő cs. és kir. fensége, IV. Ferdinánd toszkánai nagyherczeg ma reggel 2 és fél órakor szívzsellő-b-désben hirtelen meghalt. Az elhalálozás pillanatában Alisz királyi herczegnő, toszkánai nagyherczegnő volt jelen. Azonnal küldtek Margit, Germana és Ág-nes királyi herczegasszonyokért, akik azonban ő fen-ségét már nem találták életben. Péter királyi herczeg ő fenségét is azonnal értesítették a nagyherczeg ha-láláról. Péter királyi herczeg rövid idő mulva meg-jelent a nagyherczegi palotában.

IV. Ferdinánd nagyherczeg II. Lipót nagyherczeg fia volt. Érdekes életet élt, de ennek az életnek a vé-gét nagyon megkeserítette előbb leányának, Lujza herczegasszonynak, azután fiának, Ferdinánd herczegnek világraszóló szerelmi és családi botránya. A nagyherczeget különös gonddal nevelték. Már hu-szoney esztendő korában elküldték, hogy látogassa meg az európai udvarokat, három évvel később pe-dig, 1859-ben, mikor Toszkánában kitört a forradalom és apja egész családjával elmenekült, Ferdinánd Lombardiába ment Ferencz József király főhadiszál-lására, hogy részt vegyen a francziák és piemontiak ellen viselt hadjáratban. A katonai szolgálatot ti-zennégy éves korában kezdte, amikor őrnagy lett a Ferencz József nevű viselő vérteszredben. Három évvel több tulajdonosa lett a lombardiai nyolczadik dragonyosreznek s mikor ezt feloszlatták, a 66. sorgyalozrezed tulajdonosa lett. Először 1856-ban nő-sült, Anna szász herczegnőt vette el, aki azonban 1859-ben meghalt. Másodszor 1868-ban nő-sült és Bourbon Alice herczegnőt vette el, akinek kilencz gyermeke született. A nagyherczeg már apjának 1860-ban történt detronizálása óta visszavonultan élt. Legkedvesebb időtöltése a vadászás volt és Magyar-országban is nagyon szeretett vadászni, leginkább Gö-döllőn.

Az elhunyt nagyherczeg gyermekei közül sem Wölfling Lipót, sem Toselliné nem lesznek jelen a temetésen, amely az udvari czeremóniák minden pompájával fog végbemenni. Ferdinánd nagyherczeg hátrahagyott vagyona főleg olaszországi terjedelmes birtokokban fekszik, amelyeknek értékét több mil-lióra becsülik; a schlackenwerti nagybirtok is mil-liót ér, Karlsbad környékén. Ezen a birtokon van a Wölfling-hegy, hogy amelyről az egykori Lipót fő-herczeg polgári nevét vette. Értékes továbbá az el-hunyt nagyherczeg gyönyörű birtoka Lindau mellett is. Ferdinánd nagyherczeggel az utolsó toscanai nagy-herczeg halt meg. A toscanai ház feje ezentul a má-sodszülött ágon Ferdinánd főherczeg, aki a toscanai herczegi címet fogja viselni.

A toscanai udvar hivatalosan értesítette Wölfling Lipótot atyjának elhunytáról, ellenben Toselliné nem kapott hivatalos jelentést.

A toszkánai herczeg elhunyt alkalmából a ha-lottas szobában ma ismét három misét mondtak. A holttestet a rezidencia tróntermében fogják felrava-talozni. Számos köz- és magánépület zászlókat tü-zött ki.

— **A modern szultán.** Konstantinápolyban csoda történt. A szultán a tegnapelőtti Bairam-ünnepek al-kalmával lefényképezette magát, ami nagy feltű-nést kelt, mert a szultánnak eddig nem volt arcz-kepe.

— **Szergiusz Mihajlovits nagyherczeg Bécsben.** Szergiusz Mihajlovits orosz nagyherczeg, Mihály Nikolajevits nagyherczeg ifjabb fia e hó 21-én reggel Bécsbe érkezik, ahol a vasutnál Fe-rencz József király nevében Frigyes főherczeg fogja fogadni. A nagyherczeg a délelőtti lá-togatással tölti el. 1 órakor a királyi palotában villás reggeli lesz. Deltután Frigyes főherczeget látog-atja meg, este pedig az Operába megy. A másnap délelőtti katonai szemlével telik el, fél egykor Li-pót Szalvátor főherczeg látja vendégül a nagy-herczeget, aki este fél hét órakor a schönbrunni udvari ebéden vesz részt. Esti 10 óra és 5 perczkor azutáni a fejedelmi vendég Graniczán keresztül Var-sóba utazik.

— **Kitüntetés.** A király Schreiber Frigye kir. tanácsos, földbirtokosnak a Ferencz József-rend középkeresztjét adományozta.

A király Ferenczi Károly gyergyó kerületi római katolikus főesperesnek és gyer-gyószentmiklósi plébánosnak, az egyház körül és a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül, a Fe-rencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Monika.** Pia Monika herczegnőről érkeznek megint hírek. A kis herczegnőt a szász király, miután elvette anyjától, egyelőre Bozen környékén egy szász udvari kamarás kastélyában neveltette, de már nem sokáig fog ott maradni. Ez év júniusában Frigyes Ágost király Drezdába viteti Pia Monikát és azontul állandóan az udvarnál fog nevelkedni.

— **Stössel a hadtörvényszék ellen.** Stössel tá-bornok a czárnál felségfolyamodványában panasz-t emelt a hadtörvényszék elfogultsága miatt s erre a czár ma szárnysegédét, Strukow tábornokot elküldte a tárgyalásra, hogy legyen jelen és referáljon. A mai tárgyalás kedvező lefolyású volt Stösselre nézve.

— **Siketnéma növendékek felvétele.** A siketné-mák „Cházár András“ áll. s. jolsvai intézetének első osztályába a szeptember hó elsejével kezdődő 1908-9. tanévre harmincz 7-11 éves korban levő mindkét nembeli siketnéma és nagyothalló növendék fog felvételt. A szegénysorsu, vagyontalan szülők gyermekei teljesen ingyenes ellátásban és nevelés-ben részesülnek. Beszédfogyatékosok: dadogók-hebe-gők szintén felvételt nyerhetnek. Bővebb felvilágosi-tással szives készséggel szolgál az intézet igazga-tósága.

— **Horvát politikai párbaj.** A Hrvatsko Pravo közli, hogy Csáktornya közelében egy erdőben ma pisztoly-párbaj volt Isakics Mirko ügyvéd és dr. Lisavac között. A párbaj, amelyre politikai összeti-lés adott okot, sobesülés nélkül végződött.

— **Zongoraművész a forradalmárok közt.** Jelenleg Oroszország az a területe a föld kerek-ségének, ahol minden megtörténhetik. A legfur-csább kaland, amelyen zeneművész egyáltalá-ban áteshetett, Hamburg Mark zongoramű-vészlet történt, természetesen orosz földön, Varsóban. Amikor hangversenyről vissza akart térni a lakására, egy ember lépett eléje, aki azt mondotta, hogy ő a szállónak, amelyben a mű-vész lakott, alkalmazottja és közölte vele, hogy Amerikából kábeltávirat érkezett, amely szer-int a művész felesége súlyosan megbetegedett. Egyuttal ajánlkozott, hogy a legrövidebb uton elkiséri a művészt a szállóba. Csakhamar egy keskeny utcába érkeztek, ahol az idegen a mű-vészét bevezette egy házba, amint mondotta, a szálló hátsó bejáratánál. A kapu alatt két álarc-zos ember toppant eléje, akik azt követelték tőle, hogy a forradalmárok számára ren-dezz en hangversenyt. Bevezették egy terembe, ahol zongora állott, amelyen Ham-burg négy darabot játszott. A forradalmárok az-után nagy hálálkodás közben elbocsájtották, de a honoráriumról megfeledeztek.

— **Elpusztult város.** Rio-Tinto bányavárosból a nép pánikszerűen menekül, mert attól tart, hogy egészen elnyeli a föld. A piac téren tegnap öt láb széles földrepedés támadt. A városháza beomlóban van. A lakosság rémülten kapkodja össze holmiját s a legnagyobb sietséggel rohan a szomszéd helységekre.

— **Tíz éves jubileum.** Bensősgétteljes innepélyt ült a berdani általános ipartestület az „Olvasókör“ helyiségeiben, amikor a jelenlegi jegyzőjének: Türr Jenőnek — ki különben tisztviselő is — jegyzősége tíz éves fordulóján diszközgyűlést tartott, azon lelep-lezte a jubiláris jegyző kitünően sikerült életnagy-ságu mellképét és utána hetven teritékű lakomát ren-dezett, melyen számos felköszöntő hangzott el.

— **Léghajósok versenye.** Spa városa az ottani leghajós-klubbal együtt az idén júliusban leghajós-versenyt rendez. A versenynek három része lesz. Az első, hogy a versenyzőknek egy meghatá-rozott zárt területet körül kell repül-niök. A második rész a szó szoros értelmében veti verseny lesz, amelynek díját az kapja meg, aki leg-hamarabb ér a célhoz. A harmadik rész távolsági verseny lesz, amikor a versenyzőknek tizszer kell a zárt területet körülrepülniök, ami kilenczvenkét ki-lométernyi távolságnak felel meg. Több kiváló kül-földi leghajós megígérte már a versenyben való részvételét.

— Nők a választójogért. Választójogot követelő nők ma a Downingstreeten tartott miniszteri tanácskozás alkalmából rendszeres támadást intéztek a miniszterelnöki palotára. Hogy a palota közelében felállított rendőrség ne akadályozza meg szándékukat, a tüntetők bérkocsikon érkeztek és Asquith pénzügyminisztert közeledtekor megrohanták; a rendőrség azonban visszazorította őket. Egyesek lánczokkal kötötték magukat a palotával szemben lévő rácsosathoz és hangos kiáltásokat hallattak a nők választójogáért, úgy, hogy a rendőrség kénytelen volt a lánczokat feloldozni és a tüntetőket eltávolítani. Eközben egy nő kierőszakolta magának a miniszterelnök lakásába való belépést, az ajtónálló azonban azonnal kiutasította. A rendőrség végre megtisztította az utcát. 3 nőt letartóztattak.

— A hamisító tábornok. A közelmúlt napokban említettük, hogy Koraó Manuel venezuelai tábornokot Párisban aláírás-hamisítás miatt letartóztatták. A nem csekély feltűnést keltő ügyre vonatkozólag ezek a tudósítások érkeztek Párisból: A tábornokot harmincezer frank óvadék ellenében ideiglenesen szabadon bocsátották. Koraót tudvalevően azért tartóztatták le, mert egy másik embernek a nevében sértő táviratot küldött Kasztro venezuelai elnöknek. Körülbelül három hónappal ezelőtt az egyik párisi postahivatalban a következő táviratot adták fel:

— Kasztro elnök Karakasban. Gil Pertoul önt általános neveltség tárgyává teszi és ezért megérdemelné, hogy azonnal táviratilag visszahívja. K a r d e n a s z.

Mint hogy Párisban a feladó címét fel kell jegyezni a táviratra, a távirótitkár figyelmeztette erre a feladót, aki erre a következőket írta a Kardenasz név mellé: „15. Boulevard Royal.“ A távirat következtében azonban nem Gil Pertoul, Venezuelának képviselőjét a hágai békekonzferencián, hanem Kardenaszt, Venezuela párisi konzulját hívták vissza, aki nagyon meg volt lepette, mert nem tudta megérteni az elnök intézkedésének okát. Csak később tudta meg, hogy valaki visszaélt a nevével és a nevében táviratot intézett Kasztro elnökhöz. A neve melé irt cím kézírásában Kardenasz Koraó kézírását vélte felismerni és azért megette ellene a büntető feljelentést.

— Székesfehérvár bárója. Egy szélhámos furfangos módon akarta becsapni Székesfehérvár városát. Egy ember, aki Pösch Emil bárónak mondotta magát, területet kért a várostól, hogy azon homoktégla-gyárat építtessen. A telek fejében minden ezer téglá után egy koronát ígért a városnak. A gyár céljaira a város képviselőtestülete 104 hold földterületet engedett át Pösch Emil bárónak. A közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter is jóváhagyta. Már a szerződést kellett volna aláírni a városnak és a bárónak, amikor közbelépett a katonai kincstár és kijelentette, hogy a kérdéses földterületen nem enged építkezni, miután azt 1914-ig bérben bírja a várostól. A város erre máshol ajánlott fel helyet Pöschnek, aki azonban ezt nem fogadta el, hanem kijelentette, hogy 5.000.000 korona kártérítés erejéig perelni fogja a várost. Elképzelhető Székesfehérvár városának ijedelmé, mert a pert báró Pösch bizonyára meg is nyeri, ha időközben ki nem derül, hogy tulajdonképpen ki is ez az ur. Székesfehérvárott mint könyvtárosok dolgozik egy miniszteri tanácsos fia, Tinódi Varga Jenő. Ez, amikor a lapokban olvasta, hogy Pösch Emil kártérítési pert akar indítani a város ellen, felkereste Havranek József polgármestert és kijelentette, hogy ő le akarja leplezni Pöschöt. Tinódi Varga Jenő azután olyan dolgokat közölt a polgármesterrel, majd pedig a rendőrséggel, hogy most már érdeklődni kezdtek báró Pösch multját illetőleg. Simon Sándor rendőrkapitány Budapestre utazott és az államrendőrségen megtudta, hogy Pösch, aki egy város tanácsát hónapokon át orránál vezette, nem báró, hanem egy világszerte ismert szélhámos, akit jelenleg is köröznék a németországi Aachenből. Pösch a nagyobb külföldi fürdőhelyeken, mint „Thibald Léó“ és „Leó Ferencz“ szokott nagy lábon élni kártyázásból. Pösch valószínűleg neszét vette, hogy valami történik, ami ránézve kellemetlen, mert megszökött Székesfehérvárról.

— Az aradi tragédia. Sipos Sándorné szülész, akit Mezei Vilmosné lelőtt, ma délután a közokrházban meghalt. A golyó a tüdejébe fúródott és az ölte meg.

— Az angol koronázási ékszer. Dublini jelentés szerint nagy az izgatottság nemcsak a fővárosban, de egész Írországbán, amiért az ellopott koronázási ékszerek ügyében a vizsgálat titokban folytatják. A kormány által kinevezett bizottság állítólag már befejezte munkáját és jelentését a lord-kancellárnak fogja benyújtani. Az még nem biztos, vajjon ezt a jelentést nyilvánosságra hozzák-e, avagy titokban tartják. A vizsgálat feletle kínos sir Vicars Arthur ellen, aki az ir királyi uradalmak kormányzója és a koronázási ékszerek őre s akinek hivatalos helyiségeiből családi ékszereivel együtt lopták el a koronázási jelvényeket. Sir Vicars a rendőrséget okozza, mert az illető helyiség kulcsait a rendőrség őrizte, de egyébként megtagadta a vallomást, mert a bizottság titkos vizsgálatát nem helyesli. Ilyen körülmények között aligha lesz eredménye a titkos bizottság munkájának. Sir Arthur Vicars nyilvános vizsgálatot követel egy olyan bizottság útján, amelynek jogköre kiterjedjen tanuk kötelező megidézésére és a tanuk megesketésére. Előkelő ir arisztokraták hasonlóképpen vélekednek s mihelyt a parlament összeül, több ir képviselő s egyidejűleg a főrendiházban több peer meg fogja interpellálni a kormányt. Az ir nacionalisták mindenért Írország államtitkárát, Birrellt okozzák. A szent Batrick-rend lovagjai kérvényt nyújtottak be a lordkancellárhoz, hogy terjeszse azt Edward király elé. A folyamodásban nyilvános vizsgálatot sürgetnek. A petíciót a lordkancellár visszaküldte, de más uton juttatták a királyhoz. Dublinban a legképtelenebb híresztelések járják a koronázási ékszerek eltűnéséről. Így azt is beszélik, hogy egy kleptomániában szenvedő ember lopta el a drágaságokat s elfelejtette, hogy hová rejtette azokat. De azt is mesélik, hogy vakmerő tolvajok vitték el az ékszereket és nagy díjat követelnek értük.

— Övönök gyűlése. Az ország csaknem valamennyi övönöje összegyűlt tegnap Budapestre. A Kisdiednevelők Országos Egyesületének rendkívüli közgyűlésére, melynek tárgya az 1891: XV. törvény-cikk revíziója volt. Az egyesület arra törekszik, hogy a kisdiednevelés ügye a mai viszonyokhoz simuljon és fejlődése a jövőre biztosították s így a magyar nyelv terjedése általánossá legyen. A kérdés előadójá Stepanko Albert képzőintézet tanár volt, akinek javaslatait komoly és beható vita után a közgyűlés egyhangulag és lelkesedéssel elfogadta. Ma dr. Hagara Viktor vezetésével nagy küldöttség adta át a memorandumot gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek. A küldöttség szónoka Matolcsy Iona makói övönő volt, kinek beszéde után a miniszter megígérte, hogy a revízió most folyó munkálatai alkalmával tekintetbe fogja venni az egyesületnek tapasztalatokon alapuló javaslatait. Ezután Tóth János államtitkárnál tisztelettel a küldöttség. Itt Timár Emma, fászapáti övönő adta elő a kisdiednevelők kérelmét. Az államtitkár is szívesen fogadta a kisdiednevelőket és megígérte támogatását.

Súlyed a falai. Newcastleben (Uj-Déli Wales) már a múlt októberben mintegy 100 ház rongálódott meg talajsúlyedés következtében. A múlt éjjel és ma délelőtt az eddig sértetlenül maradt városrészekben fordultak elő talajsúlyedések. Az anglikán dóm állítólag minden percében be-dülhet. Szintugy több nyilvános és magánépület megrongálódott.

— Diákintézet Bécsben. A bécsi műegyetemen tegnap nagyszabású diákintézet folyt le amiatt, hogy a műegyetem épületének újabb tervezett kibővítését az alsó-ausztriai középítési bizottság egyik határozatával megakadályozta. A tüntetések az utcán is tovább folytak, mire a rendőrség közbelépett és kivont karddal behatolt a műegyetem épületébe, ahonnan azonban a diákság kiverte őket. A zavargás csak akkor ért véget, amikor a műegyetem rektora a diákok küldöttsége előtt kijelentette, hogy a rendőrség erőszakos behatolása ellen jogorvoslatot fog szerezni.

— Összeomlott épület. Bülger Albert sör-gyárának árszárító épülete tulterhelés következtében beomlott. Az ott dolgozó munkások közül Mátyás Márton halálosan, Kelemen József könnyebben sérült meg. A többi munkásnak sikerült kimenekülnie. A rendőrség széleskörű vizsgálatot indított.

— Halál szerencsétlensége. Az „Olga“ görög vitorláshajó Morea görög félsziget közelében hirtelen támadt viharban összeültözött egy vitorlással. Mindkét vitorlás azonnal elsüllyedt. A két vitorlás legénységét az arra haladó „Montenegro“ olasz gőzös mentette meg.

— Dráma az automobilon. Bukarest mellett lette izgató eset történt egy száguldó automobilon. Ghyka herceg nemrégiben olasz soffírt szerződtetett, aki rövidesen beleszeretett a herceg gyönyörű feleségébe. Az asszony megbotránkozva utasította vissza a soffírt szerelmi ajánlatait, de utóbb ennek kérésére, olyan feltétel mellett, hogy azonnal felmond, megígérte, hogy nem szól semmit urának az incidens felől. Harver megígérte, hogy elmegy, csak arra kérte a hercegnőt, hogy még egy napig ottmaradjon. Ugyanaznap délutánjára Ghyka herceg nagyobb automobil-kirándulást tervezett és neje, bár eleinte ellenezte a kirándulást, nem tudván ura előtt ellenzésének okát adni, utóbb maga is vele tartott. A városból kiérve, a soffír a 70 lóerős automobil gyorsaságát örült módon fokozta. Mint a nyil száguldott végig az automobil az országuton, mindig szorosban az utat szegélyező árok mellett, úgy, hogy az utasok minden pillanatban attól tartottak, hogy a kocsi az árokba fordul és menthetetlenül halálra zúzzák magukat. A herceg végre meguntta ezt az istenkísértő száguldozást és megparancsolta a vezetőnek, hogy a kocsi sebességét mérsékelje, amikor pedig látta, hogy ez rá sem hederít, el akarta rántani a kezét a kormányról. Kétségbeesett küzdelem fejlődött ki erre a két férfi között, mely azonban csak néhány másodpercig tartott, amikor végre a hercegnek sikerült a féket hatalmába keríteni, hogy a gépet megállítsa. Ebben a pillanatban a soffír, a még mindig elég gyorsan száguldó kocsirol a szavakkal: — El akartam mindhármunkat pusztítani! — az országut mentén huzódó árokba vetette magát, ahol össze-zuzott tagokkal, holtan terült el.

— Öngyilkos mérnök. Veszprémben Veszprémy Dénes, a balatonparti vasut építéséhez kirendelt mív. mérnök ma reggel forgópisztolyal főbelötte magát, s nyomban meghalt. A szerencsétlen 28 éves fiatalember, ki két héttel ezelőtt váltott jegyet egy orosházi urileánnyal, semmiféle irást sem hagyott hátra, melyből öngyilkosságának okára lehetne következtetni.

— Leányrabló cigányok. A kóbor cigányok büntényeiről és csinjeiről minduntalan érkeznek újabb és újabb gonosztettek hírei. A legújabb gaztettük Szászvárosban került nyilvánosságra. A szászvárosi rendőrségen megjelent egy cigányasszony és tökéletes németességgel előadta, hogy németországi és atyjával, ki vándor-komédiás volt, másfél évvel ezelőtt Szászvárosra járt, ahol utcai mutatványokra kaptak engedelmet. Innen azután két napi falvás után egy éjjel kocsin az erdőn mentek keresztül. Atyja elől ment egy kocsi, ő atyjától kissé hátramaradt kocsiával, midőn egyszerre rabló-cigányok megtámadták és szekereitől, lovastól a hegyek közt levő tanyájukra hurcolták és ott elaltatták. Midőn fölébredt, teste valami nehezen mosható anyaggal feketére volt mázolja. Kitanították koldulni, jósolni és lopni és arra kényszerítették, hogy egy féllábu cigánnyal házasságra lépjen. Nem merte őket elárulni, mert halállal fenyegették. Most Szászváros közelébe érkezvén, megszökött a cigánykaravántól és jelentkezett a rendőrségnél, mert azt hiszi, hogy ott atyja nyomára juthat. Az iktatóban kitűnt, hogy atyja, kit Winter Jánosnak hívnak, Hedvig leányával együtt valóban kapott engedelmet utcai mutatványokra. Mind a ketten poroszországiak. A leány vallomását egyébként is igazolta az iktatókönyv. A csendőrség a cigánykaravánt Szászváros mellett az erdőben elfogta és sok gyanus tárgyat talált náluk. A vallást folyik.

— Házasság. Händler Ignác N.-Bereznáról eljegyezte Elefánt Helénét Elefánt Mihály nagyfakereskedő leányát Buzsvaházáról.

Sárvár-felsővidéki gróf Széchényi Gyula cs. és kir. kamarás, belső titkos tanácsos, királyi főlovászmester, a főrendiház örökös tagja, az aranygyanias rend lovagiának és nejeinek néhai sárvár-felsővidéki gróf Széchényi Gyuláné, született Klinkosch Paulának fia, sárvár-felsővidéki gróf Széchényi Gyula, tartalékos sorhajó zászlós, teicheni báró Haas Gizellával, teicheni báró Haas Fülöp, a vaskoronarend, a belga Lipót-rend lovagja etc. és neje teicheni báró Haas Fülöpé, született báró Waechter Hedvig leányával tartja egybekelését. Az egyházi esketést február hó 8-án, délelőtt féltizenkét órakor Abbaziában, az apátság templomban fogják megtartani.

— Letűtötte a halókéit. Fiumében történt, a Zichy-molón, hogy a „China“ Lloyd-gőzös kötele elszakadt és a parton álló Becsek József magyar kivándorlót oly erősen földhöz vágta, hogy a mentők mint súlyosan sebesültet szállították a kórházba.

— Az ózdi rablógyilkos merénylet. Több napja már, hogy az ózdi rablógyilkosságot elkövették, de a tettesek még mindig nincsenek a törvény kezén. A nyomozást megnehezíti, hogy csak úgy, mint Dámoson, nem történt intézkedés, hogy a nyomok ép-ségben maradjanak. Vasárnap nagy tömeg kíváncsi tömeg lepte el a helyet és összetaposott mindent. A nyomozás során letartóztattak két ózdi gyári munkást és két ózdi földmivest. A nyomozás szála Aradig vezettek s — úgy látszik — nem minden eredmény nélkül. Az aradi rendőrség tegnap éjjel távirati megkeresés alapján letartóztatta Mészáros János sajtóvá-rkonyi korcsmárost, akire a merénylet egyikének személyleírása teljesen ráillett. A merénylet ugyanis Sajóvárkony és Bánszállás között történt. Az ózdi csendőrség kiment Sajóvárkonyra és kereste Mészáros. De legnagyobb meglepetésére arról értesült, hogy Mészáros még a merénylet napján hirtelen elutazott. A rendőrség ezután tovább nyomozott és kiderítette, hogy Mészáros János aradi ember, aki Aradról nősült. Erre azután táviratilag megkereste az aradi rendőrséget, hogy folytasson nyomozást Mészáros után.

Az ózdi csendőrség távirati megkeresése, amely Mészáros személyleírását is tartalmazta, tegnapelőtt este érkezett meg az aradi rendőrséghez. Berecz Ferencz ügyeletes alkaptány nyomban megnézte a bejelentő hivatalban, hogy Aradon lakott-e Mészáros, aki Sajóvárkonyra költözött. Az alkaptány meggyő-ződést szerzett arról, hogy a keresett Mészáros csak-ugyan Aradon lakott s hogy Aradon a Virág-utczá-ban még mindig van egy háza. Berecz Ferencz alkaptány erre este fél 11 órakor két detektívét küldött el a Virág-utczába. A detektívek küldetése eredmény-nyel járt. Mészáros a házában tartózkodott és már lefeküdt volt. A detektívek felköltötték és tudtára ad-ták, hogy az ózdi csendőrség megkeresése alapján letartóztatják. Mészáros nem lepte meg a titkosrend-őrök kijelentése, felöltözött, kocsira ült a detektí-vekkel és felhajtattak a városházára. Mészáros el-mondata, hogy tegnapelőtt este érkezett Aradra roko-nai látogatására és hogy a házat megnézte. Egészen egykedvűen vetette magát alá a motozásnak, amely alkalommal 12 korona 02 fillért találtak nála.

A rablógyilkosság gyanúja alatt álló embert elő-zetes letartóztatásba helyezték és tegnap este tíz órakor fegyveres kísérettel Ozdra szállították.

Mészáros kihallgatása alkalmával beismer-te, hogy testvérének része volt a rablógyilkosság elkö-vetésében, ő lötte le a kocsin ülő rendőrt.

— Jegyzők értekezlete. A városi és községi jegy-zők napidíj-szabályrendelet módosítása (a 40 év le-zzállítása, magánjövodelem és lakbér beszámítása, temetési pótlék) ügyében a Pest vármegyebeli r. t. városok, nagy- és kisközségek összes jegyzői Sze-gedy Albert rákoskeresztúri főjegyző meghívására értekezletet tartanak. Az értekezlet február 4-én, délelőtt tíz órakor lesz Pest vármegye székházában.

— A nagyváradi építési szerencsétlenség. Nem-régiben történt, hogy Nagyváradon beomlott egy épülő ház és a romok alatt tizenhárom munkás el-pusztult. A katasztrófiát Szász Róbert mérnök és Kosztin János pallér lelkiismeretlen könnyelműsége okozta, a rendőrség le is tartóztatta őket, de később a vádtanács szabadlábra helyezte. Szász Róbert mérnök, mint most kiderült, szabadságát arra hasz-nálta fel, hogy Amerikába szökött. Tervét feleségén kívül senkivel sem közölte. A fiatal asszony, akit hét hónap előtt vett el feleségül, helyeselte a tervet és kijelentette, hogy vele megy az Ujvilágba. 22-én utaztak el Nagyváradról. Azzal bucsuztak el ottani rokonaiktól is, hogy Bajára mennek pihenni s hogy ezt valószínűvé tegyék, tényleg az alföldi vonattal utaztak el Szegedre. Onnan azonban nem Bajára mentek, hanem Berlinbe, onnan pedig tovább Bré-mába, ahol karácsony napján szállottak hajóra. Teg-nap Szász rokonai táviratot kaptak, melyben értesítik őket, hogy szerencsésen megérkeztek Amerikába.

— Körözött hamisító. Zambó Péter ügyvéd, a velencei rendőrség értesítése szerint több rend-beli közokirat hamisítása után és ötvenezer lírát el-sikkasztva, január 2-án megszökött. A nyomozás adatai szerint Zambó Magyarországon bujdosik. Kö-zéptermetű, negyvenkét éves, arca barna, halvány, haja, bajusza, szakállja fekete, szakállát hegyesre nyírja, a szeme fekete, sánta és biczegve jár. A rend-őrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— Megfagyott a kocsin. Neukumpff Pé-ter nevű varsány-pusztai uradalmi kocsis mint-egy két órányi távolságban levő egyik tanyán megrakodott kocsijával haza igyekezett. Utköz-ben megfagyott. A kegyetlen hideg idő második áldozata Gróf János móri lakos 12 éves fia, akit apja tegnap Nána pusztáról kocsin vitt ha-zafelé. A nagy hidegben a kis fiút elnyomta az álom. A kocsis egy zökkenésénél a megdermedt fiú kibukott az ülésből és szörnyet halt.

— Életunt urleány. Egy jó családból származó fiatal leány, Perl René, tegnap délután öngyilkos kísérletet követett el a Nyár-utczai Hungária-fürdő-ben. A fiatal leányt a családás tette életunttá. Mint-egy másfél évvel ezelőtt beteg lett s anyja egy fő-városi nőorvoshoz, dr. Pfeiffer Gyulához vitte. Az orvos meggyógyította a leányt, de aztán elcsá-bitotta. A viszony kitudódott. Akkor az apja, egy fő-városi terménykereskedő ellátogatott az orvoshoz és felelősségre vonta. Az orvos erre kijelentette, hogy jóvá tesz mindent, nőül veszi a leányt. Megtörtént annak rendje és módja szerint az eljegyzés is, de a mátkapárból nem lett házaspár. Az orvos ugyanis utóbb megdölgölte magát. Azon volt, hogy az egyre betegeskedő leányt elhídegitse magától, amikor pe-dig látta, hogy ez nem sikerül, kereken megmondta, hogy nem veszi feleségül. A cserbenhagyott leány, aki szerette csábítóját, erre kétségbeesett és halálra szánta magát. Tegnap délután bement a Hungária-fürdőbe és ott lysoformot ivott. A mérges szertől na-gyon rosszul lett. A fürdő alkalmazottai a mentőket hívták hozzá, akik bevitték a Szent István-kórházba. A szerencsétlen leány anyjához levelet írt, amely-ben elmondja tragikus sorsát. A leány állapota nem életveszélyes. A rendőrség megindította dr. Pfeiffer ellen a vizsgálatot.

— Halálozás. Matyasóczy Matyasóvszky Vilmos, köz- és váltó-üggyvéd, Esztergom vármegye nyugalmazott tiszti főügyésze, életének 63-ik évé-ben, e hó 16-án meghalt Budapesten. — A külügyi református egyházmegyének kebeleli Nagy Pál tíz éven át volt főgondnoka életének 62-ik évében el-hunyt Dicsőszentmártonban.

— Egy görkissasszony elütnése. Bécsből eltűnt Mazzucheli Felicia grófnő e hó 10-én édesanyja lakásáról és azóta nyoma veszett. A 19 esztendő-s grófnő az utolsó időben feltűnően ideges volt és hozzátartozói attól tartanak, hogy hirtelen támadt elmezavarban öngyilkos lett. Az eltűnt grófnő mos-tohaleánya Carina ulánus-századosnak, akit a bécsi országos törvényszék kémkedés miatt több évi börtö-nre ítél. Felesége és gyermekei nagy szegénység-ben éltek. Felicia grófnő a postánál keresett alkal-mazást. Ugy átlszik, hogy nyomorában és a társad-alomtól való elzárkózottságában önmagával megha-solott. Eltűnése előtt levelet írt édes anyjának, amelynek kétségbeesett kifakadásai az öngyilkosságra vonatkozó feltevéseket valószínűeknek tüntetik fel.

— Meg akart fagyni. Münsberger József ötven esztendő munkássasszony mindenáron meg akart fagyni. Lement hát Hungária-körut 91. szám alatti lakásának pinczéjébe és ott várta a megváltó halált. Reggel találták meg a pincze földjén eszmélet-len állapotban. A mentők életre kellették és a lakásán hagyták.

— Életunt pinczér. Deutsch Zoltán 21 éves pinczér nagyon-megunta az életét. Tegnap este Alsó-erdősor-utca 6. szám alatti lakásán öt doboz gyufát feloldott egy pohár vízben és az oldat felét megitta. De semmi baja nem történt és reggel egy éjszaka csendes álma után egészségesen ébredt fel. Életunt-sága azonban még akkorára sem oszlott el és első dolga volt a megmaradt oldatot felhajtani. Ettől aztán rosszul lett, összeesett és a mentők eszméletlen ál-lapotban vitték a kórházba.

— Tűzek. Dr. Egger Leó Váczi-körut 117. szám alatti gyárában ma délelőtt tűz volt. Az udvaron fel-halmozott kátrány és zsiradék gyuladt ki eddig ismer-etlen okból. A tüzet a középpont, negyedik és ha-todik kerületi tűzörség oltotta el. — Az illői-uti kli-nika gazdasági épületének kigyuladt a teteje. A tüzet a rossz építkezés okozta, a kéménybe ugyanis egy gerenda volt beépítve és az fogott tüzet. Szerencsére a központi és a kerületi tűzörség hamarosan elfo-jtotta tüzet. — Tűz volt még Pavlik József Endre-utca 14. szám alatti husfűstöldjében, ahol az üzlet egész berendezése és a felhalmozott husneműek el-égtek. — Végül Goldstein József Hársia-utca 34. szám alatti butorraktárában, ahol a beraktározott butorneműek pusztultak el.

— Fratelli Delsinger fiúmei cég Budapesten a királyi bérpalotában árulja a létező legjobb kávét 3 korona 90 fillérért.

x Fedák Sári szobalánya híres dáma, éppen olyan híres, mint amilyen híres város az Alföldön Kecskemét, ahol a kitűnő alföldi konyakot és fehérke-resztes sósorszeszt gyártják.

x Zászlók, czimerek, minden kivételben kapha-tók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban fel-szerelt torna- és vívóterme. Különs gond fordítta-tik a gyermektorna és vívásra.

x A párlsi gyémántkészítő letartóztatása nem kelt oly feltűnést, mint az Apolló Színház e heti mű-sora. Oly nagy közönséget vonzanak a szenzációs ujdonságok, hogy a színház tágas bemutató terme gyakran kicsinynek bizonyul. Naponta bemutatóra kerül a kinematografia legnagyobb sikere: „Nagy akadályverseny Upsomban”. (Grand steepie chase.)

DR. HÖNIGIZSO

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítást

Budapest, IV. Károly-körut 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők: Elektromágneses gyógyítást.

Röntgen sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű áram-mal való kezelés (Arson-valisatio).

Kék fényvaló kezelés

Villamos hőfürdők (Elek-trotherm).

Villamos fényfürdők, Villamos massage (Vib-raatio).

Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.

Villamos vízfürdők, Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok: Altaianos idegesség (neu-rasthenia, hysteria.)

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. — Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

Ideggyengeségi állapotok

Almatlanság.

Hűdések (Paralysis).

Idegfájdalmak, Idegzsibák, (Neuralgiák, Ischias).

Gerincvelősorvadás (Ta-bes.)

Szívbetegségek.

Véredényelmeszesedés.

Köszvény és csusz (Rheu-ma, húgysavas lerakodá-sok, izületi és csontba-jok).

Székrekedés.

Anyagserebajok. (Elhízá-cukorbetegség, vérszegénység.

Bőrbajok. Bőrvizketeg

Hajbetegségek (Hajhullá-s kopaszság.)

Aranyeres csomók.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Örök küzdelem.

(Színmű 3 felvonásban. Irta: Ferenczy Ferencz. Bemutató előadás a Nemzeti Színházban.)

Örök küzdelemnek nevezi Ferenczy Ferencz az igazság és hazugság küzdelmét. S miután már a cím is ezt fejezi ki, el lehetünk rá készülve, hogy a tartalomban sem nyújt újabbat a szerző, mint amilyent a czimben ígér. Az igazság és hazugság harcza! Attól kezdve, hogy iskolába kezdünk járni, azon az időn át, hogy a gyermekbetegségeken át-estünk, nevelőink és tanítóink buzgón figyelmeztet-tek bennünket a hazugság gonoszságáról és az igaz-ság erényéről szóló könyvekre. A Hazug Jancsi his-tóriája és Igazmondó Pál megható története irdatlan időktől fogva olvasmányja minden gyermeknek. Hogy a hazugság megvetését és az igazmondáshoz való ragaszkodást megtanuljuk, ahhoz nem volt szükség külön drámát írni és azt a Nemzetiben elő-adni.

Azonban Ferenczy Ferenczet nem ájtatos han-gulat készíttette a drámaírásra. Nem akarta azt mon-dani: ne hazudjatok, különben elkárhoztok ezen a földön. Szóval nem akart keneteljes hangon prédikálni, hogy bennünket, rossz gyermekeket jó utra térítsen. Inkább azt akaria hangsúlyozni, (ha ugyan az ő végnélkül való szóáradatában jól értettük), hogy csak tessék hazudni, mert hisz az egész tár-sadalom hazugságra van felépítve. Nem hazugság nélkül való a szerelem; csupa hazugságból áll a családi élet; a férfi-hűség mind csak csupa merő ámitás és hazug képmutatás. De ha ez a tétel ve-zérelte Ferenczyt színműve megírásánál, akkor megint nem volt szükség arra, hogy drámai művet írjon. Mert ez a téma még jobban el van csépelve; rajta vastag rétegben ül a por; sőt hosszú korszakok terhe is sulyosodik rá.

Valami újat mégis mondott a szerző: hazudjunk,

hazudjunk kedvünk szerint. De hazudozás közben erősödünk meg az igazság befogadására. Ha így meg nem erősödünk, ha nem bírjuk el az igazságot akkor, amikor annak kimondására kerül sor, akkor nyomorultul elveszünk és sohasem találjuk meg az igazi boldogságot, amelyre valamennyien vágyódnunk.

Ez mind szép s ha új is az, hogy a hazugság tulajdonképpen az igazmondás iskolája, de mégis kérdezzük: Hol a szindarab? Hol a dráma?

Ezt kérdezheti velünk együtt joggal mindenki, aki a darabot végignézte. Sőt ezt kérdezhetette Ferenczy Ferencz önmagától is, amikor a második felvonás végéhez ért. Mert mindaddig nem jutott észébe, hogy szindarabot ír. S amikor végre a második felvonás végén eszmélni kezdett s arra az elutasíthatatlan meggyőződésre jutott, hogy valóságos szindarabot ír, amelyet a Nemzeti Színházban műértő publikum előtt elő fognak adni, akkor nagy ijedelmére már későn volt. Akkor már nem lehetett a roppant szó-occeánba belecsempészni a drámát.

Kapta tehát magát a szerző és a második felvonás legvégén, az utolsó jelenetben, egy szerplővel be-csempészte a többi szereplő levelei közé egy levelet, amelyből egy fiatal asszony megtudja, hogy a férje megcsalja. Ezt a levélcsempészetet, mely félpercz műve és az egész darabhoz úgy viszonylik, mint egy vakondtúrás a Gellért-hegyhez, kinevezi a szerző drámai akciónak és azt várja, hogy ezt csakugyan mindenki annak is nézze.

Mert ezen a piczi kis, gyűlölyös akción kívül egyáltalában semmi sem történik az egész hosszulegzetű darabban. Beszélnek a szereplők sokat és olykor-olykor okosan; sőt mondanak néha meglepő elmésségeket is, amelyeket érdemes meghallgatni. Koncedáljuk, hogy oly kemény bírálatnak veti alá a szerző a társadalmat, amilyen csak kitelik tőle, de a szindarabírásról éppen a szindarab írása közben teljesen és tökéletesen megfélekedett, ami bizony elég nagy feledékenység. Ugy vagyunk, mint mikor nagy lakomára vagyunk hivatalosak, de levesnél, még pedig hosszú levesnél egyebet nem kapunk.

A sok szóvirág és mondatfűzés közben mond a szerző figyelemre méltó és érdekes dolgokat: hogy a férfi nem született az egyneűségére; ezt nem szóról-szóra, de értelem szerint mondja és fejtegeti. A nő tanulja meg, milyen a férfi és igényeit aszerint rendezze be. Ha nem tud alkalmazkodni a férfi eme veleszületett tulajdonságához, akkor ne is áldomjon boldogságról. Azonban, ha az igazat megismeri, vagyis azt, hogy hazudik a férfi, ha örök hűségéről beszél, akkor boldog lesz ő is, a férje is a házasságban. Ilyen szép és hazugon igaz és igazon hazug dolgokat hallunk hosszú, irodalmilag szerkesztett mondatokba göngyölgetve. Sőt sokkal több okosságokat és elmésségeket, mint amennyit föl tudunk sorolni, de a szindarab, amelyet keresünk, menthetetlenül elmaradt valahol utközben. Hiába nézünk vissza; hiába keresi talán a szerző is. Szindarab nincs sehol, csak dialógus, járás-kelés, mindenféle czíraság, lim-lom, filozófia, új és kopott tételek hangoztatása és felírassítása. Mindent megtalálunk ebben a darabban, csak darabot nem. Pedig éppen ez volt az, amit kerestünk.

Ember legyen, aki jelenetről-jelenetre elmond mindent, amit a járó-kelők (nem a szereplők) ebben a darabban akarnak. Nincs is mit elmondani, csak azt, hogy egy hazug fráter, aki magát Zálinszkynek nevezi, betolakodik egy főúri családba és magát a család rokonának mondja. Mindig hazudik, akár van haszna belőle, akár nincs. Szenvedélyből hazudik; passzióból, meggyőződésből nem mond igazat. Sőt igen gyakran bután — de mindig honszadalmasan — hazudik. Végre kisül, hogy milyen hazug fráter ő kegyelme. Akkor előáll és morális magaslatra emelkedik. Ő vádolja hazugsággal az egész társadalmat. Be akarja bizonyítani, hogy ennek a családnak a boldogsága is menthetetlenül oda van, ha a hazugságtól megszabadítja. Igazat mond tehát s becsempész egy levelet a fiatal asszony levelei közé. E levélből megtudja a nő, hogy a férje megcsalja. Igazat tud meg tehát a nő s ime, boldogsága máris veszélyeztetve van. De jön egy keneteljes pap; felvilágosítja (véghetetlen hosszú párbeszédben) a nőt, hogy ezt a férji hűtlenséget a természet rendezte be így. Most

ennek az igazságnak a megősmérése visszavezeti a nőt a boldogság ösvényére s a hazug Zálinszky le-sültva távozik a család köréből, mint aki alaposan le van győzve.

Ezt fejti ki Ferenczy Ferencz párbeszédbe szedett filozófiai elmefuttatásában, melyet ma adott elő a Nemzeti Színház. Sokkal homályosabban fejtette ki, mint ahogyan én itt a lényegét kihámozni igyekeztem. Mert a végtelen szóhullámban nemcsak a darab fulad meg, de néha az értelem és az intenczió is. Sokszor még a vezérgondolat is úgy összegabajodik a szórengetegben, hogy láthatatlanná válik.

Igaza van-e abban, hogy a férfinak természetadta joga-e a hűtlenség s a nőnek kötelessége beletörődni ebbe, a fölött vitatkozni, vagy szálljanak szembe vele a nők. Nem is érdekel az, hogy filozófiai tétel-e igaz-e? Annyira régi, hogy számításba elegendni e fölött újra valóban nem érdemes. Miután szindarabot a hosszú színelőadásban nem találtam, a többi meg-lehetősen hidegen hagytam.

Csak azt furcsálom mégis, hogy a Nemzeti Színházban annyi idő óta, hogy ez a direktorium vezetői a színházat, nem akadt ember, aki egy kis kék czeruzát vehetne a kezébe úgy, hogy hasznát is vegye. Vagy talán azért van olyan ritkán igazi siker a Nemzetiben?

Az előadók megtették kötelességüket. A főszereplő Dezső volt Zálinszky szerepében. Ő volt az egyetlen, aki tett valamit. A többi csak beszélt. Dezső eléggé jól fogta föl feladatát. Sok megoldani való nem volt rajta, mert ez a szerepe is, mint a többi belélt a szótengerbe. Legszívesebben beszélt valamennyi közreműködő közül Rákosi Szidi és Gál Gyula. Egyik sem mondott semmit, csak fecsegett; de legalább művészileg fecsegték. Cs. Alsóeghy Irma, Helvey Laura, Vizvári Mariska, Nagy Ibolya és Mihályfi is kaptak egy-egy bőbeszédű szerepet. Náday Bélát pedig az a szerencse érte, hogy az ő szerepe egyike volt a legérdekesebbeknek és így játékát is e szerint alkalmazhatta. Ma este Náday Bélának határozott sikere volt.

A közönség igen fogékonyan bizonyult a csevegés sok-sok elmésségei iránt. Miután az első felvonás derűs részei fölgyullanták a publikumot, ez szívesen elfelejtette, hogy a voltaképeni cselekmény hiányzik a daraból és zajosan szölgött a szerzőt a lámpák elé, még pedig sokszor. A második felvonás után gyengébb volt a taps, de azért a közönség elismerését mégis kifejezte. A szerzőt e felvonás után is a színészekkel együtt többször kitapsolta. A darab ilyenformán tisztességes fogadtatásban részesült, amit irodalmi színvonalon álló kvalitásainak köszönhet.

Timár Szaniszló.

Az új Paraszthecsület.

(Domenico Monleone operája. Szövegét Verga drámája nyomán G. Monleone írta.)

Domenico Monleone operájáról nem lehet beszélni a Sonzogno-Puccio per szenzáció-izének mellékérése nélkül, amiért őszintén kellene sajnálnom bármely lelkes fiatal zeneköltőt, aki véletlenül már megírt témában látja frazeológiájának legalkalmasabb megnyilatkozási terét s ezáltal abba a művészi önértetének fájó helyzetbe kerül, hogy művében mindenekelőtt egy szenzáció ütkezési pontját látják. De Domenico Monleonet nem sajnálom s ezzel nagyon sulyosan vádoló meg. Nem sajnálom azért, mert művéből azt látom, hogy Verga szövegét nem annak ellenére, hanem azért választotta, mert előtte már Mascagni megírta volt. Amugy művészi bátorságról beszélhetünk volna, így csak ügyes, vagy figyelmen önadminisztrációról, ami minden esetben az esztétika határain kívül lógó kérdés.

Ekként, a művészi jóhiszeműség kérdésén túl, már csak technikai szempontok maradnak számunkra. Ezek alapján is nagyon kínáló megfigyelés, hogy Monleone akkurátusan úgy járt, mint a törökfogó kurucz, akit tudvalevően a törökre nem eresztett el. Mascagnit akarta tulkiáltani, de Mascagni megfogta, erős marokkal, könyörtelentül. Az egész mű koncepcziójában és részleteiben letörölhetetlenül viseli Mascagni legbensőbb és legkülsőbb hatásának nyomait, s ami ezenkívül az új Paraszthecsületben foglaltatik, az csak vergődés, tiltakozás

e hatás lenyílgözése ellen. E tragikum kulcsa nagyrésztben a szöveg lényegében is keresendő. Verga szövegének pompás drámaisága, lüktetése és lendülete ragadta Mascagni fantáziáját — mely azóta sem képes ilyen magasra fellendülni — és ezt a drámaiságot Mascagni, hogy úgy mondjam: egyetlen markolással fogta meg. Ez a markolás teremtette meg művének zenei koncepczióját, amely koncepcziótól viszont nem tudott szabadulni: a kurucz kis Monleone.

De talán nem tévedek, ha az új Paraszthecsület származásának sötét háttérben egy másik motívumot is megtalálok. Mascagni megírta a Paraszthecsületet — így gondolkozott Monleone — Puccini előtt, ő megírja Puccini után. EPOCHÁLISNAK tartom Puccini fellépését legfőként az olasz zenében s így vélekedhetett a fiatal olasz is, aki nagyot gondolt és megírta Mascagni operáját Puccini frazeológiájával. Éppen az opera legszebb részletei mind erről beszélnek. Talán a legeslegszebb: a hajnal ébredésének színes, forró, buja aláfestésű zenéje elsősorban.

Ime, szép és szebb részletekről esik szó, tehát minden bevallott etikai ellenszenv mellett is el kell árulni, hogy ennek az operának, igenis, vannak szép részletei. Pompás drámai akcentusai, meleg melodiai és nemes formái. Sőt ha valamelyik fiatal magyarnál találkoznunk Monleone készségével és tudásával, bizonyára melegen is üdvözljük. De az olasz, aki csal, nem érdekel. Kvalitásai nem oly értékek, hogy előttük okvetlenül meg kellene nyitni a vámsorompót. Bár, úgy lehet, a közönség tetszését ügyesen megvívó kvalitások is az övéi.

A Népszínház-Vigopera szép kiállítását, használható énekkart és kitünő zenekart — Mader Rezső vezényelte — adott a szerző szolgálatába. Az egyes szerepekben Környei és Ney Leona operai színvonalú énektudást és az operainál jobb játékot produkált. Nagyon a háttérben, de helyükön voltak a többiek is: Székely Gyula és Székely Anna is.

A közönség igen meleg fogadtatásban részesítette a darabot s felvonás végén úgy a komponistát, mint a szereplőket, sőt végül Mader igazgatót is zajosan hivta többször a lámpák elé.

A Paraszthecsületet egy replize „A tékozló fiú”, zenés némajáték követte, mely annak idején elég szép sikert ért el a Népszínházban. Hogy miért választotta a Népszínház-Vigopera éppen ezt a darabot, mely a végtelenségig nyulik, az ost betöltésére, azt talán csak dr. Hevesi Sándor mondhatná meg, ki úgy látszik, készakarva akarja próbára tenni a Népszínház közönségének türelmét. E próba kissé megrész volt, mert a közönség már a „Tékozló fiú” első felvonása után tömegesen hagyta el a nézőteret. Erről természetesen nem tehetnek a szereplők, kik közül különösen Forgács Rózi és Horváthi markáns mimikával színezett, kifejezésteljes játékkal igazán szépet produkáltak.

Az esetnek különben érdekes szenzációja is volt. Éppen mikor a Paraszthecsület után a függöny le-gördült és a közönség javában tapsolta a szerzőt, sürgönyhordó ékrezett a színházhoz, ki Mader igazgatónak sürgős jelzésű táviratot adott át. E távirat Milanóból, Mascagni operájának kiadójától érkezett és tartalma a következő:

„Tiltakozom a Paraszthecsület színehozatala ellen. Monleone műve a miénknek utánzata és a bíróság be fogja tiltani az önök előadásait is. Sonzogno.”

Ezzel ellentétben Monleone és kiadója kijelenti, hogy a Népszínház-Vigopera előadása teljesen jogos, ez ellen Sonzognonak tiltakoznia nem áll jogában s az olasz bíróság ítélete nem jogerős. Így tehát semmi sem áll útjában, hogy a „Paraszthecsület” holnap és vasárnap színre ne kerüljön.

(*) Jubileumi hangverseny. Ritka jubileumot ünnepelt ma Sauer Emil zongoraművész. Ötvenedik hangversenyét rendezte Budapesten. A fővárosi vigadó nagy terme ez alkalommal ugyan nem telt meg annyira, mint a művész első budapesti hangversenyei alkalmával és talán a közönség lelkesedése sem nyilvánult meg ma oly szertelen módon, mint akkor. De azért a mester meg lehet elégedve azzal a meleg fogadtatással és azzal a szíves ünnepléssel, amely

pénzbírságnak 15 nap s különbeni végrehajtás terhe alatt a m. kir. államkincstár részére leendő megfizetésében marasztalta.

A végzés kihirdetése után tudatta az elnök, hogy Lyka Emilt a holnapi s a következő napokon tartandó esküdtársi tárgyalásokra is megidézi s ha nem jelenik meg, minden egyes napon bírsággal fogja sújtani.

§ Az automobil-kereskedő merénylője. Bécsben az esküdtársi bíróságnak mondta ki Hertzkat, aki a nyáron Prosch Tivadarral együtt rablógyilkos merényletet követett el Krausz automobil-kereskedő ellen. A törvényszék nyolcz évi börtönnre ítélte Hertzkat. Prosch fölött tudvalevőleg katonai törvényszék fog ítélni, mert katonaszökevény.

KÖZGAZDASÁG.

Czukorrépatermelők Országos Szövetsége.

— Répatermelő gazdák és a czukorgyárosok harca. —

Budapest, január 17.

Egy évvel ezelőtt az O. M. G. E. Frankel Ede és még néhány tekintélyes gazda kezdeményezésére országos értekezletre hívta össze az ország czukorrépatermelő gazdáit, akik a czukorgyárosok által fizetett repabeváltási árral évek óta nem tudnak megelégedni. A repatermelők legfőbb panasza az, hogy a czukorgyárosok rajonokba osztották fel az ország termelési területét, úgy, hogy a termelő csak azzal a czukorgyárral köthet termelésre szerződést, amelynek körzetébe a birtoka esik. Az értekezlet elhatározta, hogy egy országos szövetséget alakít, amelylyel kontaktushoz lehetne a repatermelők vidékeken alakítandó szövetségei is. A vidéki szövetségek megalakulásához erős reményt fűztek annál inkább is, mert az országos szövetség megalakulásának kilátásba helyezése is már bizonyos engedékenységet hozott magával a czukorgyárosok részéről. A cél az volt, hogy a repabeváltási árak tekintetében magasabb egységárakat érthessenek el a gyáraknál. Voltaképpen tehát a gazdák mostani szervezkedése nem a gyárak ellen irányul, melyek minden relációban megadják azt a legmagasabb árat, amit megadhatnak. Gróf Dessewffy Emil, a gazdák mozgalmának vezetője, a múlt évi értekezleten jól pointírozta, hogy ő nem akar a gyárak ellen, hanem a gyárakkal akarja a kedvezőbb árak megadását elérni. Sokak véleménye különben az, hogy a fölvetett kérdés most nem aktuális, mert a szerződések kötése a gyárak és termelők közt most már folyamatban van, kivéve egyes vidékeket, hol a termelők tulajdonosok s agitációjuk éle a gyárak ellen irányul. A szervezkedésnek ennek folytán csak annyi sikere lehet, hogy a termelési terület apadni fog, de mivel a czukortermelés terén most túltermelés van, a gyárak existálni fognak és így a belső tranzakció a kivitelt érinteni nem fogja. Anomália az is, hogy egyes vidékeken a lokálpatriotizmus esetleg kisebb czukorgyárakat létre fog hozni, mert ezek a kisebb gyárak nagyobb költséggel fognak dolgozni, mint a meglévő nagy régi czukorgyárak, melyek a külfölddel szoros összeköttetésben vannak. Tagadhatatlan az is, hogy egy repatermelőkre, mint a czukorgyárosokra nagyon ártalmas a berni konvenczió és az Ausztriával megkötött cukor-surtax is, ugyszint az, hogy Ausztriában a cukor adója leszállított. A gyárak — mint értesülünk — a termelők e szervezkedésével egyelőre távol tartják magukat s nem gondolnak ellenakcióra, megadják azon megadható legmagasabb árakat, melyeket a megváltozott munkáviszonyokkal számolva megadhatnak.

Ez ma a helyzet képe. A gazdák szervezkedéséről egyébként az alábbi tudósításunk számol be: Ma délelőtt tartotta alakuló közgyűlését a czukorrépatermelő gazdák országos szövetsége a vidéki

szövetségek nagyszámu kiküldöttének jelenlétében. A gyűlés elnöke, gróf Dessewffy Emil vázolta az eddig elért eredményeket, amelyek, hogy nem oly szembetűnőek, kizárólag annak tudja be, hogy a munkáviszonyok javultával lanyhult az akció iránt az érdeklődés, amde a szervezkedésnek megvan az a gyakorlati eredménye, hogy a czukorgyárosok jóval méltányosabban bántanak el a gazdákkal. Felveti a kérdést, vajon az értekezlet kívánja-e az akció folytatását, illetőleg az Országos Szövetség megalakulását? Az értekezlet egyhangulag kimondotta a szövetség megalakulását.

Szilassy Zoltán előadó terjesztette elő ezután a szövetség alapszabálytervezetét, melyet a közgyűlés elfogadott, majd felvette a már megalakult vidéki szövetségeket az országos szövetség tagjai sorába.

Szervezkedés a vidéken.

Az egyes kiküldöttek számoltak be ezután a vidéken folyó szervezkedésről. Tallián Béla a mezőhegyesvidéki repatermesztő szövetség alakulásának részleteit ismertette behatóan.

Frankl Ede a bars megyei gazdák szervezkedéséről számolt be részletesen. Kifejté, hogy a bars megyei termelők kétezer holddal már tavaly szervezkedtek. Olyan megállapodásra jutottak a gyárral, hogy az átadási állomáson ítélték meg a répa minősége s az augsigi átlagár vétetik alapul.

Dr. Zsilinszky Endre a biharmegyei állapotokat vázolta kimerítően. Tallián Béla indítványára kimondták, hogy a mezőhegyesvidéki és biharmegyei szövetségek szoros összeköttetésbe lépnek egymással.

Mándy Samu a baranyamegyei szervezkedéséről, gróf Esterházy László a sárvári vidéki körzet szervezkedéséről számolt be. Gróf Sztáray Sándor a szerencsvidéki gazdák szervezkedését ismertette. Ez idő szerint 3500 holdon termelő érdeklőség tömörült, de a szervezkedés állandóan folyik.

Molnár József a heves megyei gazdáknak a hatvani czukorgyárral folytatott tárgyalásairól nyújtott felvilágosítást. A heves megyei szövetség legközelebb alakul meg.

Tallián Béla reflektált ezután egyes felszólalásokra, helyesen tartja, ha az Országos Szövetség megállapítja a minimális repaárát, a megállapítás bizottság kiküldését kéri. Indítványozta, hogy a czukoradó leszállítását kéri a szövetség a kormánytól, s ha az nem lehetséges, úgy a kormány erősen gondoskodjék az osztrák cukor becsesempésének megakadályozásáról, végül bizottság kiküldését javasolja a minimális repaár megállapítására.

Frankl Ede ellenzi a minimális repaár megszabását. Blanz Jenő az ármegállapítás mellett van. Leidenfrost Károly ellenzi az ármezsgabást. Mándy Samu az ármezsgabást mellett beszél. Zsilinszky Endre az ármezsgabást kívánja. Többek hozzászólása után Tallián Béla még azzal egészíti ki a javaslatát, hogy a szövetség követelje a földművelésügyi minisztertől a rajonozást megszüntető törvényjavaslatnak a betervezését. A közgyűlés az indítványokat egyhangulag elfogadta s az ármegállapító bizottságba kiküldötte Tallián Bétát, Frankl Edét, Zsilinszky Endrét, Mándy Samut, gróf Esterházy Lászlót, gróf Sztáray Sándort, Engel Henriket.

A szövetség megalakulása.

Mezey Gyula indítványára a szövetség elnökévé gróf Dessewffy Emil, alelnökévé Tallián Bétát, gróf Sztáray Sándort és Mándy Samut választották meg. Végül Szilassy Zoltán vázolta a szövetség jövő működésének a programját, ezek szerint a szervezkedést vidéken teljes erővel folytatják, miután teljes biztosíték van arra, hogy a Szövetség körül ma csoportosuló 70,000 holdon repát termelő érdeklőség a közel jövőben jelentékenyen szaporodni fog.

A termelők feltételei.

Délután 3 órakor tartotta első ülését a répa minimális árának megállapítására kiküldött bizottság, amely mindenekelőtt kimondotta, hogy oly vasúti állomásokon, ahol legalább 200 hold termése kerül feladásra, a gyár tartozik mérleget felállítani. A répa minimális árát 2 koronában állapították meg az egész országra nézve (ab feladó állomás), köteles ezenkívül a gyár 50 százalék jól sajtolt 9 százalék száraz anyagot tartalmazó repaszéketet visszaadni a gazdának, amelylyel az szabadon rendelkezik. A bonifikáció kezdődjék 20 koronás augsigi jegyzésnél, ott, ahol polarizáció alapján bonifikációt élvez a termelő, a bonifikáció alapját a lé czukortartalma képezze. Vitis esetekben a vegykísérleti állomások döntenek.

A Vacuum Oil Co. és a detall-eladás. A napokban megemlékeztünk arról, hogy a Standard Oil Co. magyarországi leányvállalata a Vacuum Oil Co., melynek Almás-Püztön van finomítója, tankocsikat szállított Budapestre, melyekben az utcán akar petroleumot árusítani s ez irányban beadványban fordult a tanácshoz és kérte a petroleumlázalás jóváhagyását. Ennek a beadványnak a sorsa még ismeretlen előttünk, ellenben a törtető külföldi társaság az ország több vidéki városában — amint szakkörökből értesülünk — szintén megpróbálkozott ezzel a sakkhuzással, mely nyilván a kiskereskedők ellen irányul. Így — hír szerint — Győrben és Nagyváradon szintén kérelmezte a tartálykocsikban való elárulást s — állítólag — Nagyváradon meg is engedték ezt az üzleti fogást. Reméljük, hogy a többi városok s elsősorban a főváros, visszautasítja a kiskereskedelem ellen irányzott manővert, amint hogy Bécsben is meghiusult a tartálykocsi-szisztema bevezetésére irányuló törekvése a Vacuum Oil Co.-nak.

Vasárnapi munkaszünet a teherpályaudvarokon. A budapesti teherpályaudvarokon az árutörődés már teljesen megszűnt, sőt meg is csappant a teheráruforgalom, úgy, hogy teljesen alaptalan az a hír, mintha a kereskedelmi minisztérium a jászsevárosi és a dunaparti teherpályaudvarokon felfüggesztette volna a vasárnapi munkaszünetet s megengedte, hogy vasárnap egész nap a teheráru elfuvarozható legyen. Január első napjaiban a kereskedelmi minisztérium kérdést intézett az Államvasutak igazgatóságához, nem volna-e helyénvaló a vasárnapi munkaszünet felfüggesztése. Azonban ebben az időben már felesleges lett volna ez az intézkedés, mert a teherpályaudvarokon a karácsonyi és az újévi teherárutörődést teljesen feldolgozták s ma egyáltalán nincs törődés s így nincs is szükség a vasárnapi munkaszünet felfüggesztésére s ilyen irányú intézkedés nem is történt.

Németországi vas a magyar és osztrák piaczon. A hanyatlásban levő vaskonjunktura szimptomája az is, hogy a németországi vasművek az osztrák piaczon is nagy erőlködést fejtenek ki avégből, hogy gyártmányaikat elhelyezzék. Az utóbbi időkben egyre-másra érkeztek hírek, hogy — bizonyára nem a legnagyobb öröme a vaskartelnak — Ausztriában sürin igyekeznek üzleteket kötni a túlprodukcziót selyő német vasművek. De maguk az osztrák vasművek is vesznek nagyobb mennyiségű nyersvasat, így — amint Bécsből írják — a Prager Eisenindustrie Gesellschaft nemrég nagyobb mennyiségű nyersvasat vett a düsseldorfi nyersvas-zindikátustól, még pedig abból az okból, mivel a Nordbahnon lévő forgalmi zavarok a wittkoviczi művekből való beszerzést akadályozták. Szakkörökben azt beszélük, hogy maga a Nordbahn is kénytelen vaskartelnak importálni s hír szerint 3000 kerékalkatrészt rendelt a németországi Laura-kohónál. Bennünket azonban még ennél is jobban érdekel, hogy — amint értesülünk — a magyar állami vasművek nemrégiben sinek gyártásához való félgártmányokat rendelt meg Németországból. Ezeknek a külföldi megrendeléseknek valószínűleg az a nyitja, hogy a vasutakat úgy nálunk, mint Ausztriában bizonyos rendszertelenség jellemzi, évekig nem fogantositanak nagyobb beruházásokat s mikor azokra égetően szükség van, sürgős rendeléseket eszközölnék, melyeket a művek nem tudnak elég gyorsan elkészíteni s így kénytelenek félgártmányokat behozni.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket közli: Horvát Festvérek kereskedő Szatmár; Krausz Ignác kereskedő Tenke; Lederer Lipót kereskedő Kiskunfélegyháza; Balvanovits Péter kereskedő Banjaluka; Brandmann Henrik kereskedő Barta; Lukács Aladár kereskedő Nagyvárad; Herz Adolf utóda uri-szabó Losonc; Rosenberg Mór kereskedő Veszprém. Beszüntette továbbá fizetéseit Braun L. és Társa kassai festék- és ecsetkereskedő cég. Passziváinak összege 80.000 korona, az aktíváké 35.000 korona. A cég egyezsége törekszik s hitelezőinek 25%-ot ajánl. Szinay Gyula hártfai divatkereskedő szintén beszüntette fizetéseit. Brauckmann Henrik hártfai kereskedő ellen pedig megnyitották a csődöt.

WIKUS
CSOKOLÁDÉ-GYÁR
BUDAPEST

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOBÓR

A szeszkontingens felosztása. Másfél év óta huzódik a vita a mezőgazdasági és ipari szeszfeldtulajdonosok között a szeszkontingens miként való felosztása felett. A vitára a pénzügyminiszternek több alkalommal tett azon nyilatkozata adott okot, hogy biztosítani a mezőgazdasági szeszfeldtől arról, miszerint a kormány gondoskodásának tárgyát képezi, hogy az ipari szeszkontingens is gazdaságivá váljék. Azóta számtalan avatott és avatatlan tollból eredt cikkek jelent meg ebben a kérdésben a napilapokban és a szakajtóban. Az ipari gyárak és vidéki városok pedig életerős akciókat indítottak az ipari szeszgyárak kontingensének kiszájtítása ellen. Nagy szakértelemmel szól a sokat vitatott kérdéshez Darányi István, a szepesmegyei gazdasági szesztermelők szeszfinomító részvénytársaság igazgatója most megjelent „Néhány észinte szó a szeszkontingens kérdéséről” című értekezésében. Darányi a szög fejére üt, midőn azt mondja, hogy be kell látnunk, miszerint a pénzügyi kormány, tekintettel az állammal szemben támasztott igényekre, nem szívesen áldoz újabb mezőgazdasági szeszfeldt az alapítására szükséges szeszkontingens megváltásának és bonifikálásának céljára, de be kell látni a pénzügyi kormányra is, hogy sem az ipari, annál kevésbé a mezőgazdasági érdekeltség magántulajdonát karhatalmi intézkedésekkel elkobozni s századok óta virágzó iparágat — ha jó hiszeműleg is — tönkretenni nem szabad. Darányi a bonifikációt az eddiginek 50%-ában, vagyis négy koronában véli megállapítani hektoliterenként.

Az Osztrák-Magyar Bank állása e hó 15-én a következő volt: Bankjegyforgalom 1.812.211.000 (— 97.662.000) korona, érczkészlet 1.453.520.000 (— 10.371.000) korona, leszámítolási tárcza 572.080.000 (— 114.067.000) korona, lombardkölesönök 92.890.000 (— 20.756.000) korona, adómentes bankjegytartalék 41.308.000 korona.

Kossuth a szénzállításról. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége tudvalevőleg beható tanulmányozások alapján emlékiratot terjesztett a kormányhoz a szénbeszerzés megkönnyítése tárgyában. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a szövetséghez most leiratot intézett, melyből kiemeljük a következőket:

A szénzállítás megkönnyítése érdekében jórészt már megtehető mindazt az intézkedést, melyet a fennforgó viszonyok közt megtenni egyáltalában lehetséges volt. Arra való tekintettel, hogy szénzállítás egyik legjobb baja a kocsihiány volt, a 77858—907. számú rendelettel a magyar királyi államvasutak igazgatóságát utasítottam, hogy a hazai szénbányák kocsihiányát elsősorban igyekezzenek a lehetőséghez képest azonnal fedezni, továbbá, hogy ennek megtörténetét naponként ellenőrizve, hetenként kimutatás alakjában tegye közzé, hogy melyik bánya hány kocsiért és hány kocsi lesz neki kiállítva. Ennek a rendelkezésnek az államvasutak eleget is tettek és ma már a szénzállítás tekintetében a kocsihiány panasz tárgyát nem képezheti, sőt most már több egy heténél állandóan kocsihiányos van az államvasutaknak, mely felesleg e hónap 4-én már 3250 kocsiért el. Egyébként is minden lehető elkövetek a hazai ipar szénhiányának fedezése érdekében és e részben utalok az államvasutak rendkívüli arányú külföldi szénbeszerzéseire, úgy, hogy a fentebb előadottakat is figyelembe véve, a szövetség idézett felterjesztéséből kifolyólag intézkedés szükségét fennforogni nem látom. Hasonlóképpen áll a dolog a kérdés díjszabási részét illetően is. Az angol szénre Finnén át és ugyanezer, valamint egyéb külföldi szénre Galacz-Predealon át való szállításhoz is a magyar adriai vasút kötelek díjszabás szerinti I. kivételes díjszabás díjtételét, illetve a Galacz-Predealon át irányuló szénforgalomban a magyar királyi államvasutak vonalait illetően a helyi díjszabás szerint I. kivételes díjszabásnak a díjtételeit engedélyeztem. Később ezeket a kedvezményes díjtételeket az angol és illetve külföldi pír-szénre is kiterjesztettem.

A Norddeutscher Lloyd rendkívüli közgyűlése. A Norddeutscher Lloyd folyó évi február hó 17-ére rendkívüli közgyűlést hív Brémában egybe, hogy új kölcsön felvételére nézve határozatot hozzon.

Az angol bank állása. Össztartalék 25.567.000 (+1.594.000), bankjegyforgalom 28.374.000 (—574.000), bankkészlet 35.791.000 (+1.020.000), váltótárcza 36.911.000 (—853.000), magánosok követelése 44.548.000 (—533.000), kincstári követelése 4.476.000 (—792.000), bankjegytartalék 24.796.000 (—1.568.000).

A német birodalmi bank állása január 15-én. Aktívák: Érczkészlet árfolyamképes német pénzben, arany rudakban vagy külföldi érmékben, fontját 1392 márkával számítva 838.690.000 (+80.008.000), birodalmi pénztárgyek 76.319.000 (+652.000), más bankjegyek 34.643.000 (+12.875.000), váltótárcza 1164.524.000 (—132.010.000), lombardkövetelések 103.379.000 (—74.835.000), értékpapírok 108.005.000 (—20.887.000), egyéb aktívák 119.643.000 (+5.966.000). Passzívák: Alaptőke 180.000.000 változatlan, tartalékalapok 64.814.000 változatlan, bankjegyforgalom 154.015.000 (—175.556.000), napról-napra esedékes kötelezettségek 573.474.000 (+46.197.000), egyéb passzívák 86.564.000 (+1.148.000).

A francia bank állása. Készpénzkészlet (arany) 2674.150.000 (—184.000), készpénzkészlet (ezüst) 916.269.000 (+735.000), váltótárcza 289.741.000 (—66.240.000), bankjegyforg. 4986.122.000 (+3.169.000), magánzámlák 465.181.000 (—70.980.000), kincstár követelése 142.108.000 (+3.899.000), összes előlegek 579.749.000 (—20.190.000), kamat és leszámítolási jövedelem 5.086.000 (+999.000). A bankjegyforgalom aránya a készpénzkészlethez 72.

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatózsde.

A vezető malomcsoport ma egy tételben 10 ezer métermázsza tiszavidéki búzát vásárolt, amelyért 15 fillér magasabb árt adott. Ez impulzust szolgáltatott a különben is szilárd véleményű helyi spekuláczióknak, hogy az áprilisi búza árt 12.72-ről 12.90-ig feleremelte. Fedezések és véleményvásárlások az egész délelőtt erősen folytatódtak. Ellenben az októberi búzára nem igen akadtak vevők. Rozs, zab és tengeri csak néhány fillérrel drágult.

Eladott:

Búza, Tiszavidéki: 500 mm. 57 kg. 25.30 korona, 100 mm. 76 kg. 25.45 korona, 10000 mm. 76 kg. 25.90 korona.
Pestvidéki: 400 mm. 78 kg. 25.70 korona, 100 mm. 77 kg. 25.70 korona, 500 mm. 76 kg. 25.35 korona, 500 mm. 75 kg. 25 korona, 350 mm. 73 kg. 23.60 korona, 200 mm. 72.5 kg. 23.60 korona.
Fejérmegyei: 300 mm. 77 kg. 25.20 korona.
Rozs: 300 mm. 22.35 korona, három óra, 200 mm. 22.35 korona, három óra, 300 mm. 22.20 korona, három óra, 200 mm. 21.70 korona, paritás.
Tengeri: 200 mm. 13.55 korona, paritás.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. január 15-től január 16-ig.

Erkezett:	Elszállított:
Búza 4966	—
Rozs 662	—
Arpa 1352	—
Zab 250	—
Tengeri 1076	—
Liszt 306	7980
Korpa —	2465

A határidőpiacon kötött:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Búza 1908. áprilisra 12.74, 12.71, 12.90, 12.85.
 Búza 1908. októberre 10.61, 10.71, 10.67.
 Rozs 1908. áprilisra 11.19, 11.33, 11.31, 11.37.
 Rozs 1908. októberre 9.32, 9.33, 9.28.
 Zab 1908. áprilisra 8.35, 8.32.
 Tengeri 1908. májusra 7. —, 7.06,

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi búza	12.86	12.87
októberi búza	10.65	10.66
áprilisi rozs	11.30	11.31
októberi rozs	9.27	9.28
áprilisi zab	8.36	8.37
májusi tengeri	6.01	6.02

Délnáni forgalom.

Délután enyhébb időre és gyengébb külföldi jegyzésekre a hangulat valamivel nyugodtabb.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Búza 1908. áprilisra	—	—	—	12.87	12.88
Búza új októberi	—	—	—	10.67	10.68
Rozs 1908. áprilisra	—	—	—	11.29	11.30
Rozs új októberi	—	—	—	9.28	9.29
Zab 1908. áprilisra	—	—	—	8.34	8.35
Tengeri 1908. májusra	—	—	—	7.02	7.03

Értéktőzsde.

Ma valamivel biztatóbban indult az üzlet, míg főleg bécsi megbízások idéztek elő, ámde ezek a megbízások nem nagyon hatottak az értékek árfolyamára s a papírok csak csekély emelkedéssel zártak. Némileg kedvezőbben alakultak a magyar bankértékek. Helyi piacon a vas- és kőszénértékek. Az államvasuti részvény szilárdabb volt, szintén bécsi vásárlásokra. A helyi közlekedési értékek közül a budapesti közúti vasúti részvényeket keresik.

Az előtőzsde bécsi arbitrazs-vételekre szilárd irányzattal folyt le, a nemzetközi értékek s a városi villamos és közúti vasut részvények emelkedtek és magasabban zártak. A forgalom azonban nagyon csekély volt. A déli tőzsde irányzata tartott volt, államvasuti részvények előnybe részesültek, a helyi értékek piacán szintén volt valamelyes mozgalom, a forgalom azonban nem öltött nagyobb arányokat. Az utótőzsdén olcsóbb berlini jegyzésekre lanyhább lett az irányzat, csekély forgalom keretében.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.
 Kötettek: Osztrák hitelrészvény 637.25—637.50. Magyar hitelrészvény 768.25—769.—. Osztrák-magyar államvasut 679.25—68.—. Magyar leszámítolási bank 491—491.75. Jelzálogbank 423.—424.50. Közüti vaspálya 562.—565.50. Hazai bank 286.25—287.—. Orosz járadék 90.10.—90.15. Salgótarjáni köszénbánya r.-t. 596.—597.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde tartott.
 Kötettek: Osztrák hitelrészvény 637.—637.50. Magyar hitelrészv. 768.50—769.25. Osztrák-magyar államvasut 679.—680.25. Rimamurányi vasmű 530.—530.5. Magyarleszámítolási bank 492.—492.50. Jelzálogbank 424.—425.—. Közüti vaspálya 565.75—567.—. Városi villamos vasu 280.—280.50. Magyar koronajáradék 93.47.—93.50. Hazai bank 286.50.—287.50. Hazai sorsjegy 104.25—104.50. Orosz járadék 90.15. Kereskedelmi részv.-t. 587.—588.—. Magyar általános takarékpénztár 577.—. Magyar aszfalt r.-t. 171.—175.—. Salgótarjáni köszénbánya 595.—596.—.
Primum-üzlet: A díjbiztosítókért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.—. K, 8 napra 10.—12.—. K, 1908. január végére 16.—18.—. K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata elgyengült. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 637.—636.—. Magyar hitelrészvény 768.50—768.—. Államvasut 680.75—679.25. Magyar vasúti forgalmi r.-t. 365.50. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 636.—. Magyar hitelrészvény 768.—. Államvasut 769.25

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, január 17. (Az Egyetértés távirata.)
 A fogyasztás szigorúan tartózkodott a vásárlástól és a szilárd budapesti jelentések csak annyiban gyakoroltak befolyást az itteni piacra, hogy búza 5 fillérrel drágult, rozs ellenben változatlan áron maradt. Takarmány árak irányzata kedvezőbb, tengeri és zab 5 fillérrel javult. Árpában teljesen szünetelt a forgalom.

Jegyzetelt búza: tiszavidéki 13.15—13.60 korona, mosoni 12.15—12.50 korona, tótfelvidéki 12.15—12.60 kor., déli vasúti 12.10—12.40 korona, marchfeldi 11.85—12.15.

Új-rozs: tótfelvidéki 11.40—11.65 korona, csepeli 11.40—11.60 kor., pestmegyei —.—.—. korona, különféle magyar 11.30—11.55 kor., osztrák 11.10—11.35 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—9.90 kor., marchfeldi 8.90—9.40 kor., bacsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelvidéki 8.15—9.50 kor., csepeli 8.40—9.75, győri 8.30—9.25 kor., déli vasúti 8.10—9.75 kor., tiszavidéki 7.20—8.25 korona.

Kovács Menyhért és Társa
„Hungária Gyorsvizsgáló abrakfűszer-vállalat”
 Budapest, VI. kerület, Felsőherceg-utca 41. szám.
 M. kir. földmívelésügyi miniszter által 1908. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorsvizsgáló Abrakfűszer” minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kitérő eredményről lett kipróbálva szarvasmarhánál, lovaknál, sertésnél, juhoknál és az összes baromfiaknál. Számtalan elismerő-levélnek rendelkezőse állanak. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

Magyar tengeri: régi 7.75-7.95, új 7.50-7.65 korona, cinquantin 8.75-8.95, új 8.40-8.70 korona.

Magyar zab: selejtes 8.40-8.50 kor., közepes 8.50-8.75 korona, elsőrendű 8.75-9.00 kor., válogatott 9.00-9.25 korona

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, január 17. A mai előtőzsdén a javuló nemzetközi pénzügyviszonyokra való tekintettel szilárdabb volt az irányzat, bár az üzleti tevékenység még mindig szűk körre szorított.

11 órákor zárulnak:

Oszt. hitel. 637.—, Magyar hitel. 768.—, Länderbank —, Államvasut 678.75 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 150.50 —, Alpési bányatársulat 603.50, Rimamurányi 530.—, Májusi járadék 96.80, Magyar koronajár. 93.45, Orosz érték 90.15, Török sorsjegy 185.50, Német márka 117.65.

A déli tőzsde csendben nyílt meg.

1 órákor jegyezték:

Oszt. hitel 636.75, Magyar hitel 768.50 Länderbank 410.—, Unio-bank 541.—, Államvasut 679.50, Angol-bank —, Bankverein —, Déli vasut 150.50, Gözhajó —, Alpési bányarészvény 603.50, Májusi járadék 96.80, Magyar koronajár. 93.45, Török sorsjegy 185.50, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 530.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, január 17. (Oszt. értékek zárlata.) 4:2 százalékos papír-járadék 96.75, 4 százalékos oszt. arany járadék 115.45, 1860-as sorsjegy 149.75, Oszt. hitelsorsjegy —, Angol oszt. bankrészvény 293.50, Bécsi Bankverein 520.75, Oszt. magyar bank 17.75, Déli vasut 149.75, Dunagözhajózási társaság 1020.—, Dohány részvény 405.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.75, Oszt. Lloyd 418.—, 4.2 százal. ezüst járadék 96.75-98.65, Oszt. koronajár. 96.80, 1864-es sorsjegy 256.50, Oszt. hitelintézet részvény 635.25, Union-Bank 541.50, Oszt. Länderbank 409.75, Oszt. magyar államvasut 675.—, Elbavölgyi vasut 421.50, Alpési részvény 601.50, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 241.17, Lipótkohó 426.—, Töröksorsjegy 185.50. Nyomott.

Bécs, január 17. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.55, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 147.50, Magyar hitelbank részvény 767.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 490.50, Rimamurányi 528.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 428.—, Magyar koronajár. 93.40, 4 százalékos magyar földt. herm. kötv. —, Magyar nyér.-k. sorsjegy 191.75, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelz. bank 423.50, Magyar keresk. bank — kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, január 17. (Tőzsdei jelentés.) Ma nem szabadulhatott a tőzsde a német vasipar helyzetéről szóló szüntelenül kedvezőtlenül hangzó jelentések nyomozó hatása alól, annál kevésbé, mert a külföldi tőzsdékből érkezett jelentések is nem kis mértékben fokozták a kedvtelenséget. Különösen vas- és szénrészvényekben voltak jelentékenyek a veszteségek, de bankokat és járadékokat sem hagyta érintetlenül a visszamenő irányzat. Oszt. értékek közül csupán vasut részvények részültek kedvező megítélésben. Amerikai értékek Newyorkkai és Londonnal egybehangzóan erősebben estek. Gözhajózási részvényekben utabb árfolyamcsökkenések állottak be és a készpénzpiac ipari értékei is gyengültek felé hajlottak.

Zárlatokon jegyezték: 4:2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos oszt. aranyjáradék 98.—, oszt. hitelrészvény 200.10, Déli vasut 27.75, orosz bankjegyek 214.25, 4 százalékos új orosz köl-

csön —, Disconto Commandit 171.75, Dinamit-truszt 159.75, Harpeni 201.50, Unifikált török járadék 95.40, 4:2 százalékos ezüst-járadék 96.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.60, Magyar koronajár. —, Oszt. magyar államvasut 145.10, Bécsi váltóár 84.85, Olasz járadék 103.75, Alt. villamosági Edison 200.—, Gelsenkircheni 187.—, Laurakohó 218.25 Gyenge. Frankfurt, (Zárlat.) január 17. 4:2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos oszt. aranyjáradék 97.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.50, Oszt. hitelintézet részvény 200.—, Oszt. magyar államvasut 145.20, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.67, Bécsi Bankverein 131.75, Villamos részvény 147.—, 3 százalékos magyar aranykölcson 76.50, 4:2 százalékos ezüstjáradék 98.65, Oszt. koronajár. 96.65, Magyar koronajár. 93.10, Oszt. magyar bank 127.35, Déli vasut részvény 27.90, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 848.85 Párisi váltóár 813.75, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 300.— Nyugodt.

Ramburg, (Zárlat.) január 17. 4:2 százalékos ezüstjáradék 98.—, 1860. sorsjegy 151.25, Déli vasut 27.50, 4 százalékos Aranyjáradék 97.50, Oszt. hitelrészvény 199.50, Oszt. magyar államvasut 144.75, Olasz járadék 103.20, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.20 Bányadt.

London, január 17. Angol consol 83 1/8. Páris, január 17. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.52, Oszt. aranyjáradék 98.30, Magyar aranyjáradék 93.75, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 500.—, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 312.—, 5 százalékos marokkói járadék 501.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 95.50, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 505.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 93.60, 4 százalékos unifikált török jár. 95.80, Török sorsjegy 172.—, Török dohányrészvény 434.—, Oszt. föld. hitelintézet 11.06, Oszt. Länderbank 452.—, Magyar jelz. bank 457.—, Banque de Paris 14.45, Banque Ottomane 699.—, Oszt. magyar államvasut 722.—, Déli vasut —, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 594.—, Rio Tinto 17.12, Sucrerie d'Egypte —, Tula 373, Thomson Houston 156.—, Urikányi kőszén —, Chartered 23.—, De Beers 354.50, East Rand 98.25, Jagersfontein —, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 122.81, Váltó Bécsre (rövid) 104.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csek Londonra 251.50, Magánkamatláb 3%. Szilárd

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Kertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, január 17-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 116-118 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 120-122 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 120-124 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi január 15. napján volt készlet 22419 drb., 1908 január hó 16-án felhajtott — darab, 1908 január 16. napján elszállított 110 darab, 1908 január 17. napjára maradt készletben 22300 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, jan. 17. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 768 darab sertés, 57 darab süldő, — darab malacz. Pótléshajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1526 darab sertés, 38 darab süldő, — darab malacz, összesen 2229 darab sertés, 119 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1577 darab sertés, 56 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt

1002 drb sertés, 63 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés Öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 92-96 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig 90-94 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással — fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 110-118 korona, ételsúlylevonással — fillérig, könnyű 220 kg.-ig 88 — korona, ételsúlylevonással — fillérig. Belföldi süldő — 100 korona. Horvát süldő 96-100 korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Borjuvásár.

Budapest, január 17. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 379 darab élő borjut (közte rugott), 1 darab leölt borjut. Fizettek elsőrendű élő borjukért 92-100 fillért, kivételesen 100 fillért. Középmínőségű élő borjukért 80-90 fillért, leölt borjukért — fillért, silány és rugott borjukért — fillért kilogrammonként levonás nélkül). Az irányzat élénkebb volt, az árak mindazonáltal változatlanok maradtak.

VIZÁLLAS.

Table with columns for dates (Jan. 17, Jan. 18) and locations (Duna, Tisza, Maros, etc.) listing various goods and their prices in meters.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos: A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, mielőla erőt és életörömet kölcsönöz nekik a

Scott-féle Emulsió.

As Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végigjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni.

Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá erősítőleg hat az egészségre és az egész szervezetre. De e mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rózsás színt ad neki, erősíti, tehát keletti a szerető szülők öröme.

Egy eredeti liter ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75-26, Engros 164.

Radnay Károly BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.

Bürgövoztim: ANTRACIT BUDAPEST

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése
1908. január 17-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap is borús és tulnyomóan ködös idő uralkodott és az ország északnyugati nagyobb felén a hideg még egyre tartott, ahol a hőmérséklet átlag még 4 C°-kal volt alacsonyabb a normálnál; Erdélyben pedig ugyancsak 4 C°-kal a normálnál magasabb volt. Ma reggel északnyugat felől némi hőmérséklet mutatkozik. A hőmérséklet maximuma: Fiumében 11 C° és a minimuma: Rajeczfürdőn —16 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

További enyhülés és az ország északi felében némi csapadék várható.

Állomás	Legnagyobb mín. 700 +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Szlátna	74.9	-4.8	N	1	4	9	6
Ungvár	72.6	-3.2	SE	1	1	4	4
Kősmárk	71.7	-3.5	N	1	1	4	4
Lovonca	71.7	-3.2	N	1	1	4	4
Ugyalla	72.9	-7.7	N	1	1	8	10
Budapest	73.0	-5.8	N	4	4	4	3
Herény	72.5	-8.2	SN	2	1	1	1
Kosztely	73.1	-5.4	N	1	1	1	1
Pécs	73.8	-5.0	SE	2	1	1	1
Zágráb	73.2	-7.0	SE	1	1	1	1
Fiume	70.0	-0.9	SW	0	0	11	7
Szeged	73.5	-4.8	SW	1	1	4	4
Temesvár	73.5	-4.8	W	1	1	1	1
Nagyvárad	72.7	-1.4	SW	1	4	1	1
Kolozsvár	72.4	-2.6	S	0	4	1	1
Nagyzeben	74.8	-2.3	SE	1	1	1	1
Szatmár	72.4	-3.2	SN	1	4	1	1
Ezer	72.4	-5.0	N	8	4	1	1
Arvavárnya	72.4	-1.2	SE	1	4	1	1
Selincsbánya	72.4	-8.4	E	1	8	1	1
Komárom	72.4	-6.4	NE	1	4	1	1
Magyar-Ovár	72.4	-5.8	N	1	1	1	1
Sopron	72.4	-6.7	NE	1	1	1	1
Keszthely	72.4	-5.0	S	1	1	1	1
Cirkvenca	72.4	-0.2	N	1	1	1	1
Debrecen	72.4	-4.2	W	2	1	1	1
Kecskemét	72.4	-4.7	N	2	1	1	1
Oroszáza	72.4	-5.0	N	1	1	1	1
Arad	72.4	-3.8	SW	1	1	1	1
Szombolya	72.4	-5.0	N	1	1	1	1
Versce	72.4	-5.3	WN	1	4	1	1
Orsova	72.4	-3.2	SW	1	3	1	1

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 17. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Bálint Imre min. titkár- szaktudósítót a kereskedelmi muzeumhoz aligazgatóvá; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Ambrus Margit okl. tanítónőt a lisztgyári állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Bozga Miklós okl. tanítót a váraljai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, May Margit okleveles tanítónőt a lajosfalvi állami elemi iskolához rendes tanítónővé, Benkő Árpád okl. tanítót a nagydeveseri állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Zilahi Ilona okl. tanítónőt a monori állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Tóth Aladár okl. tanítót az orosházi tanyai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Balássy Gyula okl. tanítót a karácsonyfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; az igazságügyminiszter Vámosy János nagyszöllősi kir. járásbírói díjnyelvet a munkácsi kir. járásbírói díjnyelvet irnokká, Rosner Imre sátoraljai helyi lakos, ügyvédjelöltet a sátoraljai helyi, Pölöskey József székesfehérvári kir. járásbírói díjnyelvet a sárbogárdi és Székely Armin nagyváradai lakos a vizaknai kir. járásbírói díjnyelvet végrehajtókká; a belügyminiszter Pozsony vármegyében a nagyszombati anyakönyvi kerületbe Windisch István városi tanácsnokot anyakönyvvezető-helyettesé; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Roth Rezső budapesti lakos ideiglenes minőségben díjtalan m. kir. pénzügyi számvizsgáló; a honvédelmi miniszter Kiss András altiszti igényelvényével igazolvánnyal ellátott m. kir. honvédőrmestert hivataloslag; a kassai ítélőtábla elnöke Fritz Géza államtudor, eperjesi kir. törvényszéki díjtalan joggyakorlót a kassai ítélőtábla kerületébe díjas joggyakorlóká, Fodor Béla rimaszombati lakos, végzett joghallgatót a kassai kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségben díjtalan joggyakorlóká nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dr. Boér Jenő pozsonyvármegyei tanfelügyelői töltnöket a lipótvármegyei tanfelügyelőséghez ugyanebben a minőségben, Kovács Ignácot, a torontálvármegyei kir. tanfelügyelőséghez berndelt állami elemi iskolai tanítót a besztercezenasódvármegyei kir. tanfelügyelőséghez ugyanebben a minőségben, Pataki Dávid monori állami elemi iskolai tanítót a tokaji állami elemi iskolához ugyanebben a minőségben, Endes Klára lajosfalvi állami elemi iskolai tanítónőt a magyarországi állami elemi iskolához, Mezey Szilárd nagydeveseri állami elemi iskolai tanítót a kisházi állami elemi iskolához helyezte át.

Véglegesítés. A kassai m. kir. javítóintézet igazgatója Lazárik Mihály intézeti ideiglenes hivataloslag ezt az állásban véglegesítette.
Névmagyarosítások. A belügyminiszter Klein Lajos boldogasszonyi illetőségű valkányi lakos családjának nevének „Kalmár”-ra, Kohn Sándor budapesti illetőségű ugyanottani lakos saját, valamint Samu, Ilona, Erzsébet és Anna nevű kiskorú gyermekei családjának nevének „Kelemen”-re, Krause Ernő eperjesi illetőségű ugyanottani lakos saját, valamint kiskorú Jenő, Ödön és Erzsébet nevű gyermekei családjának nevének „Karsai”-ra kért átváltoztatását megengedte.
Pályázatok. Kistétényben postaiügynöki állásra 3 hét alatt; a tordai sóbányahivatalnál mázsatiszti állásra 4 hét alatt; Szolnok-Doboka vármegyében Magyarláponton postamesteri állásra 3 hét alatt; Küküllő-széplak községben postaiügynöki állásra 3 hét alatt; a pozsonyi törvényszéknél ideiglenes albirói állásra 2 hét alatt; a törökbecsei járásbírói díjnyelvet szerb tolmácsi állásra 2 hét alatt; a nagymartoni járásbírói díjnyelvet átalakító díjnyelvi állásra 2 hét alatt lehet a pályázatot beadni.

„MINTA” szálloda
Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
Teljesen újonnan berendezve 40 szobával részleggyakkal és villanyvilágítással.
Szobák 80 kr.-tól teljebb. A szállodai kávéház egész éjjel nyitva. Híres oxigénzene.
Telefon 315. **Strasser Jakab**, szállodás és kávéház.

958. sorozat **Bon 028. szám**
Polgár Sándor
m. kir. szab. nyart orvosai mű- és könyvtárak
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.
Kötés ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százaléknyi árkedvezményt adni az eredeti
F. Bergerand fiels
párisi különlegességek
főszereket gyártmányainból. Kínorító képes arjegyzék díjmentesen márt levélben küldjük.
Kiváztalt az „Ezeréves”-ből. 25705

DELI S.
csemege-különlegességek
BUDAPEST,
Ferencz József-tér
= CRESHAM-PALOTA. =

INGYEN
díjtalan és börtönbe küldjük rendeléseddel a tartalmu ábrákkal és használati utasítással ellátott árjegyzékünket.
GUMMI HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR, OCLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
ellátlan megbízható valódi angol és francia gyártmányok.
„NAKIRA” törv. védett férfi-övazár különlegessé válódi indiai paragummiból készült teltlen megbízható, tucatja... **12 K**
MINTAGYŰJTEMÉNY 12 darab legfinomabb övszerből **4 korona.**
UTERUS-SPRAY eredeti törv. védett női különlegesség **14 korona.**
Universalis-sérvkötők
páratlanok, his gummi nyomólappal, a legnagyobb sérv is elszarható. Egyedeln 8—12, kétdaln 10—24 korona.
Műlábak, műkezek, egyenesartók ferdénőt-teknek, lámpapok, stb stb.
Haszkötők, gummiharlanycák stb. Irrigátorok, betegápolási ozikkok kaphatók.
Magyar Orvosi Múszertár Budapest
VII., Rákóczi-ut 32.
— Postai rendelés és a város központjában egyetjünk. —

Hol kell Erényi-Ichtiol-Salicilt használni?

1. Ahol a viszketegségi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketegségtől nem tudnak megszabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kisebesedések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdalmak napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmakat okoznak
6. Ahol az excema gyakran mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és kisebesedés égetési fájdalmakat okoz.
8. Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak jelentkeznek.
10. Ahol az ótvár nem volt eddig gyógyítható teljesen.

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil” 8 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:
Erényi Béla DIANA-gyógyszertár
Budapest, Károly-körút 5.
(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítanak.)
Több mint egy millió köszönőlevél között is a világ minden részéből.

SZÍNHÁZAK

Szombaton 1908. január 18 án

Nemzeti színház

Örök küzdelem. Színmű 3 felvonásban. Irta Ferenczy Ferencz. Bátor Apor Tibor... Kezdeté 7 óraker

M. Kir. Operaház

Bánk bán. Színmű 3 felvonásban. Szövegét írta Egriessy Benő. Kezdeté 7 óraker

Várszínház

Zárva

Nepszínház-Vígopera

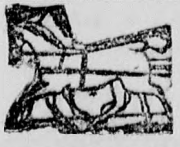
Parasztbecsület. Színmű 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 óraker

Király színház

Varázskeringő. Operett 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 óraker

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám. Harry Hopkins... zene és táncz.

SCHMIDT M. színgyártó, nyerges és bőrdobozos. Budapest, VIII., Rákóczi-ut 22. sz.

Víg-színház

A tolvaj. Színmű 3 felv. Irta Bernstein Henri. Kezdeté fél 8 óraker

Magyar színház

GRETCHEN. Tréfa 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 óraker

Uránia színház

Az országos színművészeti akadémiáé színikolájának gyakorlati előadása. Kezdeté fél 8 óraker

Apollo színház

Az ifjúság forrása. (Fantasztikus színezet fél vétel.) Kezdeté fél 5 óraker

RODÉN SZÍNHÁZ-CABARET

színpadi tréfa. Kezdeté fél 9 óraker

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN (MRG) igazgató. VI. Nagymező-u. 17. Ma és minden este: Menetekel, Wegner, Ch. Dieck, H. Lamore. Kezdeté fél 8 óraker

BUDAPESTI Cabaret

Terecz-körút 28. Telefon 52-88. Minden este a nagyszerű januári műsor. Kezdeté fél 8 óraker

FOLIES CAPRICE.

REVAY-UTCZA 18. Kezdeté fél 9 óraker. Was Männer fesselt? Kirándulás a szabadba

Veszek zálogcédulákat

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarkán

TATRA-MULATÓ

VII. KIRÁLY-UTCZA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Dr. Hegedűs József... Pénzárnyítás 5 óraker. Kezdeté 8 óraker

Fagy-Hó-Szél

nagy ellenségei az arczbőrnek. Magyar-Pipere-Borax. Kezdeté fél 8 óraker

Nyilatkozai. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan. Dr. Preisz Hugó

Olcsó írógépek.

Néhány használt Remington, Yost, Underwood stb. Kezdeté fél 8 óraker

Nagy alkalmi vásár!

Szővet blons... Redlich J. Lipót, Bpest, Kezdeté fél 8 óraker

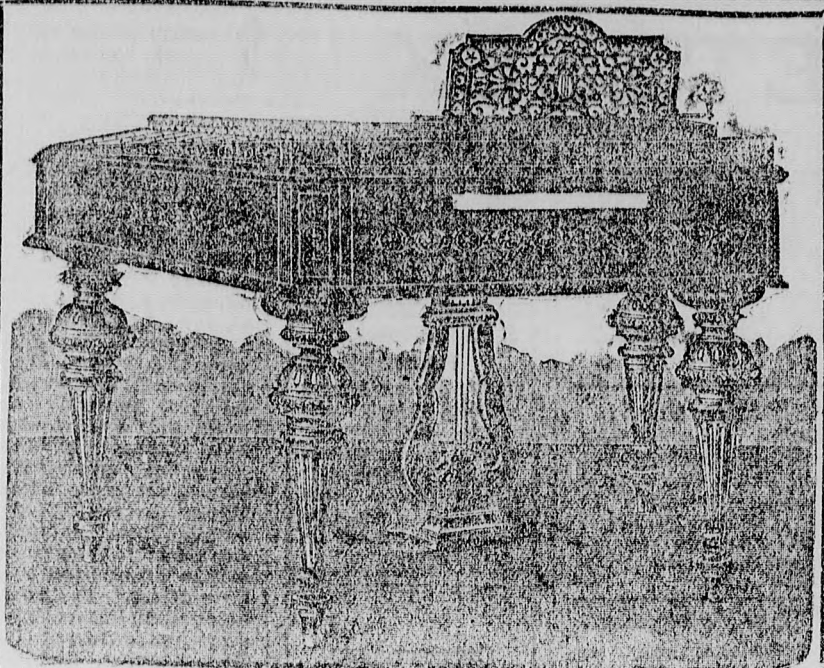
Nászajándékok

jubileuma díszárnyék, aró-eszközök, műtárgy cikkek részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN... Kezdeté fél 8 óraker

HETI MŰSOR.

Table with 9 columns: Január, Nemzeti Színház, M. Kir. Operaház, Víg-színház, Király-Színház, Nepszínház, Városi színház, Varszínház, Uránia színház. Row 1: 19 Vasárnap, Kabanstein, Széplá b. belv. magyar táncgy. veleg, Bernát, Varázskeringő, Vereshaj, rasztbecsule, Tekozló fiu, Gretchen, - A tenger

zél
biztosabb
ele
rax.
vább idős
és tisztán
BORAX
patanást.
a vörös
tetlen
min for-
hófehérre
ak ártana
y doboz
e.
K 1—
K—80.
és jobb
kimerve
ria Bpest.
zi-ut 10.

Hangverseny-cimbalmok pedállal

a legjobb kivitelben, csekély havi
részletfizetés mellett,
árfőlemelés nélkül.

Aufrecht és Goldschmied

hangszerárúházaiban,
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

„AZ ANKER”

élet- és járadék-biztosító társaság

Magyarországi képviselőség:

Alapított az 1888. évben.
Budapest, VI., Deák-tér 6. Anker-udvar.

Vagyon 1905-ik év végén 168.5 millió korona
melyből Magyarországon 23% millió korona
va elhelyezve
1906-ban B) osztályterv szerint a befizetett díjak arányában az évi díj 30 százalékáig emelkedő nyeresemény osztalékfizetett ki készpénzben.

Olcsó díj. Előnyös egyes és gyermekbiztosítások. Olcsó díjak. Méltányos feltételek.
Mértányos eltelek. Prospektus kiváratra ingyen küldetik. feltételek.

Hol keressük a LEGJOBB POUVERT ?

Kérjünk MÜLLER J. L.-féle

Blaha Serail Poudert

BLAHA LÚJZA (baró Splényinó) színművésznő legkedveltebb arczispóra. Valamennyi arczot legjelesebbje egy nappalra, mint estőre, tekintélyek által megvizsgálván, vogy tisztának és tökéletesen ártalmannak találatt. Mint pipereczkék nélkülözhetetlen, az arczbőrnek a legyöngédebb fehérseget, ifjúkori hűsöget, szépsöget és rozspirt kölcsönöz.
Egy doboz ára 60 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

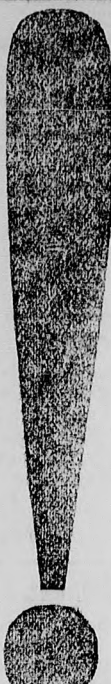
GREME POMPADUR

Öszezöktörteim folytan sikerült a világhírű és 1815-ös hatásos „Greme Pompadur” egész eredeti tisztaságban és erőiben összeköltanem. Ez ezen szer, melyvel a hírneves Pompadur asszony egész koráig fenn tudta tartani csodaszépsöget, anélklli, hogy az egészögnök ártott volna. E kifünő szer jóval felülmúl minden eddigi enemi gyármányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmaztattuk, arcot és kezot pedörzsölve aztán egy kisö behinteni a „Poudert de Serail”-jal.
Egy tégely ára 1,60 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.

Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

Öngyöngéd férj?

Ha igen, akkor vigyen haza a feleségének egy üveg **MENYECSKE LIKORT**

Gyártja az Első Alföldi Cognacgyár r.-t. Kecskeméten.

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszin és Zsolna csokoládé
Csokoládé dessert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Levelek Hullása

Írta: KISS JÓZSEF
Falus Elek rajzaival.

Ezzel a címmel: **LEVELEK HULLÁSA** az utolsó esztendőkből írt költeményeit gyűjtötte össze: **KISS JÓZSEF**

SHEREZADE
A NAPHOZ
MÉCSVILÁG
KNYAZ POTEMKIN
- KÉT HAJÓ -
A TROMBITÁS
ODESSZA stb. stb.
mind benne vannak a szép albumalaku kötetben, amelyet stilszerű művészi rajzok díszítenek. Amikor egy egész ország jubileumi ünnepegekkel veszi körül a mai magyar költészet e nagy alakját, ez a gyönyörű könyv harmónikus kísérője az ünnepegeknek - irodalmi esemény.

Az albumalaku - könyv ára - diszkötésben 15 korona.

Megrendelhető:

SNGER ÉS WOLFNER
könyvkiadóhivatalában ::
Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Ajtók és ablakok

régi és új vasrudónyok teljes vasalással. Kapuvas-
rácsozások, korlátkeretek-
kerámtilapok, Kehlheim,
apok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,
éptület-bontós vállalkozónál
Budapest, Nador-u. 72-74.
Klék Utat Szikot-ut /

A legjobb szakácskönyvek:

Képes Budapesti Szakácskönyv.
Sz. Hilaire Josefa és mások nyomán szerkesztette
Zemplényi Szabó Antónia.
Hetedik bővített kiadás.
Négy színes és 58 fekete képpel.
Ára kötve 4 kor., diszkötésben 4 kor. 80 fillér.

Magyar-francia szakácskönyv.
Írta
Dobos C. József.
Négyszáz képpel és huszonnégy színnyomatu melléklettel.
Ára diszkötésben 15 kor.

A Magyar Konyha.
Függelékül: A Házi Czukrászda.
Szerkesztette
Kovács Teréz.
180 képpel.
Ára kötve 3 korona 20 fillér.

Legújabb és kipróbált
Magyar Szakácskönyv.
Készítette Álmáste
Németh Zsuzsánna. Zilahy Ágnes.
Tizenkettödik bővített kiadás.
Sok képpel.
Ára kötve 2 korona.

Az ügyes szakácsnő.
Középosztályu magyar konyhák számára.
Összeállította
Vörös Eszter.
Negyedik kiadás.
Ára kötve 2 korona 40 fillér.

Kaphatók:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDESE
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

E hirdetés rovartban minden szövegszerű beiktatása közönséges pént betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovartban minden szövegszerű beiktatása közönséges pént betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Rátházy-utca 6/C. 284

Ha köhög

vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért. 25721szó

Egy egészen új

téli bunda, téli kabát és angol gyapjú férfi ruhák olcsón eladó. Csepregi-utca 2, I emelet 9. ajtó.

Parketagyár

Gyönyörűen ajánlja gyártmányait.

Üzletvételt

és átadást minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak levélileg. (Válaszbélyeg). Elsőrangú ajánlások.

Veresáfonyabefőt

BARTA-féle, 5 kilós postaköszvény 6.-, Kórona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepeszm. 88972

Aszfalosok

új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztőség Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903. B.

Gyümölcsészeti

Lexikon előfizetési ára (2 füzet) 2 korona. Gyümölcsészettel foglalkozóknak nélkülözhetetlen. Előfizetések a szerzőhöz Eötvös Lajos, Tarcsai, Zemplén-megye) küldendők be.

„Lást

mindenkinek minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak vidékieknek. (Válaszbélyeg.) Elsőrangú ajánlások.

Helyi képviselők és ügynők

fogyasztási cikk eladására nagyobb jutalék mellett a fővárosban és vidéki nagyobb városokban kerestetnek. Szíves ajánlatok «Lapidin» jellege alatt Haasenstein és Voglerhez, Budapest.

Magyar

regényeket, gyűjteményes könyvtári munkákat vásárolnak. Ajánlatokat «Könyvedvel» jellege alatt a kiadóhivatal továbbít.

A Falkogen

tüdőbajl gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszerár, Budapest, VIII Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Önök övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a több gyermekkel élők, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétan küldöm 90 fillér magyar levélbélveggel. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyetárságokból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyiszintén államszámvitel tanú államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI. Róssa-n. 44. III. 8

Fénykép-készítéket

objektívvel vesz, elad, cserél hivatalos Appollo lemeznek egyedül eláruló helye.

HATSCHEK EMIL

Andrássy-ut 13., főköja: Erzsébet-körút 82. Alapítotti 1877. Sokkal olcsóbb, mint másutt fizetése.

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Vagy fizetési műpítés igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Fenyőborovicska

Gyalperes BARTA-féle, 3 liter a 7.50, 4 liter K 6.- bórmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepeszm. 26973

Polgári iskolai

reáliskolai, gimnáziumi kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javított és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészíti. «Tanár» Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Lakást,

butorozott szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindenféle berendezéssel gyorsan, csekély díjért közvetít a lakásberendezés központjának V. Gresham-palota, Merleg-utca 2. sz. Telefon 81-08. Minden félhétvisége nyilvántartva

Csemegecsillót

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 5 koronaért, leginomabb téblaalmát 4 koronaért, mézdes narancsot 3 koronaért szállít Reimann Hermin Kiskunhalasán. 27850

Mérnöki műszerek

vesz, elad, cserél, lejtmérő, Planiméter, Teleskop, Goerz-—Zeiss-—Iridierstb.

HATSCHEK EMIL

Andrássy-ut 13. Főköja: Erzsébet-körút 82

AZ EN

ÚJSÁGOM

Képes hetilap gyermekek számára

SZERKESZTI

Pósa Lajos

Előfizetési ára negyedévre 2.50 korona. Mutatványszám kérésre ingyen.

Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy-ut 10.

Izlésesen

butorozott különbejáratú utcai szoba egy vagy két intelligens ur részére fűdő használatával azonnal kiadó. Csepregi utca 2. szám, I. emelet 9 ajtó.

Aczelsodrony-

ágybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, fakterrel 3.50 frt, vaskerettel 5.50 frt és felette Heizer és isa sodronykerítés- és ágybeté- gyárban. Nép-színház-utca 1. sz. Az Apolló színház épületében, 27910

Zálogszedulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vesznek. Brillantokérti többet fizetnek, mint utonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Sip-tca 8. 26316

BUTOR

árverésről, linom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börtökök, gyönyörű tükör, diván, bőrszék, íróasztal, porzsaszívó és egyes darabok; Páldas B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Ki a YES-OUI-SI

crimé lapot megrendeli, játszva minden megérdemelt nélkül és onalóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja előkészítési ár negyedevenként minden élethez 3 korona. Megrendeléseket előlag és mutatványszámokat küld a kiadót hivatal. Budapest, Andrássy-ut 67. szám.

Kanári malacok

kiképzett előneveléseknél darabjai 6-8 it. tenyész-mentenyeket 1 forintjával feloldásig nyelvet szállít

STERN Csongrádrol.

27642

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, csapok használata és újak olcsón kaphatók

Lefkóvits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 28. Korall-utca sarok. Lipót körút közelében

Butor

új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárak, lámpák, irodaibebendezés, pénzszekrények barmulatos olcsón eladók Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Sámuel Központi városház épület Gerlóczy-utca 2 raktár 10-11-12.

Gyorsírás

(Gabelsberger)

Gereben

gyorsíró nőiskolája kiképzés után állást garantál Németül tudóknak tandíjkezevmény. Iróképek-tatásnövéndekeknek díjmentes.

Kristóf-tér 2. szám.

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen vállalja, tehermentes tevékeny felkészítésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodnyépirodá Bpest, Rákóczi-ut 71. 2782

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 13. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

Álkaalmi vétel.

Butorok, visszamaradt asz-nyegyek, kényeszerű körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrény, nyelv, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 ágy villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Hólló-utca sz- sokcipacza. 26616

STENOGRÁFIA

Ha élet pályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Steno-gráfia országos G. bel-berger gyorsíró- és gépi-író iskolában Sokszorosított tantulmányok, copying office, iztos állásközvetítés. V., Váci körút 33

Házak,

villák, telkek, gyártelek-ek, gyártelek a főváros minden részéből eladásra vagy kberlésre előjegyzésben Huszár Budapest, V. Gresham-palota Elsőrangú ajánlások. Telefon 81-08.

Saját gyártmányú

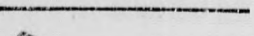
vas és rézbutorok

Rézagy ... .. 45.- frt Vaságy matracczal 8.50 • Gyermekágy ... .. 11.50 • Sodronyagy-betét 3.50 •

Vas- és rézbutorok gyári árban.

WEISZ LIPOT

Király-utca 99 szám. TELEFON 57-01.

FRIED J.

műbutoraktár, kárpitos és díszítő

Epest, V., Nádor-u. 14

Előlag teljes árak enged-zelek el, valamint minden-nemű kárpitos és díszítő-munkákat. 27811

Mintaraktár művelői kivi-telű butorokból, francia és angol szövetekből. • Költségvetés díjmentes. ••

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67 47 26703

Szepességi

csomagok BARTA-féle veresáfonya befőtét, málna, szamóca, csipkegyöngy, gomba- és húsconszer-veket, pastilomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepeszmogyó. Kerjen árjegyzéket.

Csemegealma

téli nemes fajalma és óriás birsa ma postaköszvények 3 for 25 kiló ára 12 kor. Há-zilag főzött daracsk lek-var 2.40 kor. Kitűző bira-alma-sajt 2 for., Cukor-édes szilva 1.40 k. knója Fa boroknak helyettesít-jét 50 koronáért szállítja Szabo X. L. Csongrád.

Modern

urasági butorok

alkalmi vételi és eladásra

háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és terasz teljes berendezések Dus raktár szőnyegek, függönyök, teri-tek, csillárak, vas-és réz-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. eselőtt Gyár-utca Telefon 14-09.

Polgári drak!

Pontos kiszolgálás!!

Kitűző szabás!

Viekre mutat küldök, nagyobb rend-vel szembenesen elmegek.

Zeliszka János

angol uri szabóterme- BUDAPEST.

Andrássy-ut 56. I. em.

Allandó választék a leg-újatosabb angol és bel-öldi szövetekből.

Bőrszékikar

bőrszittolás és bőrfaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaép-letben. Nagy raktár valódí borszékék és karosszékék-ben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítva borszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb borszékék és állványok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3

(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg-finomabb modern és stilszerű matt és fényező mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Beraktározások, bergarnitúra és kárpitoslételekben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárakban gáz, villamos stb.-hez.

Urasági

butorokat,

szőnyeget,

csillárokat

és legelőcsőbb berendezéseket (gyárakat és üzle-eket is) vesznek és eladók.

27855